H U N G A R I A N

BASIC COURSE

VOLUME VIII

Lessons 95-103 A

August 1981
Revised December 1984

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

This is volume VIII of the Hungarian Basic Course. The first seven volumes included the introduction of (and exercises for) structural elements, vocabulary, and situations considered necessary to enable the student to satisfy basic survival needs and minimum courtesy requirements. The last three volumes of the course (Volume VIII, IX and X) do not address new structural elements but provide materials and exercises for possible attainment of Level-2 proficiency in all language skills with emphasis on the functional use of language.

OBJECTIVES

You are expected to develop four skills by the end of the course:

1. Listening Comprehension (understanding spoken Hungarian) up to at least Level 1+.

2. Reading Comprehension (understanding printed Hungarian up to at least Level 1+.

3. Speaking Hungarian up to at least Level 1.

4. Writing in Hungarian up to at least Level 1.

To reinforce these skills, you will receive extensive exercises in:

1. Translation (printed Hungarian into English);

2. Dictation (write in Hungarian what you hear spoken in Hungarian).

The level of skills and the conditions under which you have to perform the tasks are described in the Academic Policy and Standards, DLIFLC Pamphlet 350-10, 1 Oct. 1982.

ORGANIZATION OF CONTENT

Study units are identified by one or two letters indicating the topic and by a two-digit number indicating first the volume in which the unit occurs and then the number of the unit within its particular volume and topic. For example, Unit G14 deals with Geography, occurs in Volume VIII, the first volume in Term III, and is the fourth lesson in that series.

The study units are organized physically into three volumes as follows:

Volume VIII (Units having a unit number starting with 1);

Volume IX (Units having a unit number starting with 2);

Volume X (Units having a unit number starting with 3).

Each unit has been recorded on audio tape. There is one tape for each unit. The tapes are identified by lesson number and unit designation.

Suggested translations of the Hungarian texts and questions for Part III (Complementary Text) and questions-answers to Part I are included in the Workbook to Volume VIII (a separate publication).

Briefly, study materials for Volume VIII consist of the following:

1. Volume VIII (ten study units)
2. Nine audio tapes (cassettes)
3. Workbook to Volume VIII
   a. Translation of the Hungarian texts
   b. Questions for Part III
   c. Questions and answers to Part I

LIST OF UNITS BY SUBJECT MATTER IN VOL. VIII

LESSON	TOPIC	UNIT	SUBJECT MATTER
95	Geography	G11	Geography of the Carpathian Basin
96	Geography	G12	Ethnography of the Carpathian Basin
97	Geography	G13	Transdanubia, Small Plains, Budapest
98	Geography	G14	Great Plains
99	Geography	G15	Northern Mountain Region
100	General Economy	GE11	Hungary's Economic Position in the World
101	Military, General	MG11	General Organization of the Warsaw Pact Forces
102	Military, General	MG12	Organization of the Hungarian People's Army
103	Military, General	MG13	Universal Military Obligation (Draft)
103A	Personal Description		

ORGANIZATION OF LEARNING EXPERIENCES

In order to accomplish the objectives in Term III of the Basic Course, the following learning experiences, organized in a nine-hour daily lesson cycle as shown in the following pages, are suggested:

Hour	First Day Introduction of New Materials/Practice	Second Day Practice
8-9	a. Transcribe Primary Text (Part I). b. Compare with text and correct.	a. Discussion on Primary and Complementary Texts. b. Oral Report.
9-10	a. Listen to Vocabulary (Part II and memorize the new items (30 min.). b. Test your vocabulary recall by listening to and translating Part V, Vocab. and Translation Exercises.	Discussion on Supplements (Part VI).
10-11	Discussion on Primary Text and Introduction of Complementary Text (Part III).	Transcribe Name and Number Exercises (Part IV) (Do not stop the tape!)
12:30-13:20	Grammar Review	
13:40-14:30	Personalized Activities/Role playing a. Basic situations. b. Basic situations w/complications. c. Discuss contemporary issues. d. Interpretation Exercises.	
14:40-15:30	a. Listen to authentic broadcasts. b. AV activities. c. Role playing.	
	HOMEWORK: a. Translate Primary Text and prepare to discuss Primary and Complementary Texts the next day. b. Fill-in Exercises. c. Write a contemporary news item from the daily press or an essay on assigned topics.	

Hour	First Day Introduction of New Materials	Second Day Practice
8-9		a. Discussion on Primary and Complementary Texts. b. Oral Report.
9-10		Discussion on Supplements (Part VI).
10-11		Transcribe Name and Number Exercises (Part IV) (Do not stop the tape!)
12:30-13:20	a. Transcribe Primary Text (Part I). b. Compare with text and correct.	Grammar Review.
13:40-14:30	a. Listen to Vocabulary (Part II) and memorize the new items (30 min). b. Test your vocabulary recall by listening to and translating Part V, Vocab. and Transl. Ex.	Personalized Activities, Role playing: a. Basic situations. b. Basic situations w/complications. c. Discuss contemporary issues. d. Interpretation Exercises.
14:40-15:30	Discussion on Primary Text and Introduction of Complementary Text (Part III).	a. Listen to authentic broadcasts (discuss) b. AV activities. c. Role playing.
	Homework a. Translate Primary Text and prepare to discuss Primary and Complementary Texts the next day. b. Fill-in Exercises. c. Write a contemporary news item from the daily press or an essay on assigned topics.	Homework a. Review vocabulary. b. Fill-in exercises. c. Prepare oral report on assigned topics.

UNIT ORGANIZATION

The units in volumes VIII, IX, and X were developed to provide you with sufficient exercises leading you toward achievin the skill level objectives. Each unit covers a military or cultural subject and has a vocabulary of 25 new Hungarian words pertaining to the subject. With the objectives and vocabulary requirements in mind, each unit is organized into eight parts t which, in some units, more are added, as shown below.

Part	Number of words	Primary exercises
I. Primary	Approximately 150	Listen; Transcribe; Translate text, Discuss
II. Vocabulary List	25	Memorize
III. Complementary Text	40-80 in each of 4 segments	Read; Translate; Discuss
IV. Name and Number Exercises		Listen; Transcribe
1. Name Drill	30	
2. Number Drill	50	
3. Number Phrases	30-40	
V. Vocabulary and Translation Exercises	Approximately 200 in 25 sentences	Listen; Translate
VI. Supplements	150-200 in each segment	Read and Discuss
VII. Comprehensive Questions	-	Discuss
VIII. Interrogation or Interpretation Exercises (not in every unit)	-	Question or Translate Orally
IX. Simulated real life situations (PSI)	-	Speaking Practice

CONTENTS

Lesson	Unit		
95	G11	A Kárpát-medence.	1
96	G12	A Kárpát-medence geopolitikai néprajza.	23
97	G13	A Dunántúl és Budapest.	39
98	G14	Az Alföld.	66
99	G15	Az Északi-középhegység	90
100	GE11	Magyarország gazdasági viszonya a világgal.	113
101	MG11	A haderők általános szervezése	133
102	MG12	A Magyar Néphadsereg részletes szervezése.	148
103	MG13	Hadkötelezettség, laktanyaélet, szolgálat	163
103 A		Személyleírások.	182

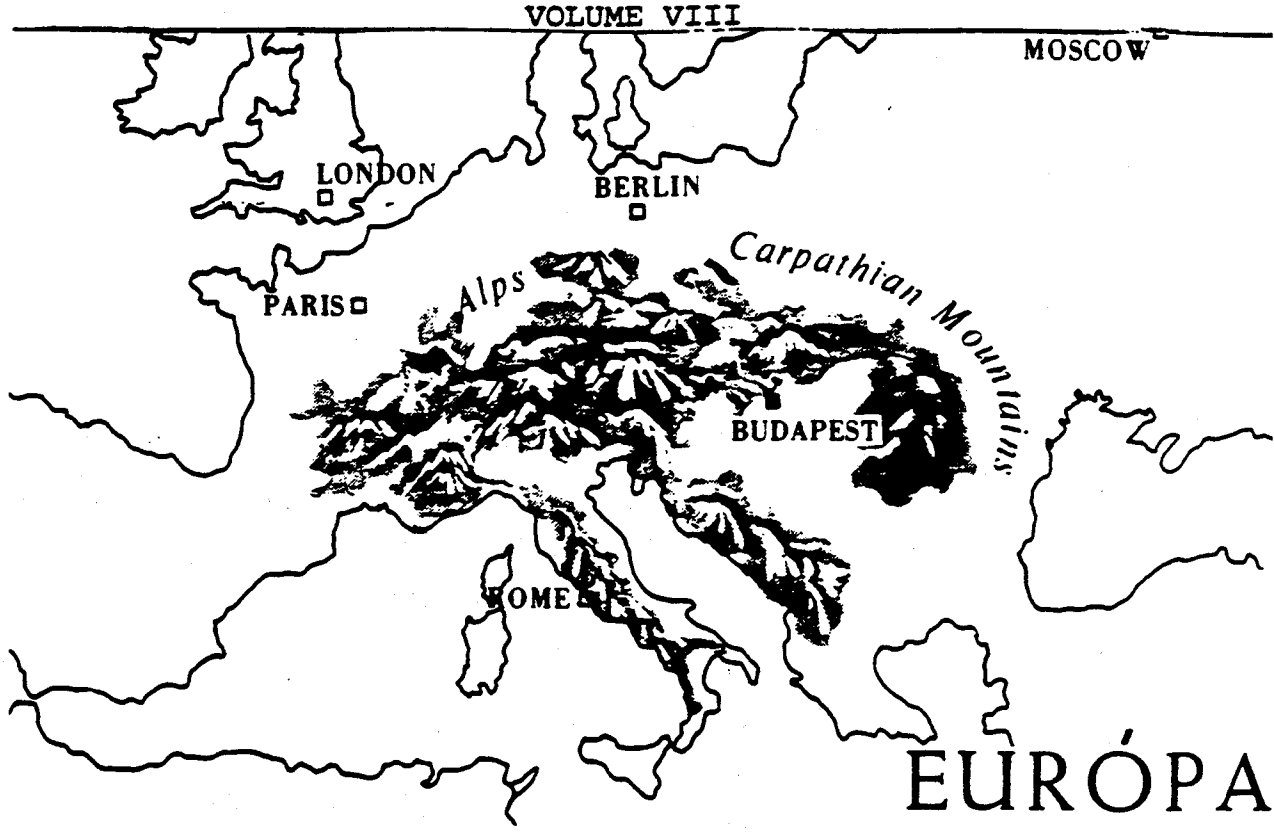

EURÓPA

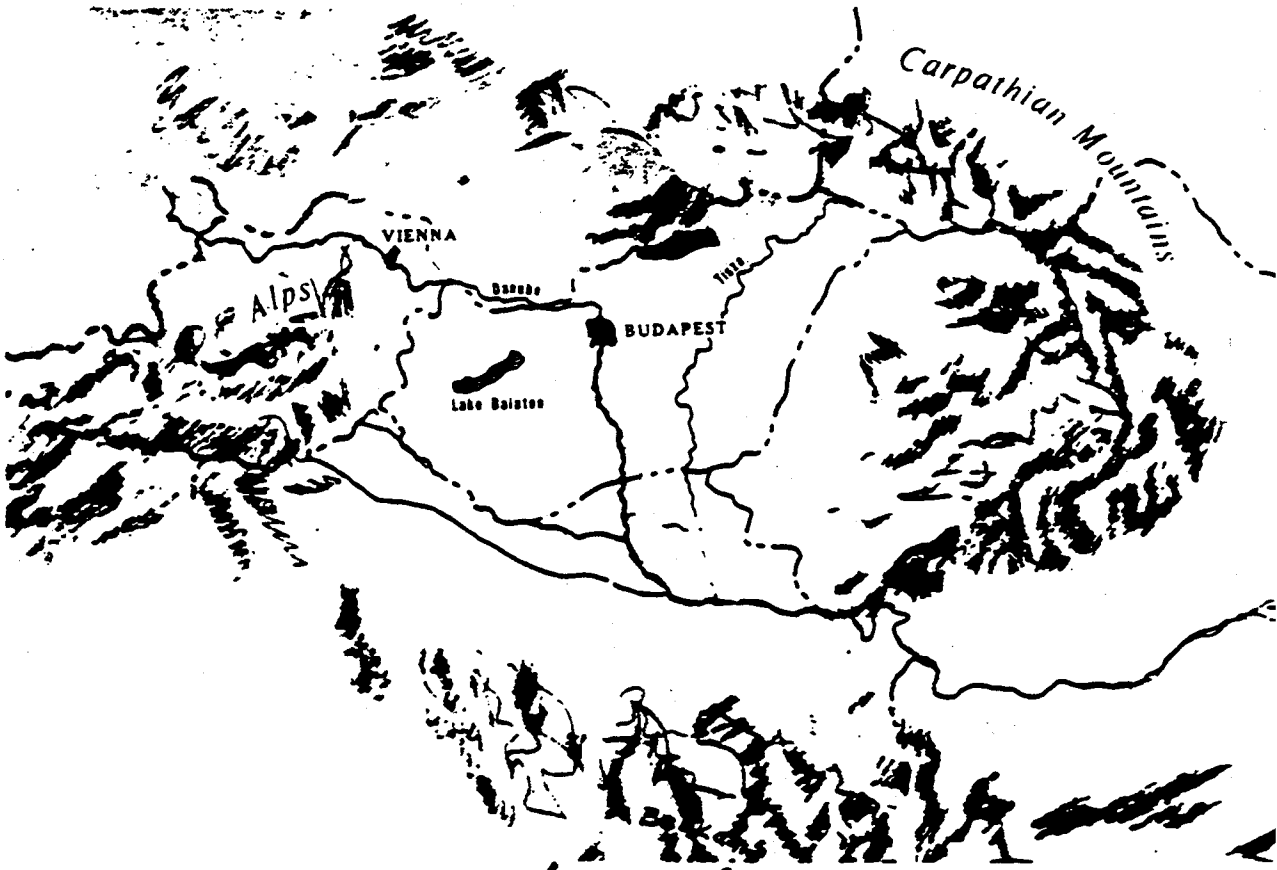

A KÁRPÁT-MEDENCE

G11

I. PRIMARY TEXT

A Kárpát-medence

Az Alpoktól keletre fekszik a Kárpát-medence. A medence határai nyugaton az Alpok, északon, keleten és délkeleten a Kárpátok, délen pedig a Balkán félsziget hegyei.

A Kárpát-medence tökéletes földrajzi egység. Határai magas hegyek. A medence legfontosabb tájegységei a következők: a Nagyalföld, Kisalföld, Dunántúl, Északnyugati Felvidék, Északkeleti Felvidék, Erdély és a Drávántúl.

Az Alföld Európa egyik legnagyobb síksága. A Kisalföld a medence másik nagy síksága. A Dunántúl dombos vidék. A két Felvidék az északi Kárpátok területén fekszik, Erdély viszont keleten. A Drávántúl hasonlít a Dunántúlhoz; ez is dombos vidék.

A Kárpát-medence folyói majdnem mind a medence közepe felé folynak. A medence főfolyója a Duna. Tavai közül a legfontosabb a Balaton. Magyar Tengernek is hívják. A Sió-és a Keleti-főcsatorna a medence két legfontosabb csatornája.

A Kárpát-medence tökéletes gazdasági egység. A Nagyalföldön főleg élelmiszert termelnek, a hegyvidéken pedig ipari nyersanyagot bányásznak és fát termelnek ki. Sok vasat és szenet bányásznak a Kárpátokban, bauxitot a Dunántúlon, olajmezők vannak a Dunántúlon és az Alföldön, és földgázforrások mindenütt.

A Kárpát-medence minden tájegysége Magyarországhoz tartozott 1920-ig, de akkor a trianoni béke szétvágta a medence politikai és gazdasági egységét. (154 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Mi a Kárpát-medence és hol van Európában?
2. Mik a medence határai?
3. Miért mondják a Kárpát-medencét tökéletes földrajzi egységnek?
4. Melyek a medence tájegységei?
5. Melyik tájegységek területe sík?
6. Hol fekszik a többi tájegység és milyen a területük?
7. Miért nevezik a Dunát a medence vízgyűjtőjének?
8. Melyek a Kárpát-medence tavai és csatornái?
9. Miért mondták a Kárpát-medencét tökéletes gazdasági egységnek?
10. Milyen ipari nyersanyagokat termelnek a medencében?
11. Van különbség a politikai és a földrajzi egység között?
12. Még megvan a Kárpát-medence gazdasági egysége?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. Egy földrajzi terület Középeurópában, mely az Alpoktól keletre fekszik.

2. Nyugaton az Alpok, északnyugaton, nyugaton, keleten és délkeleten a Kárpátok, délen pedig a Balkán félsziget hegyei.

3. Azért, mert a határai magas hegyek, és mert a folyói majdnem mind a medence közepe felé folynak.

4. A Dunántúl, a Kisalföld, az Északnyugati és az Északkeleti Felvidék, a Nagyalföld, Erdély és a Drávántúl.

5. A Nagyalföldé és a Kisalföldé.

6. A Duna és a Dráva között van a Dunántúl, ez hegyes és dombos vidék, a két Felvidék az északi Kárpátokban hegyes terület, Erdély a keleti és déli Kárpátokkal hegyes vidék, és a Drávántúl dombos vidék.

7. Mert a medence főfolyója, és a medence folyói majdnem mind a Dunába folynak.

8. A Balaton, a Fertő és a Velencei tó, a Sió és a Keleti-főcsatorna.

9. Mert a hegyvidék ipari termelése és az Alföld mezőgazdásági termelése kiegészítette egymást.

10. Szenet, vasat, olajat, bauxitot és földgázt termelnek.

11. Persze. A politikai egység változhat, ezáltal változhat a gazdasági egység is. A földrajzi egység azonban nem változik.

12. Nem. Már nincs meg. A trianoni béke széttörte a Kárpát-medence politikai és gazdasági egységét.

II. VOCABULARY LIST

1.	az Alpok	the Alps
2.	Balkán félsziget	Balkan Peninsula
3.	bauxit	bauxite (the ore from which aluminum is produced)
4.	dombos	hilly
5.	Drávántúl	Transdrava
6.	élelmiszer	food, foodstuffs
7.	Erdély	Transylvania
8.	Északkeleti Felvidék	Northeastern Highlands
9.	Északnyugati Felvidék	Northwestern Highlands
10.	földgázforrás	source of natural gas
11.	földrajzi egység	geographical unit
12.	gazdasági egység	economic unit
13.	Kárpát-medence	Carpathian Basin
14.	Kárpátok	Carpathians
15.	Keleti-főcsatorna	Eastern main canal
16.	kitermel, -ni	produce, exploit, to
17.	nyersanyag	raw materials
18.	olajmező	oil field
19.	síkság	plain, flatland
20.	Sió csatorna	Sió canal
21.	szétvág, -ni	cut up, sever, dismember, to
22.	tájegység	geographical area/region
23.	tartozik, tartozni vmihez	belong to, be a part of, to
24.	tökéletes	perfect, self-contained
25.	trianoni béke(szerződés)	Peace (Treaty) of Trianon

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A Kárpát-medence

Ha olyan magasra repülnénk, ahonnan egész Közép-Európát egyszerre láthatnánk, az Alpoktól keletre egy nagy medencét látnánk. Ezt a medencét magas, erdős hegyek veszik körül. Nyugaton az Alpok, északon, keleten és délkeleten a Kárpátok, délen pedig a Balkán félsziget hegyei határolják. Ez a Kárpát-medence, a világ egyik legtökéletesebb földrajzi és gazdasági egysége. Ennek a területnek a földrajzi határai évszázadokon keresztül egyben Magyarország határai is voltak. (63 words)

Segment 2

A medence fő tájegységei

A Kárpát-medence határain belül több természetes tájegvség van. Ezek a következők: a Nagyalföld, a Kisalföld, a Dunántúl, az Északnyugati Felvidék, az Északkeleti Felvidék, a Délkeleti Felvidék vagy Erdély és a Drávántúl.

A Nagyalföld a medence közepét foglalja el. Ez a medence fő tájegysége. Az Alföld Európa egyik legnagyobb síksága. Több mint fele a jelenlegi Magyarországon van. Északi része a Szovjetunióhoz, keleti része Romániához, déli része pedig Jugoszláviához tartozik. (62 words)

Segment 3

A Kisalföld a medence másik nagy síksága. Határai nyugaton az Alpok, északon a Kárpátok, keleten és délen a Dunántúl hegyei. A Kisalföldet a Duna kettévágja. Északi része ma Csehszlovákiához tartozik.

A Dunántúl határait nehéz megállapítani, mert nem olyan élesek, mint a többi tájegységekéi. Határai nyugaton az Alpok, északon a Dunántúli középhegység, keleten a Duna és délen a Dráva. A Dunántúl főleg dombos vidék. Jelenleg a Kisalföld déli részét is a Dunántúlhoz számítjuk. Nyugati része Burgenland néven Ausztriához tartozik. (63 words)

Segment 4

A Kárpát-medence északi, hegyes része két tájegységet foglal magába: az Északnyugati és az Északkeleti Felvidéket. Mindkét tájegység északi, illetve északkeleti határa a Kárpátok gerincén fut. Ez a vonal egyben a medence határát is jelzi.

A medence délkeleti részén egy kisebb medence van: ez a kis medence Erdély. Határai keleten és délen a Kárpátok.

A Kárpát-medencéhez tartozik még a Drávántúl is. (50 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Békés, Szolnok és Hajdú-Bihar megye termeli a legtöbb búzát a termésátlag viszont Győr-Sopron megyében a legmagasabb.

A legtöbb burgonya Szabolcs-Szatmár, Somogy és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében terem.

Kukorica főleg Békés, Bács-Kiskun és Hajdú-Biharban terem.

A Tisza mentén, a Körösök vidékén és a Hortobágyon termelnek rizst.

A legértékesebb borvidékek a következők: Tokaj-Hegyalja, Badacsony, Eger, Mór, Szekszárd, Balatonfüred-Csopak és Villány-Siklós környéke. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Numbers

1.	2694	11.	8131	21.	4297	31.	2368	41.	7303
2.	3037	12.	8914	22.	8632	32.	0347	42.	8568
3.	7543	13.	0941	23.	1450	33.	8561	43.	7116
4.	6588	14.	4592	24.	4857	34.	9201	44.	6578
5.	7549	15.	1820	25.	1487	35.	1026	45.	3052
6.	1671	16.	1092	26.	2633	36.	5187	46.	4901
7.	7865	17.	2364	27.	0347	37.	5182	47.	8107
8.	0325	18.	5079	28.	8561	38.	5702	48.	3644
9.	2032	19.	6759	29.	9201	39.	4169	49.	6509
10.	6677	20.	0381	30.	2785	40.	1924	50.	8031

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

1. A Balaton területe 595 km^2
   legnagyobb szélessége 15 km
   legkisebb szélessége 1,5 km
   legnagyobb mélysége 10,8 m és
   átlagos mélysége 3 m

2. December 21-én a nappal 8 és fél óra és a napsugarak 19°-os szögben érik a talajt.

   Március 21-én és szeptember 22-én a nappal 12 óra hosszú és a napsugarak szöge 42°30'. Nyárközepén, június 22-én 16 órás a nappal és a nap sugarai 66°-os szögben érkeznek. Az évi napsütéses órák száma 1900. Az évi középhőmérséklet átlaga 10,8°C. Télen mínusz 10° alá süllyed, de nyáron a 40°-ot is eléri.

3. A szarvasmarha és sertés száma millióban:

Magyarország	1,9	7,4
Csehszlovákia	4,5	6,1
Románia	5,8	8,8
Jugoszlávia	5,1	6,2
Ausztria	2,5	3,1

(30 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Az Alpoktól keletre fekszik Magyarország.
2. A Balkán félsziget Európa délkeleti része.
3. Sok bauxit van a Dunántúlon.
4. A Dunántúl dombos vidék.
5. A Drávántúl hasonlít a Dunántúlhoz.
6. Magas hegyekben kevés élelmiszert termelnek.
7. Erdély ma nem része Magyarországnak.
8. Az Északkeleti Felvidéken nem él sok magyar.
9. Az Északnyugati Felvidéken magas hegyek is vannak.
10. Nemrég találtak földgázforrásokat az országban.
11. A Kárpát-medence földrajzi egység.
12. Magyarország a Kárpát-medence közepén fekszik.
13. Néha egy sziget gazdasági egység is.
14. A Kárpátok északon és keleten kanyarodnak a medence körül.
15. Magyarország legfontosabb csatornája a Keleti-főcsatorna.
16. Sok fát termelnek ki az erdős hegyekben.
17. A hegyekben rendszerint sok nyersanyag van.
18. Olajmezők rendszerint nem a hegyekben vannak.
19. A síkság élelmiszert termel, de van ott olaj is.
20. A Sió-csatorna összeköti a Dunát a Balatonnal.
21. Sok bajt okozunk, ha egy egységet szétvágunk.
22. A Kárpát-medence hét tájegységből áll.
23. Minden tájegység Magyarországhoz tartozott 1920-ig.
24. Csak szigeteknek van tökéletes határuk.
25. A trianoni béke szétvágta az egységet.

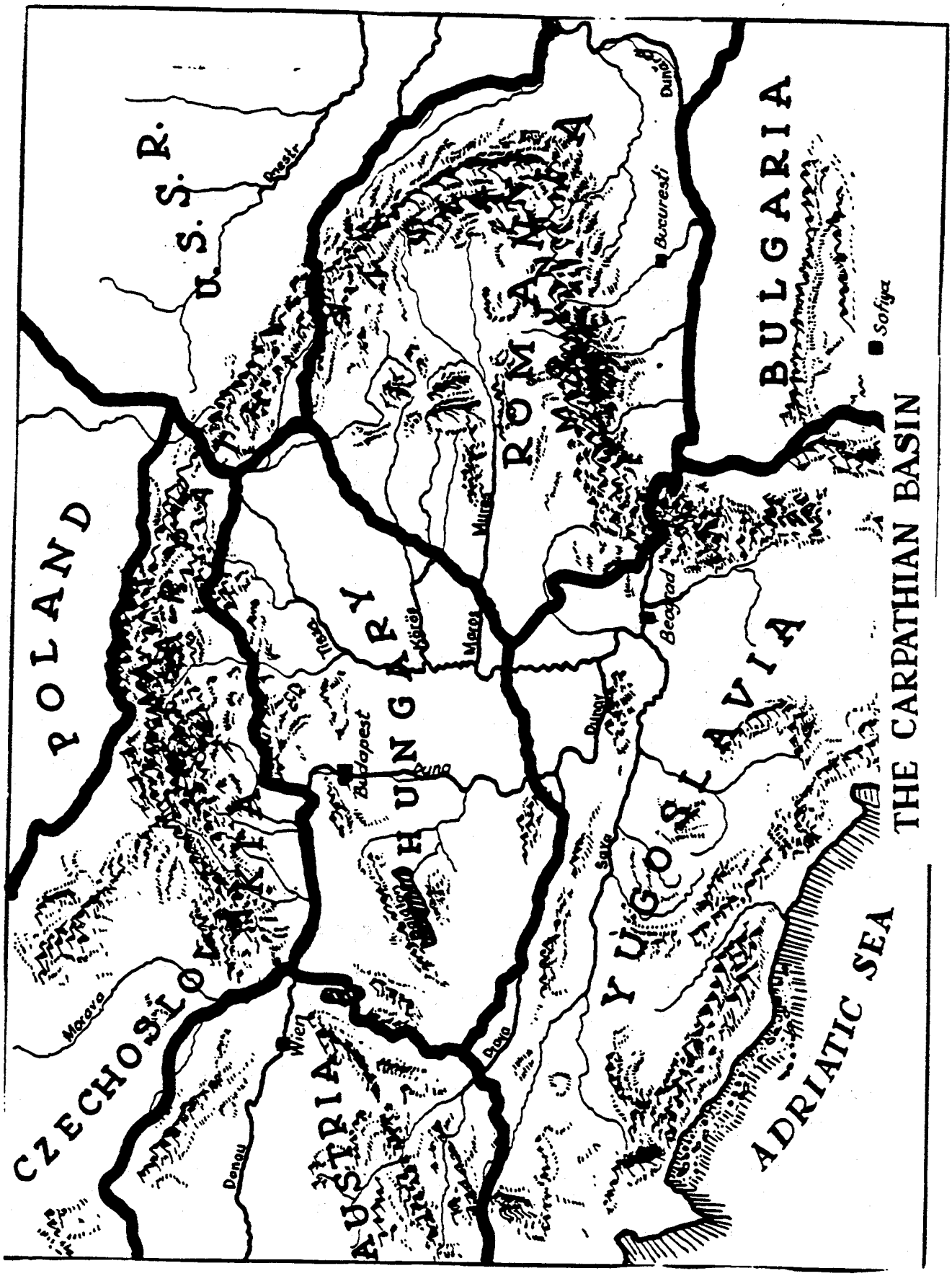
POLAND
U.S.S.R.
Dnestr
CZECHOSLOVAKIA
Morava
Wien
Donau
AUSTRIA
HUNGARY
Budapest
Tisza
Körös
Maros
Mures
ROMANIA
Bucuresti
Dunaj
BULGARIA
Sofiya
Beograd
Dunav
Sava
Drava
YUGOSLAVIA
ADRIATIC SEA
THE CARPATHIAN BASIN

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Vízrajzi egység

A Kárpát-medence vízrajzi egység. A Kárpát-medence majdnem minden folyója a medence közepe felé folyik. A medence főfolyója a Duna. A "nyugati nagy kapun" folyik be a medencébe és a Vaskapun folyik ki belőle. A Duna egész évben hajózható. Szélessége kb. 300-800 m. Budapestig kisebb tengeri hajók is feljöhetnek rajta.

A Duna legnagyobb mellékfolyója a Tisza. A medencében ered az Északkeleti Felvidéken, és a medence déli részében ömlik a Dunába. Szélessége 50-300 m. A Tisza részben hajózható.

Nyugaton a Duna két legfontosabb mellékfolyója a Dráva és a Száva. Egyik sem hajózható rendszeresen. A Tisza legfontosabb mellékfolyója a Maros. Ez az Erdélyi-medencében ered. A Kárpát medence tavai közül a legfontosabb a Balaton. Ez Közép-Európa legnagyobb tava. Magyar Tengernek is hívják. A Balaton a Dunántúl közepén fekszik. Kb. 77 km hosszú. Szélessége 3-14 km. A víze sekély, de tiszta. A medence második legnagyobb tava a Fertő tó. Vize nagyon sekély és a partjai mocsarasak. A magyar-osztrák határ átfut rajta. Több kisebb tó van az Alföldön és a Kárpátokban is.

A Dunántúl legfontosabb csatornája a Sió-csatorna. Ez a Balatont a Dunával köti össze. A Keleti-főcsatorna a Tiszántúl száraz földjét látja el vízzel. Ezek a csatornák hajózhatók.

(155 words)

Supplement B

Gazdasági egység

A Kárpát-medence gazdasági szempontból tökéletes egység. Addig, amíg az egész medence Magyarországhoz tartozott, a Nagyalföld látta el élelmiszerrel a hegyvidék lakóit. Az erdős-hegyes Kárpátok vidéke pedig különféle ipari nyersanyagokat és fát szállított az Alföld nagy ipari központjaiba és a fővárosba. Temesvár, Miskolc és Győr voltak Budapest mellett a medence legfontosabb ipari központjai.

A Kárpát-medence nyersanyagokban igen gazdag. Nagy mennyiségű vas és szén található a medence több vidékén. Vas Erdélyben, az Északnyugati Felvidéken és a Bükk hegységben található. A legjobb szenet Erdélyben bányásszák. A Mecsek, Vértes, Pilis,

Cserhát és Mátra hegységekben is találtak szenet. Rengeteg bauxitot bányásznak a Bakony hegységben. A medence délnyugati részében és az Alföldön nagy olajmezők vannak. Több helyen az Alföldön és az Erdélyi-medencében földgázforrások vannak. A Mecsekben urániumot bányásznak.

A Kárpát-medence gazdasági egységét a trianoni béke széttörte. Csonkamagyarországon maradt a gazdag mezőgazdasági vidék, s megmaradt a legtöbb ipari központ is. A nyersanyagforrások legnagyobb része azonban idegen uralom alá került. A régi egységet ma hat különböző országhatár vágja széjjel. Így vámot kell fizetni a kivitelért és a behozatalért is. (146 words)

Supplement C

Mi a baj a beteggel?

Amikor egy beteg az orvosához megy, természetesnek találjuk, hogy az orvos először alaposan megvizsgálja. Diagnózist készít. Csak a diagnózis birtokában és ismeretében kezdhet a gyógyításhoz. De az eredményes gyógyításhoz nemcsak orvosi vizsgálat kell, hanem évszázados orvosi tapasztalat is. A tapasztalatot a tudomány rendszerezi és a szorgalmas laboratóriumi kutatás tovább fejleszti. Senki sem ütközik meg azon, ha az orvos néha nem elégszik meg egy vizsgálattal, hanem különböző vizsgálatoknak veti alá betegét. (64 words)

Mi a baj az időjárással?

Amikor az időjárás váratlan fordulatokkal és szokatlan kilengésekkel lepi meg az embert, korántsem vagyunk eléggé türelmesek: azt várjuk, hogy a meteorológus azonnal adjon elfogadható magyarázatot. Sőt, bármikor és bárhol érdeklődünk az időjárásról, a meteorológusnak mindig legyen kéznél nem csupán a hű diagnózis, hanem a megfelelő prognózis is.

(107 words)

Supplement D

The Treaty of Trianon and Nationality Problems in the Carpathian Basin

No peace treaty was more drastic in its terms than the Treaty of Trianon.[1] By it Hungary was not so much mutilated as dismembered. The country was reduced to less than one-third (32.6 percent) of its prewar area, and a little over two-fifths (41.6 percent) of its population. Territories and peoples formerly Hungarian were distributed among seven states: the remnant which still called itself Hungary, Austria, Czechoslovakia Poland, Romania, Yugoslavia, and Italy.

The Hungarian state had existed for a thousand years within frontiers which, if not entirely unchanged, had shown a very remarkable degree of stability. The political state enclosed within those boundaries had been unitary - an integral entity long before most of the states of today. Moreover, owing to its geographical structure it also became a tightly knit economic unit which had obvious benefits for almost all of its inhabitants. The unity of Hungary was thus something of an entirely different order from that of the Austrian or the Ottoman Empire; it was even far more firmly established than that of Germany.

It was, broadly speaking, the principle of 'national self-determination' which was invoked in 1919 to bring about the dismemberment of Hungary. The German area in the west (or rather, a part of it), was assigend to Austria, the north, both Slovak and Ruthene,[2] to Czechoslovakia, the east to Romania, and the south to Yugoslavia, while the center remained with Hungary. The old state of Hungary, was thus replaced, more or less, by a number of national states, either new creations like Czechoslovakia or, like Romania, enlargement of existing states.

Economic arguments (to which various strategic considerations and what-not were added in some cases) were freely adduced on both sides, the successor states in the main claiming that where their ethnographical frontiers were not 'viable' without adding parts of the Great Plain, there those parts must be added

---

[1]Although the First World War ended in November 1918, Hungary did not sign a peace treaty until 1920. The place of signing was a small palace near the great palace of Versailles, in France, called "Le Petit Trianon."

[2]The Ruthenes. or Ruthenians, are Slavs. Ruthenia, near the Ukraine is now a part of the USSR.

Hungary, who fully admitted the difficulties involved, argued that if the new states needed nearly as many minorities as Hungary herself had for their existence, there seemed no advantage in making the change at all. The Allies, however, accepted the contention of the Successor States, being quite clearly actuated in this decision by an unspoken belief that Hungarian national policy had been something quite particularly oppressive, which the Successor States could be trusted not to imitate. In the end, Romania was given an area in which the Romanians formed only 55 percent of the total population. The Slovaks in Slovakia were 60 percent, the Ruthenes in Ruthenia 56 percent, the Serbs in the Voivodina[3] only 28 percent, or 33 percent counting all the Yugoslavs together; the Magyar-speaking persons in each area formed close to one-third of all the inhabitants: over one million in the territory assigned to Czechoslovakia, over 1,650,000 in that given to Romania, 450,000 in Yugoslavia's portion. Hungary herself retained no considerable frontier minorities except in the west, where Austria had not been treated with the same generosity as the other Successor States. The few other non-Magyars left to her were mostly scattered minorities, living far from the frontiers.

Excerpts from C.A. MacCartney; Hungary and her Successors: The Treaty of Trianon and its Consequences, 1919-1937. Oxford, University Press, 1937, 1-4.

[3]An area directly to the south of present-day Hungary.

VIII. Átfogó kérdések

Comprehensive Questio

1. Hol fekszik a Kárpát-medence, és mik a határai?
2. Mit tudsz a Nagyalföldről?
3. Beszélj a Kisalföldről!
4. Mik a Dunántúl határai?
5. Hol fekszik a két északi Felvidék?
6. Hol fut a két Felvidék határa és hova tartozik most ez a vidék?
7. Mit tudsz Erdélyről mondani?
8. Mondj valamit a Drávántúlról.
9. Miért mondhatjuk azt, a Kárpát-medence tökéletes gazdasági egység volt?
10. Mi lett a trianoni béke következménye?

VII.
Várható feleletek az átfogó kérdésekre

Anticipated Answers to Comprehensive Questions

1. Az Alpoktól keletre fekszik a Kárpát-medence. A határai pedig délen a Balkán hegyei, nyugaton az Alpok, északon, keleten és délkeleten a Kárpátok.

2. A Nagyalföld a medence közepét foglalja el. Nagyobb része a jelenlegi Magyarország területén van. Főleg élelmiszert termelnek a Nagyalföldön.

3. A Kisalföld a Kárpát-medence másik nagy síksága. A Kisalföld területét a Duna kettévágja, és az északi része ma Csehszlovákiához tartozik. A Kisalföld mezőgazdasága és ipara is fejlett. E terület legnagyobb városa Győr.

4. A Dunántúl határai a következők: Északon és Keleten a Duna, délen a Dráva folyó és Nyugaton Ausztria a Alpokkal.

5. A Dunántúltól és az Alföldtől északra fekszik az Északnyugati és az Északkeleti Felvidék.

6. Mindkét terület északi határa egyben a medence határa is a Kárpátok hegyvonalán. Ez a terület ma, mint a Kisalföld északi része is, Csehszlovákiához tartozik.

7. Erdély, ami 1000 éven át Magyarország része volt, maga is egy kismedence a Kárpát-medence délkeleti részén. Igen gazdag ipari nyersanyagokban. A trianoni béke Erdélyt is elvágta Magyarországtól. Még ma is 3 millió magyar él Erdélyben.

8. A Drávántúl a Dráva folyótól délre, a Száva és a Duna folyók közötti terület. Ez a vidék hasonlít a Dunántúlhoz, mert ez is dombosvidék. Ma Jugoszláviához tartozik, azelőtt Horvátország néven is szerepelt.

9. Azért mondhattuk a Kárpát-medencét tökéletes gazdasági egységnek, mert az alföldi része a mezőgazdasági terményeivel ellátta a hegyvidéket élelmiszerrel. A hegyvidék viszont ipari termékeivel látta el az Alföld szükségleteit.

10. A trianoni béke szétrombolta a Kárpát-medence gazdasági egységét, és ma hat ország politikai határa fut át az ezer évig egységes medence területén.

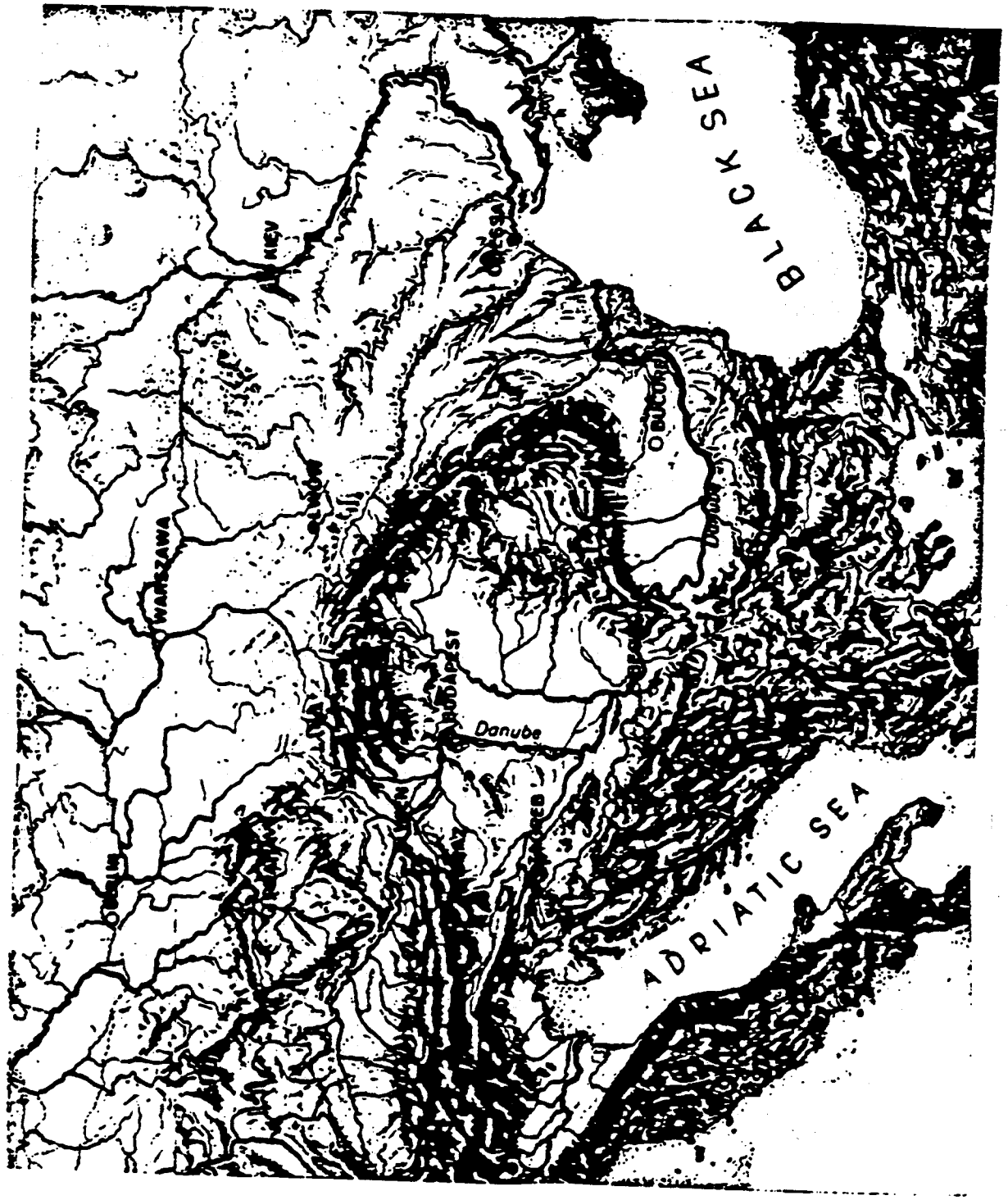

A Kárpát-medence Közép Európában

VIII. Interrogation
Kikérdezési gyakorlat Exercise

Helyzet:

William Sherman, amerikai állampolgár európai úton van. Amint most Bécsben az üzleteket nézve sétál a Kärntner utcán, meglát egy szép, nagy képet az IBUSZ utazási iroda kirakatában "BUDAPEST" címmel. A kirakatban sok fénykép és plakát között középen ez olvasható: "LÁTOGASSA MEG BUDAPESTET, A DUNA GYÖNGYÉT!"

Sherman úr, bár már sokat felejtett abból, amit Montereyban a hadsereg nyelviskolájában tanult, bement az IBUSZ irodába és magyarul köszönt az egyik tisztviselő "Sie wünschen...?" német kérdésére. A tisztviselő, hallva a magyar köszönést, széles mosolyra derülve válaszolt.

T: Jó napot kívánok. Ön magyar?

A: Nem magyar, hanem amerikai vagyok.

T: Ó, bocsánat de olyan szépen tetszett a "Kívánok jó napot!" ot mondani, hogy egy pillanatra azt hittem, hogy magyarnak tetszik lenni. Mivel szolgálhatok, kérem?

A: Mennyire van ide Budapest?

T: Repülővel, vonaton, hajón vagy gépjárművel?

A: Csak lassan! Tessék ismételni, de lassabban tessék mondani.

T: Azt kérdeztem, hogy repülőgéppel, vagy vonaton, vagy hajón, vagy autón, illetve autóbuszon tetszik-e gondolni a távolságot.

A: Kérem, mondja más szóval "a távolságot".

T: A távolság azt jelenti, hogy milyen messze van valami.

A: Igen, ezt szeretném tudni Budapestre és kilométerben.

T: Budapest 250 kilométerre van Bécstől.

A: Autón mennyi idő alatt érhetek oda?

T: Körülbelül 5, 5 és fél óra alatt. Attól függ, hogy...,

A: Mi az, hogy "attól függ"? Mitől függ?

T: Attól függ, hogy milyen a forgalom és van-e torlódás a határon.

A: Bocsánat. Mi az, hogy torlódás? Tessék megmagyarázni.

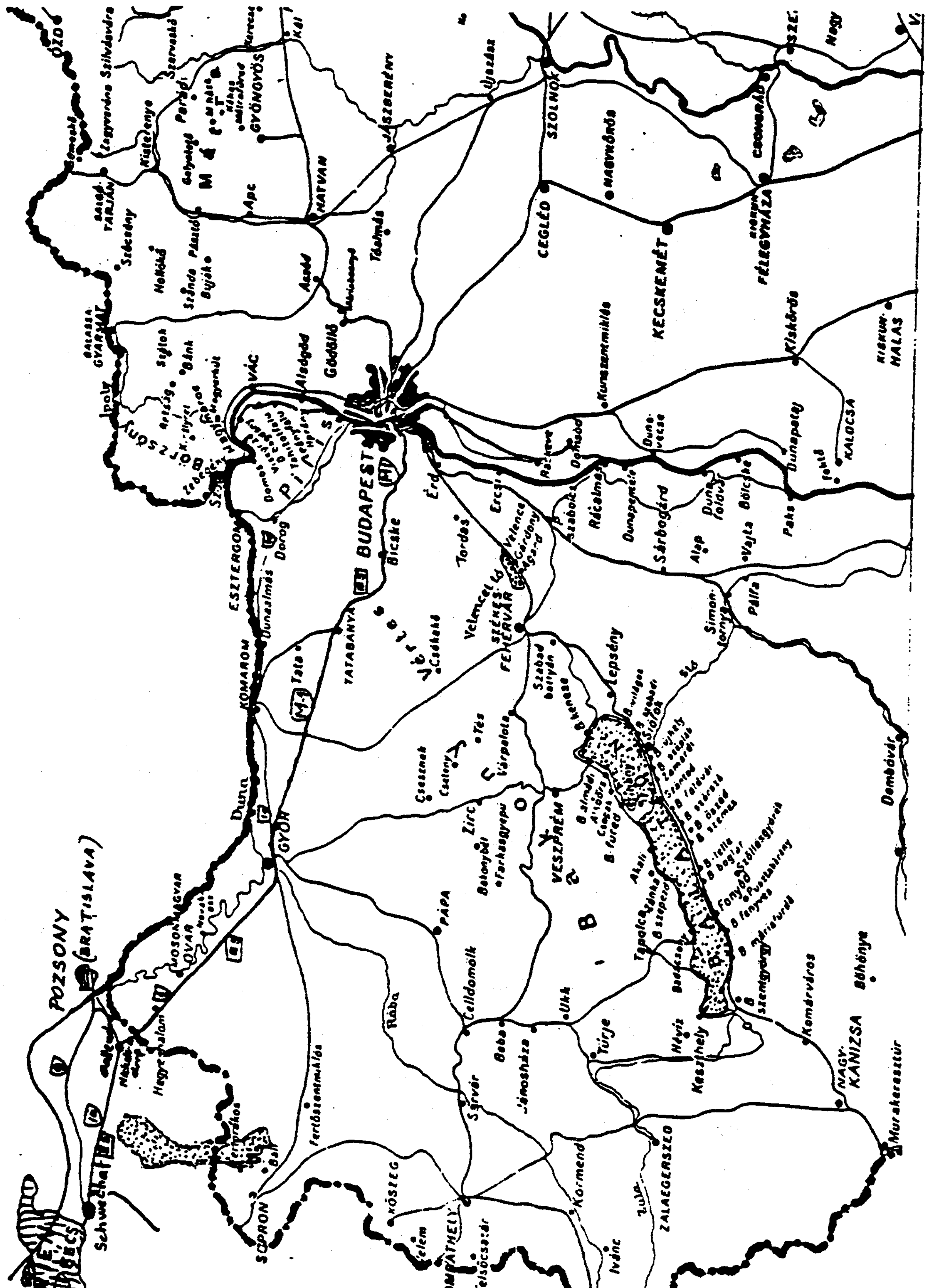
POZSONY
(BRATISLAVA)
BUDAPEST
GYŐR
KOMÁROM
ESZTERGOM
VÁC
SZOLNOK
CEGLÉD
KECSKEMÉT
SOPRON
VESZPRÉM
SZÉKESFEHÉRVÁR
TATABÁNYA
PÁPA
NAGYKANIZSA
SZOMBATHELY
ZALAEGERSZEG
KALOCSA
HATVAN
GYÖNGYÖS
Duna
Rába

T: Hát kérem: torlódás, izé, hogy is mondjam? Az a torlódás kérem, amikor sok jármű megakad a forgalomban, vagyis dugóba kerül az ember.

A: Ez egy kicsit sok egyszerre és nem vagyok benne biztos, hogy értem, amit mond. Nem értem, hogy egy jármű megakad, és mibe kerül az ember?

T: Nem csak egy, de sok jármű akad meg kérem. Hogy a járművek megakadnak: Szóval, amikor egy úton például sok gépkocsi megy, de egyszercsak megállnak a járművek egymás mögött és előtt és valamiért nem tudnak tovább menni, vagy csak nagyon lassan, szinte lépésben mennek. Ez a forgalmi dugó is. De reméljük ez nem fog megtörténni, hiszen még csak a hét közepe van.

A: Köszönöm. Így már értem. Kérem, meg tudja mutatni a térképen, hogy hogyan jutok oda a leggyorsabban?

T: Nagyon szívesen. Itt a térkép (lásd a 18. oldalon!). Itt vagyunk most. Innen, a város közepétől, ezen az úton tessék menni. Ez kivezet Bécsből, a város délkeleti részénél.

A: Vannak útjelző táblák, amik mutatják az irányt? Nem akarok eltévedni.

T: Tessék csak nézni! Itt ki tetszik menni a városból. A repülőtér felé menve, Schwechat után van egy útelágazás. Itt tessék jól figyelni. Önnek a baloldali úton, az E 5-ön azaz a 10. sz. műúton kell egyenesen tovább mennie kelet felé és a "BUDAPEST" irányt követni.

A: Bocsánat, melyik úton? Az E-5-ösön vagy a 10-esen menjek?

T: Értem, mit akar. Bécsből, kérem, kitűnő műút vezet Budapestre. Ennek az útnak a nemzetközi jelzése E5, az osztrák jelzés pedig 10. Szóval az E5-ös út a 10-es is.

A: Oh, igen! Most látom. Az nem is olyan komplikált, csak úgy hangzik. És az E5 Magyarországra megy?

T: Igen, de...

A: Mit ért a "DE" alatt?

T: Nagyon egyszerű, kérem. Schwechat után, körülbelül 3/4 óra múlva eléri Gattendorfot.

A: Bocsánatot kérek, de kérem legyen szíves leírni azt a két nevet.

T: Melyik két névre tetszik gondolni?

A: Hát annak a két városnak a nevét, amit elhagyok Bécs után amelyiket 45 perc után elérek. Tudja, az valami "sverhád és "gárdendot."

T: Ó! Schwechat és Gattendorf. Nagyon szívesen. Egy pillan tot kérek. Rögtön legépelem, hogy olvasható legyen.

A: Köszönöm szépen. Az fog segíteni nekem. Azután merre vezessek?

T: Tessék parancsolni! Schwechat és Gattendorf. Na kérem, hogy merre menjen? Itt, Gattendorfnál, egy újabb útelága- záshoz tetszik érni. Itt a jobboldali irányba, Nickelsdo felé tessék menni, ami közel van már az osztrák-magyar ha- tárhoz.

A: Legyen szíves ezt a nevet is leírni nekem. Remélem, azutá már nem fogok eltévedni.

T: Én biztos vagyok benne uram, hogy símán oda tetszik érni.

A: Bocsánat! Mit mond? Hogyan érkezem oda?

T: Símán, uram! Más szóval: egyszerűen, minden zavar és baj nélkül. Nickeldorf egyébként az osztrák határon van. E helységből kilépve már látható a piros-fehér-piros színű határsorompó.

A: Nagyon köszöm a kedves segítségét és türelmét. Megerősíte az önbizalmamat uram. "Serman Vilmos" a nevem.

T: Nagyon szívesen, "Serman úr!" Bálint Gábor vagyok. Bármiko örömmek állok rendelkezésére Jó utat és kellemes magyar országi tartózkodást kívánunk. A viszontlátásra!

A: Köszönöm. Isten vele!

IX. BESZÉDGYAKORLAT Speaking Exercise

Helyzet: Szabóék, Szabó János és a felesége, a szabadságuk alatt elutaznak. A szabadságukat Budapesten töltik. A pesti oldalon, az egyik új szállodában szállnak meg. Most rohanásmentesen, szinte lustálkodva, kényelmesen szeretnének élni a következő két héten.

A postahivatal

Reggel nyolc óra van. Szabóék most ébredtek fel. Nem fáradtak, mert jól kipihenték magukat.

Negyed kilenckor felkelnek és néhány perccel kilenc óra után már reggeliznek. A reggeli vajas kenyér és kávé. Nem jó ilyen későn reggelizni, mert az ember nem lesz éhes délben, amikor ebédelni kell.

Szabó úr nem mindig engedheti ezt meg magának, csak ha szabadságon van. Nem szokott máskor ilyen későn reggelizni. De most, hogy szabadságon van, nem kell korán az irodába sietnie. Megengedheti magának, hogy egy kicsit lustálkodjon.

Szabó úr rendszerint háromnegyed hatkor kel fel és öt perccel félkilenc előtt már az irodában szokott lenni. Ő jobban megszokta a korai felkelést, mint a felesége. Szabóné tudniillik sohasem szokott felkelni 8 óra előtt. Ő rendszerint nyolckor, de néha csak kilenckor ébred fel. Szabó úr nem tartja ezt jónak, de nem tehet semmit, mert ő már az irodában van, amikor a felesége még otthon alszik.

Szóval Szabóék már készen vannak s éppen indulni akarnak. Megkérdezik a portástól, hogy jött-e levelük. Sajnos nem kaptak levelet senkitől. Sóhajtanak egyet, mert arra gondolnak, hogy nem szép dolog, hogy eddig senki sem írt nekik. De Szabó úrnak az is eszébe jut, hogy ők sem írtak még senkinek. Az ember ne várjon levelet, ha maga nem ír. No, ez nem nagy baj, ezen könnyen lehet segíteni. Elhatározzák, hogy még délelőtt megírnak és elküldenek néhány levelezőlapot.

Csak azt nem tudják, hogy merre van a legközelebbi postahivatal. A reggeli után megkérdezik a pincért, aki a reggelijüket felszolgálja.

A pincér éppúgy, mint a taxisofőrök, nagyon kiismeri magát Budapesten és pontosan megmondja, hogy hol és merre kell keresni a postahivatalt.

-Tessék jól idefigyelni, kérem, kezdi a pincér. Ahogy kitetszik menni innen, tessék jobbra fordulni. Szávötven méterre van egy mellékutca. Ott tessék befordulni balra. Onnan huszonöt lépésre megtalálják a postahivatalt.

- Levélpapírt hol kaphatnék? - kérdezi Szabó.

- Ha a szaktársnak levélpapírra is van szüksége, szivesen ajánlok egy jó papírkereskedést. A postával szemben, szóval a túlsó oldalon, van két APISZ bolt is, vagyis papirkereskedés, é majdnem egymás mellett. Szerintem a kisebbik sokkal jobb.

- Csak egyszerű levélpapírról van szó, - mondja Szabóné.

- Azzal mi is szivesen szolgálunk. Tintával is, tollal is

- Bélyegük is van?

- Az sajnos nincsen, de a szállodától jobbra alig húsz lépésre van egy trafik. Ott lehet kapni bélyeget.

- Nagyon szépen köszönjük - mondja Szabó. Azt hiszem csak képeslapokat fogunk írni, úgyhogy levélpapírra nincs szükségünk. Tintára, tollra sincs szükségem, mert én töltőtollal szoktam írni.

Szabóék már el is indulnak a szállodából, hogy megvegyék és elküldjék a képeslapokat.

LESSON 96

G12

I. PRIMARY TEXT

A Kárpát-medence geopolitikai néprajza

A magyarok voltak az elsők, akik egyesíteni tudták az egész Kárpát-medencében élő népeket. Mikor a magyarok megérkeztek, sok más nép élt ott, de a magyarok legnagyobb részben beolvasztották őket. A tizenötödik század végén a medence lakóinak 80 százaléka magyar volt. A török háborúk alatt (1366-1740) a magyar lakosság száma 39 százalékra csökkent. 1914-ben a medence lakóinak kb. 55 százaléka már megint magyar volt, de sok német, szlovák, román, szerb és horvát lakott ott. A trianoni béke a Kárpát-medence egységét széttörte.

A Dunától északra fekszik az Északnyugati Felvidék. Szlovákok, magyarok, németek laknak itt. Északkelet felé fekszik az Északkeleti Felvidék. Több mint ezer évig mindkét Felvidék Magyarország része volt. Erdély is a Magyar Birodalom egy része volt 1920-ig.

A Bánát és Bácska tulajdonképpen a Nagyalföld részei. A Bánát a legvegyesebb lakosságú vidék az egész Kárpát-medencében. A Bácskában a magyarok vannak többségben.

A Drávántúlon főleg horvátok laknak, de él ott vagy 100 000 magyar is.

Nyugat-Dunántúlt vagy Burgenlandot Ausztriához csatolták az első világháború után. Itt a lakosság legnagyobb része német, de van néhány tízezer magyar is. (164 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Mi sikerült a Kárpát-medencében a magyaroknak?
2. Mi történt a medencében élő népekkel az idő multával?
3. A medence lakosságának hány %-a volt magyar a XV. szd. végén?
4. Minek a következtében pusztult el a magyarság nagy része?
5. Hogyan változott a magyarság létszáma a török idők utáni évszázadokban?
6. Mi volt a trianoni béke következménye?
7. Melyik területek voltak több, mint 1000 évig Magyarország részei?
8. Mi volt Erdély helyzete 1920-ig?
9. A Bánát és Bácska külön tájegységek?
10. Milyen a Bánát és Bácska lakossága?
11. Miért hívják a Drávántúlt néha Horvátországnak?
12. Magyarország melyik részét csatolták Ausztriához 1921-ben?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. Az, hogy egyesíteni tudtak a Kárpát-medencében élő népeket.
2. Beolvadtak a magyarokba.
3. Nagy többségben, 80%-ban magyar volt.
4. A török háborúk következtében.
5. Növekedett. 1914-re a medence lakóinak 55%-a már megint magyar volt.
6. A trianoni béke széttörte a Kárpát-medence politikai és gazdasági egységét.
7. Az Északnyugati és az Északkeleti Felvidék.
8. Erdély is sokáig Magyarország része volt.
9. Nem. Azok tulajdonképpen a Nagyalföld részei.
10. A Bácskában a magyarok vannak többségben. A Bánát pedig a Kárpát-medence legvegyesebb lakosságú vidéke.
11. Mert a lakosság legnagyobb része horvát.
12. Nyugat-Dunántúlt, vagy osztrák nevén Burgenlandot csatolták Ausztriához 1921-ben.

Magyar Population in the Carpathian Basic at the End of the 15th Century

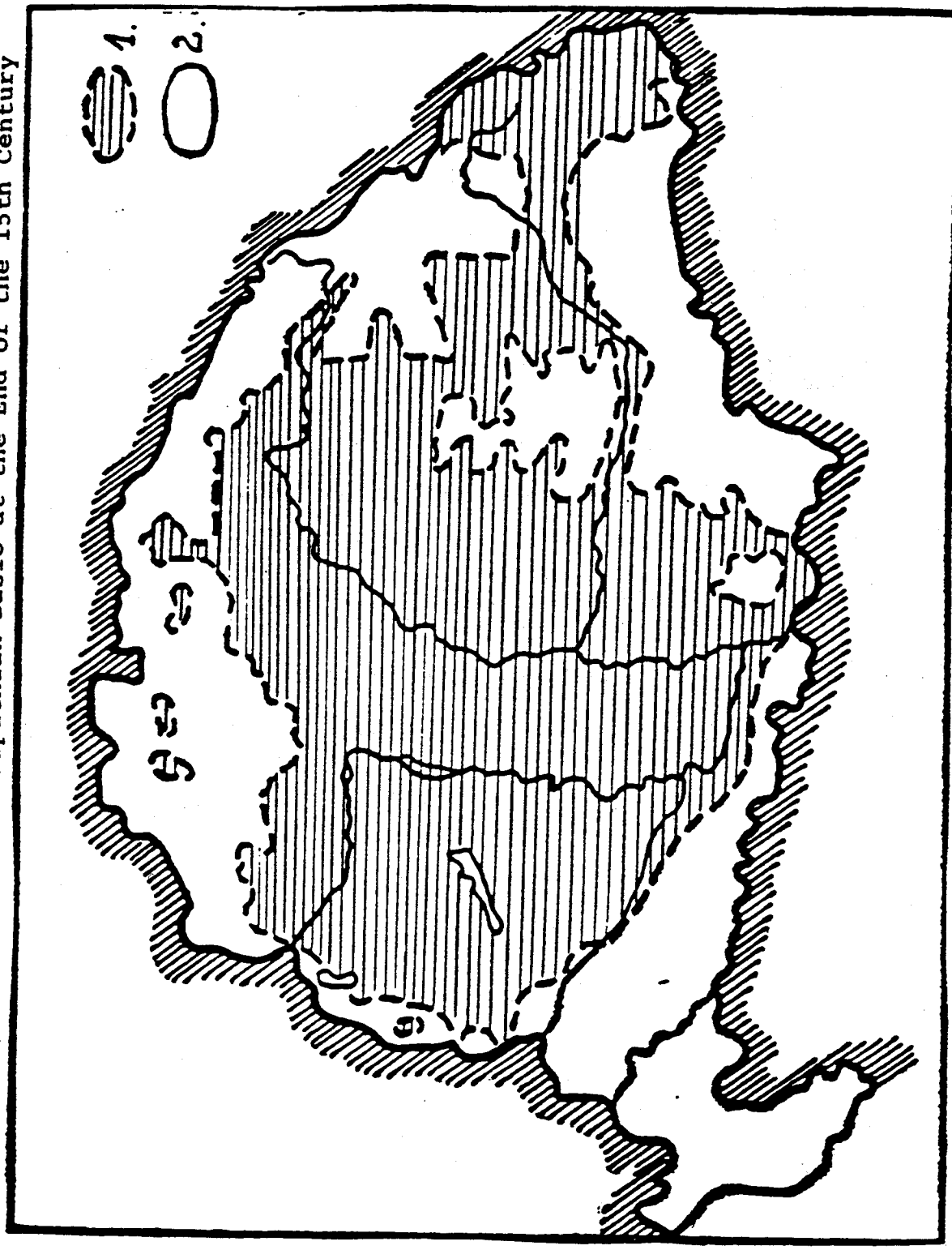

Based on a study by Dr. E. Mályusz in the "History of Hungarian Culture"
1. Coherent Magyar settlements.
2. Other nationalities and uninhabited, mostly mountainous territory

A Kárpat-medence nemzetiségi térképe
a XV. század végén

II. VOCABULARY LIST

1.	Ausztria	Austria
2.	Bácska	part of the Great Plains, now in Yugoslavia
3.	Bánát	part of the Great Plains, now divided between Yugoslavia and Romania
4.	beolvaszt, beolvasztani, vmit	assimilate something, to
5.	birodalom	realm, empire
6.	Burgenland	part of Transdanubia, now in Austria
7.	csatol, -ni	annex, to
8.	Csehszlovákia	Czechoslovakia
9.	csökken, -ni vmire	decline, decrease, fall, to
10.	egyesít, egyesíteni	unite, unify, to
11.	geopolitikai	geopolitical
12.	horvát	Croat, Croatian
13.	Horvátország	Croatia, now part of Yugoslavia
14.	kisebbség	minority
15.	lakó	inhabitant
16.	lakosság	population
17.	néprajz	ethnology, ethnography
18.	román	Romanian
19.	szerb	Serb, Serbian
20.	széttör, -ni vmit	shatter, break something apart, to
21.	szlovák	Slovak(ian)
22.	többség	majority
23.	török háborúk	Turkish wars
24.	uralom	rule, domination
25.	vegyes	mixed

III. COMPLEMENTARY TEXT

A Kárpát-medence geopolitikai néprajza

Segment 1

A kilencedik századig sok különböző nép élt a Kárpát-meden cében. Egyik népnek sem sikerült itt olyan államot szervezni, amelyik a medence területén élő összes népeket felölelte volna. Kr. u. 896 után azonban a magyaroknak sikerült uralmuk alatt egyesíteni a medence népeit több, mint ezer éven keresztül (896-1920).

A magyarok sok kisebb szláv törzset találtak a medencében. Ezeket néhány évszázad alatt legnagyobb részben beolvasztották. A tizenötödik század végén a medence lakóinak több, mint 80 százaléka magyar volt. (63 words)

Segment 2

A török háborúk alatt azonban a magyarság és a nemzetisége viszonya megváltozott. A hosszú háborúkban ui. főleg a magyaro pusztultak, míg a többi nemzetiség szaporodott. 1740-ben már csak 1,3 millió magyar volt, ami az összlakosság 39 százaléka volt.

A következő két évszázad alatt a magyarság csak részben tudta visszaszerezni régi helyét a Kárpát-medencében. 1914-ben azonban a lakosságnak kb. 55 százaléka megint magyar volt. (53 words)

Segment 3

A trianoni béke széttörte a Kárpát-medence egységét, s jelenleg a medence területe hat különböző országhoz tartozik. Magyarország területe 325 000 km^2 volt a háború előtt, a trianoi béke azonban csak 93 000 km^2-t hagyott még. Ugyanakkor kb. 3 1 millió magyar került idegen uralom alá, ami a magyarság 1/3-a volt akkor. (45 words)

Segment 4

Megszűnt a gazdasági egyensúly, amely a századok folyamán kialakult a Kárpát-medencében. Mind a hat új állam súlyos nehé: ségekkel küzdött emiatt. A nyugati államok magas kölcsönökkel próbáltak segíteni a helyzeten. A kölcsönök megszüntették a háború utáni élelmezési problémákat, de nem tudták megszűntetni a kereskedelmi akadályokat, melyeket az új határok okoztak. A

gazdasági nehézségek politikai nehézségeket is okoztak. A politikusok sokszor kihasználták az alkalmat, hogy a különböző országokat és népeket egymás ellen felizgassák. (59 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Földrajzi jegyzetek a Dunántúlról

Itt fekszik az ország két nagy tava, a Balaton és a Velencei-tó. Ezektől északra van egy hegysor: A Bakony, a Vértes és a Dunazug-hg., a Pilissel. Ezeken túl fekszik a Kisalföld. Több folyója van: a Rába és a Rábca; meg persze a Duna is átfolyik rajta. Győr e vidék legnagyobb városa, de a Dunántúlé Pécs. Más fontos városok Veszprém, Székesfehérvár, Sopron, Szombathely és Tatabánya. Lispénél nagy olajmezőt találtak. (20 names)

Exercise 2. Transcription - Numbers

1. 56 432	11. 18 267	21. 21 746	31. 10 965	41. 91 465
2. 64 568	12. 28 493	22. 41 736	32. 98 271	42. 52 734
3. 75 394	13. 65 170	23. 53 301	33. 45 890	43. 45 308
4. 14 526	14. 28 371	24. 32 615	34. 96 178	44. 32 614
5. 35 849	15. 97 045	25. 99 234	35. 98 743	45. 79 243
6. 68 751	16. 96 047	26. 40 512	36. 76 058	46. 30 512
7. 34 290	17. 43 968	27. 32 187	37. 23 678	47. 23 186
8. 40 615	18. 63 958	28. 10 493	38. 74 956	48. 10 592
9. 87 392	19. 75 823	29. 67 012	39. 76 521	49. 57 021
10. 40 593	20. 74 825	30. 28 390	40. 54 836	50. 18 498

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

A Lobogó XVII. évfolyamának 2. száma 1975. január 9-én jelent meg. Kiadóhivatala Budapesten van, a VIII. kerületben, Blaha Lujza tér 3. szám alatt. Telefonszáma 343-100. Levélcíme 1959, Budapest.

Előfizethető Budapest V. kerület József nádor tér 1. szám alatt. Telefon 180-850.

Átutalással a KH1 214-95 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj havonként 16 forint.

74.3992 Athenaeum Nyomda.

Index: 25 503. Ebben az ismertetésben 19 szám van. (20 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A Dunántúl nyugati részét Ausztriához csatolták.
2. A Bácska az Alföld déli része.
3. Különböző népek élnek a Bánátban.
4. A magyarok beolvasztották a medencében élő népeket.
5. A Magyar Birodalom az egész medencét elfoglalta.
6. Az Ausztriának adott rész neve Burgenland.
7. Erdélyt Romániához csatolták 1920-ban.
8. Csehszlovákia Magyarország északi szomszédja.
9. Magyarország területe egyharmadára csökkent.
10. Ki egyesítette az összes népet egy országba?
11. Az ország geopolitikai helyzete mindig súlyos volt.
12. A horvátok Jugoszláviában élnek.
13. Horvátország királya 1920-ig a magyar király volt.
14. A magyarok kisebbségben vannak a Felvidéken.
15. A medence lakóinak 55 százaléka magyar volt 1914-ben.
16. A medence lakossága a legvegyesebb Európában.
17. A Kárpát-medence néprajza nagyon érdekes.
18. A románok Magyarország keleti szomszédai.
19. A szerbek Jugoszláviában élnek.
20. A trianoni béke széttörte a Kárpát-medence egységét.
21. A szlovákok Csehszlovákiában laknak.
22. A magyarok vannak többségben a Bánátban.
23. A török háborúk alatt nagyon sok magyar meghalt.
24. Sok magyar él idegen uralom alatt.
25. Melyik tájegységben a legvegyesebb a lakosság?

Kultúrális adatok Cultural Notes

Közép-Európa: Németország, Svájc, Ausztria, Csehszlovákia, Lengyelország és Magyarország tartozik Közép-Európához.

Kárpát-medence: A medence egész területe kb. 1/2 millió km^2. Ebből Magyarországhoz tartozott kb. 325 000 km^2 1920-ig. Nagy-Magyarország területe kb. olyan nagy volt, mint Nagy-Britannia Írországgal együtt.

Csonkamagyarország: Azt a területet hívják így, ami a trianoni béke után megmaradt Magyarországból.

A Kárpátok: Európa egyik leghosszabb hegylánca. Átlagmagsága 1500 - 2500 m. Így alacsonyabb, mint az Alpok, de magasabb, mint az Ural hegység.

A nyugati kapu: A keleti Alpok és a nyugati Kárpátok között van egy keskeny völgy, ezt hívják "a nyugati kapunak."

A Duna: A Volga után Európa második legnagyobb folyója. Hossza 2860 km. Átfolyik Németországon, Ausztrián, Csehszlovákián, Magyarországon, Jugoszlávián, Románián, Bulgárián és a Szovjetunión.

A Tisza: Hossza 970 km.

A trianoni béke: 1920-ban ennek a békének az alapján vették el Magyarország területének és lakosságának 2/3-ad részét. Az elszakított területen maradt a magyar lakosság 1/3-a is.

VI. SUPPLEMENTS

Supplement -A

Az Északnyugati és az Északkeleti Felvidék

Az osztrák Duna felett repülünk kelet felé. Éppen elhagy-tuk Bécset. Előttünk terül el a Kisalföld. Északra az Észak-nyugati Felvidék erdős hegyeit látjuk. Ezek és a Kisalföld északi része ma Szlovákia néven Csehszlovákiához tartoznak.

Ez a terület több mint ezer éven át Magyarország egyik le fontosabb része volt. Ma több szlovák lakik itt, mint magyar. A magyarok száma kb. 3/4 millió. Élnek németek is ott, kisebb számban. A szlovákok a hegyekben, a németek főleg a völgyekbe a magyarok a határtól közvetlenül északra a Kisalföldön élnek. Pozsony és Kassa a Felvidék legfontosabb városai. Pozsony, am a szlovákok Bratislavának, a németek Pressburgnak hívnak, ma Szlovákia fővárosa. Évszázadokon keresztül Magyarország főváros volt. Kassa, cseh néven Kosice, ma is fontos magyar kultúrváros

Az Északnyugati Felvidéket 1920-ban csatolták Csehszlováki hoz.

Most tovább repülünk északkelet felé, míg elérjük ismét a Kárpátokat. Ennek a területnek a magyar neve Kárpátalja. Itt főleg rutének (ukránok) laknak, de van kb. 160 000 magyar is. A terület legnagyobb városa Ungvár. Most a Szovjetúnióhoz tartozik. (123 words)

Supplement B

Erdély

Ha most innen dél felé fordulunk, egy kisebb medencét látunk a Kárpát-medencében. Ez az Erdélyi-medence. Keleten és délen a Kárpátok határolják. Az Alföldtől hegyek választják el, de három széles folyóvölgy össze is köti vele.

Erdély ma Romániához tartozik. Majdnem ezer évig Magyarország része volt. A lakosság nagyobb része ma román, de van ott kb. 2,5 millió magyar is. Erdély északi fele 1940-ben visszatért Magyarországhoz. 1945-ben azonban a románok a Szovjetúnió segítségével visszavették.

A medence keleti felében főleg székelyek élnek. A székely a magyar nép egyik alcsoportja. E terület legfontosabb városa Marosvásárhely (Tirgu-Mureş).

A medence többi részében is nagy számban élnek magyarok. A medence két legnagyobb városa Kolozsvár (Cluj - Napoca) és Brassó (Brassov). Kolozsvár régi magyar kultúrközpont. Brassó nagy ipari város.

Romániához tartozik a Nagyalföld keleti része is. Ott a lakosság többsége magyar. Nagyvárad, Arad régi magyar városok.

Az erdélyi magyarok helyzete elviselhető volt 1956-ig. A forradalom után azonban megváltozott a helyzet. A jelenlegi román rendszer üldözi a magyarokat. (142 words)

Supplement C

A Délvidék, a Drávántúl és Burgenland

Most a Maros fölött repülünk nyugat felé. Az Alföld déli részét látjuk alattunk. Ez itt a Bánát. A Bánát a Tisza, a Maros és a Déli Kárpátok között fekvő, háromszög alakú, sík terület. A Bánát fele ma Romániához, a másik fele pedig Jugoszláviához tartozik. Ez a terület a Kárpát-medence legvegyesebb lakosságú vidéke. Magyarok, románok, szerbek, németek, stb. élnek itt egymás mellett. A Bánát legfontosabb városa Temesvár, nagy ipari központ.

Éppen most repülünk át a Tisza fölött. Ennek a területnek a déli részét Bácskának hívják. Ma Jugoszláviához tartozik. A Bánát is és a Bácska is Magyarország része volt több mint ezer évig. A Bácskát 1920-ban csatolták Jugoszláviához. Itt több magyar él ma is, mint szerb (kb. 1/2 millió). Újvidék és Szabadka a két legnagyobb város. Mindkettő fontos magyar kultúrközpont még ma is.

Repülőgépünk most délnyugati irányba tér. Nemsokára elérjük a Drávát és fölötte repülünk nyugat felé. A Drávától délre fekszik Horvátország. Horvátország ma Jugoszlávia egy része. Több mint 800 éven keresztül a magyar király Horvátország királya is volt. Fővárosa Zágráb (Zagreb). Horvátország lakói főleg horvátok.

Kevés magyar lakik ezen a vidéken (kb. 100 000).

Most észak felé fordulunk. Innen egy sávot 1921-ben Ausztriához csatoltak. Most Burgenland a neve, lakosainak legnagyobb része osztrák. (165 words)

VII. Átfogó kérdések

Comprehensive Questions

1. Mi volt a helyzet a Kárpát-medencében a magyarok bejövetele előtt?
2. Mi történt a Kárpát-medencében élő népekkel?
3. Mi volt a néprajzi helyzet a XV. század végén?
4. Hogyan és miért változott meg a medence néprajzi térképe?
5. Mi lett a trianoni béke következménye?
6. Mennyi volt Magyarország területe és lakossága az első világháború előtt és mennyi lett utána?
7. Beszélj az Északnyugati Felvidék földrajzáról.
8. Mit tudsz mondani az Északnyugati Felvidék lakosságáról és városairól?
9. Beszélj Kárpátaljáról.
10. Mit tudsz mondani Erdélyről politikai szempontból?
11. Beszélj az Autonóm Magyar Területről.
12. Mit tudsz mondani Erdély városairól?
13. Milyen volt a magyarság helyzete 1956-ig és milyen most?
14. Beszélj a Bánátról.
15. Mit tudsz a Bácskáról?
16. Mondj valamit Horvátországról.

VII.
Várható feletek az átfogó kérdésekre

Anticipated Responses to Comprehensive Questions

1. A magyarok bejövetele előtt a Kárpát-medencében sok féle és kisebb csoportokban élő népek voltak de egységes állam nem volt a medence területén.

2. Az évszázadok folyamán a Kárpát-medencében élt népek beolvadtak Magyarországba.

3. A XV. Század végén a medence lakóinak 80 százaléka magyar volt.

4. A majdnem három évszázadig tartó török háborúk következtében a magyarság és a nemzetiségek aránya megváltozott, mert a hosszú háborúkban még a magyarság harcolt-így csak a magyarok pusztultak-más népek szaporodtak.

5. A trianoni béke széttörte a Kárpát-medencének úgy a gazdasági, mint a politikai egységét.

6. Magyarország területe az első világháború előtt 325 000 négyzetkilométer volt 20 millió lakossal. A trianoni béke azonban csak 93 000 négyzetkilométert hagyott meg, mint Magyarország. A magyarság 1/3-a az újonan létesített szomszédos országok területére került, elvágva az anyaországtól.

7. Az Északnyugati Felvidék a Dunától és a Kisalföldtől északra fekszik. Hegyes, erdős vidék. Ezen a területen van a Kárpátok legmagasabb csúcsa is (a Magas Tátra, több mint 2200 m, 8737 láb).

8. A Felvidék lakossága ma többségben szlovák. A Dunától északra a Kisalföldön és kelet felé is a határtól északra élnek a magyarok, kb. 1 millió. Élnek még itt németek is. A Felvidék legnagyobb városa Pozsony (ma Bratislava, Szlovákia fővárosa). Pozsony évszázadokon át az ország fővárosa is volt. A második nagy város Kassa (ma Kosice) mely még ma is fontos kultúr központ. Ma az Északnyugati Felvidék, a trianoni békében létesített Csehszlovákia része.

9. Az Északkeleti Felvidék egyrészét Kárpátaljának nevezzük. Ezt a területet is a trianoni béke Csehszlovákiához csatolta, de 1939-ben visszatért Magyarországhoz. A második világháború után pedig a párizsi béke a Szovjetuniónak adta. Ma a lakoság többsége itt ukrán.

10. A Kárpát-medence délkeleti része Erdély. Ez a terület eze évig Magyarország része volt. A török megszállás alatt pedig Erdély töltötte be igazán az önálló Magyarország szerepét. Erdélyt hegyek választják el az Alföldtől. Erdélyt a trianoni béke Romániához csatolta, három millió magyarral. Erdélyben a magyarokon kivül németek is élnek Erdély egy része, 1940-ben, vissza tért Magyarországhoz. A második világháború után a Szovjetunió segítségével Romániá nak adták a visszatért területet.

11. A második világháború után a párizsi békeszerződés az erdélyi tiszta magyar lakosú területekre Autonóm Magyar Területet létesített, Marosvásárhely székhelyel. Az 1956-os magyar, forradalmi szabadságharc után, Románia, Moszkvához való hűsége demonstrálására, megszünetette az Autonóm Magya Területet. A román kormány a magyarságot elnyomja és, brutálisan üldözi Erdélyben.

12. Erdélyben több nagyobb, régi város van. Ezek a városok rég magyar kultúrális központok voltak. A legnagyobb város Kolozsvár (ma Cluj a neve), régi magyar kultúr központ. A többi nagyobb városok: Marosvárhely, Arad, Temesvár, és Brassó. Brassó ma Erdély nagy ipari központja. A román soviniszta politika megszüntette a magyar egyetemeket és is kolákat és nem szabad nyilvánosan magyarul beszélni sem.

13. 1956-ig, különösen az Autónóm Magyar Területen, a magyarság helyzete mégcsak elviselhető volt. Az Autonóm Terület megszüntetése után azonban a román kormány elviselhetetlenné tette a magyarság helyzetét. A románok mindent elkövetnek, hogy az erdélyi magyarságot megsemmisítsék. A magyarok iskoláit és templomait is bezárták, a kulturkincseket pedig elkobozták.

14. A Bánát a Nagyalföld délkeleti része a Kárpát-medencében. Ez a terület a medence legvegyesebb lakosságú vidéke. Magyarok, németek, románok, szerbek és horvátok laknak a Bánátban. Ma a Bánát nyugati fele Jugoszláviához, a keleti fele pedig Romániához tartozik a trianoni béke óta. Legnagyobb városa Temesvár, egy ipari központ is.

15. Bácska a trianoni határtól délre, a Duna és a Tisza közén és a Dunántól nyugatra levő sík terület, az Alföld déli része a Kárpát-medencében. A legnagyobb városa Újvidék (Novi Sad) és Szabadka (Szubotica). A Bácska lakossága legnagyobb része magyar. Bácska ma Jugoszláviához tartozik

16. Horvátország a Drávától délre eső területen fekszik. Több, mint 800 évig a magyar király Horvátország királya is volt. E terület legnagyobb városa Zágráb (Zagreb) ami Horvátorszá fővárosa is. Ezen a területen ma már kevés magyar él, (100 000). A lakosság legnagyobb része horvát.

VIII. BESZÉDGYAKORLAT Speaking Exercise

A papírkereskedésben - az APISZ boltban

Szabó mindig meg szokta hallgatni a rádióhíreket, mielőtt elmegy hazulról. A második hírszolgálat szokta érdekelni, reggel 3/4 nyolckor.

Ma azonban nem hallotta a híreket, mert 3/4 nyolckor még aludt. De ha nem aludt volna is, a híreket akkor sem hallgathatta volna meg, mert a rádiója rossz.

A reggelinél látott egy újságot, de sajnos az nem a szállodáé volt, hanem egy úré. Az úr nagyon komolynak látszott és szorgalmasan olvasta az újságot. Szabó nem várhatta meg.

Ezért, amint kiért az utcára, mindjárt vett egy újságot és gyorsan átnézte.

Ma üres az újság, gondolta magában, és bedugta a lapot a zsebébe. A felesége megkérdezte:

- Mi újság, fiacskám?

- Semmi - felelte Szabó. - Egyetlen fontos hírt sem láttam benne.

Lassan mentek tovább a járdán. Miért nem siettek? Azért, mert az utcán sok üzlet volt és Szabóné folyton a kirakatokat nézte. Szabó azonban nem. Cipő, kalap, nyári ruha! "Minek az nekem"- gondolta magában.

Szép lassan sétáltak az utcán, s néhány perc múlva ahhoz a papírkereskedéshez értek, amelyet a pincér ajánlott nekik. Bementek az üzletbe.

- Van szerencsém. Kezét csókolom - köszönt a kereskedő.

- Jó napot- felelte Szabóné. - Szeretnék néhány képeslapot kiválasztani.

- Tessék parancsolni.

- Hogy adja ezeket? - kérdezte Szabóné.

- Darabonként tíz fillérért. A színesnek darabja 20 fillér.

- Ezeket választottam ki. Mondja, mennyibe kerül ez a doboz levélpapír?

- Eredeti ára 3 forint 25 fillér volt, de most olcsóbban adom, 2 forint 95-ért borítékkal együtt.

- Megveszem. Mivel tartozom?

(A kereskedő számol magában.) 2.95 meg 1 forint 20 fillér az összesen 4 forint 15. Igen, pontosan annyi. 4 forint 15-tel kérem.

- Tessék, itt a pénz - és odaadott egy 10 forintost.

- Mást nem tetszik parancsolni? - kérdezte a kereskedő, miközben átnyújtotta Szabónénak a visszajáró pénzt.

- Köszönöm, mást nem kérek. Jó napot kívánok.

- Ajánlom magamat. Kezét csókolom.

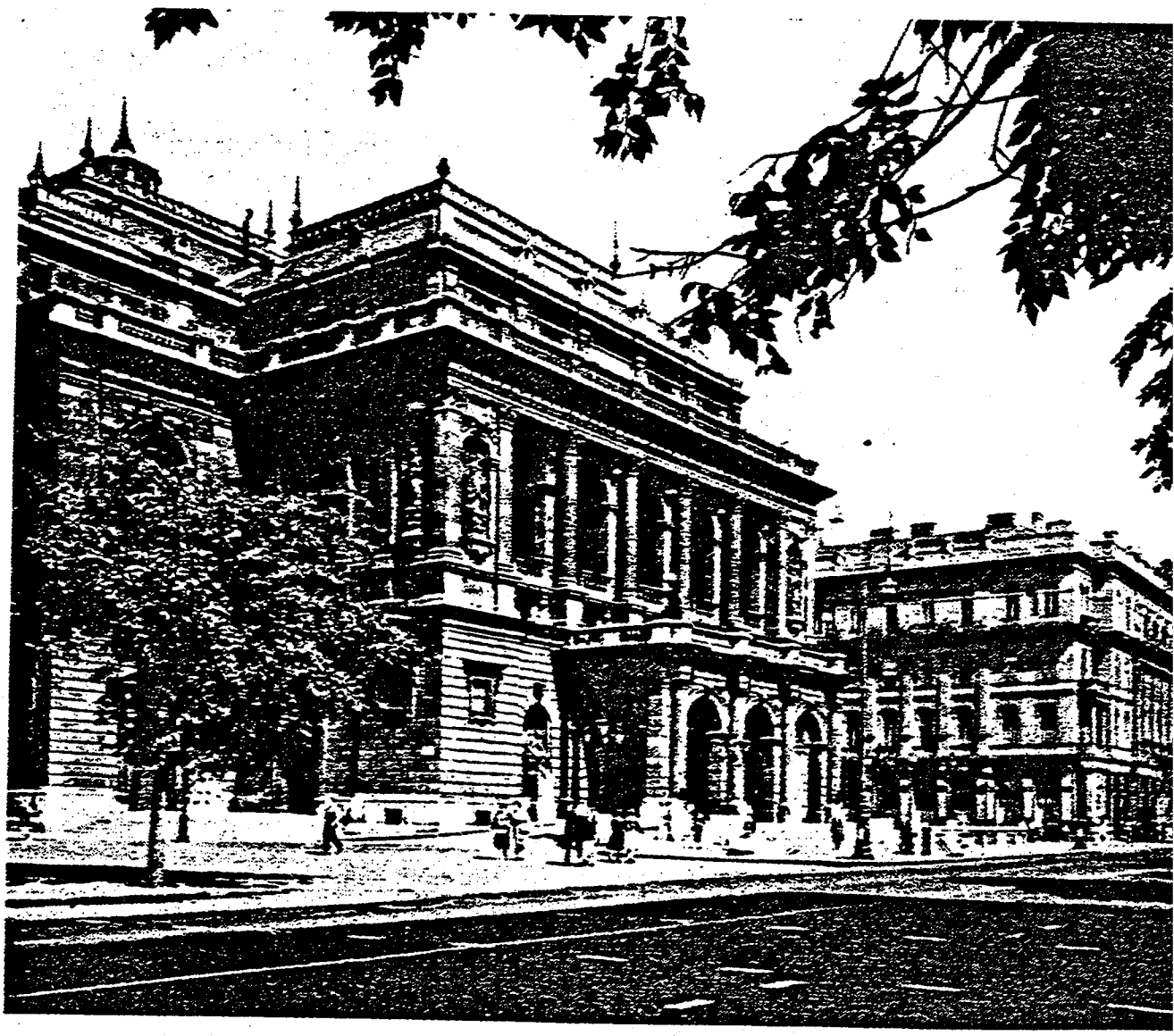

The Budapest Opera

LESSON 97

G13

1. PRIMARY TEXT

A Dunántúl és Budapest

Az ország nyugati részét Dunántúlnak hívják. Határai az Alpok, a Duna és a Dráva.

A Kisalföld a Dunántúl északi részén fekszik. Itt ipari növényeket, sörárpát, cukorrépát termelnek. De ipara is van: tejtermelés, malmok és cukorgyárak. Legnagyobb városa Győr, mely iparáról ismert, a vagon- és gép-, valamint textilgyárairól.

Délebbre fekszik a Bakony gazdag bauxit-bányáival. Az alumíniumtermelés központja Ajka, de van itt villamos erőmű és szénbánya is.

A Balaton vize és partjai a nyaralók paradicsoma. Északi partján kitűnő borok teremnek.

A Dunántúl déli részén, a Mecsekben szenet és urániumot bányásznak, Lispénél pedig sok olajkút van és földgáz is található.

Az ország első városa Budapest. A kereskedelem és később az ipar is jól kifejlődött itt. Ma az ország gyárainak fele van a fővárosban.

Az itt található sűrű vasúti és közúti hálózaton ipari nyersanyagot szállítanak a fővárosba, és kész iparcikkeket szállítanak el.

A főváros az ország közigazgatási és kultúrális központja. Itt székel a kormány és az országgyűlés, itt él az államfő. Itt van a legtöbb iskola, egyetem, színház, könyvtár, uszoda és sportpálya és más kultúrális és atlétikai intézmény. (153 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Mik a Dunántúl határai a négy főirányban?
2. Hogy nevezik a Dunántúl északi részét?
3. Milyen mezőgazdasági termékeket termelnek a Kisalföldön?
4. Melyik a Dunántúl legnagyobb városa és minek a központja az?
5. Milyen ásványban gazdag a Bakony vidéke?
6. Mit tud a Balatonról és vidékéről?
7. Milyen energiaforrások vannak a Dunántúlon, és hol?
8. Mi fejlődött ki jól a fővárosban?
9. Mit szállítanak az ország első városában található vasúti és közúti hálózaton?
10. Miért mondjuk azt, hogy Budapest az ország közigazgatási központja?
11. Miért nevezik a fővárost az ország kultúrközpontjának?
12. Mit gondol, az ország ipari üzemeinek hány százaléka van a fővárosban?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. Nyugaton az Alpok, északon és keleten a Duna, délen a Dráva.

2. Kisalföldnek nevezik, de ez tulajdonképpen egy tájegység része.

3. Ipari növényeket, sörárpát, cukorrépát és élelmiszert.

4. Győr, a Kisalföld és egyben a Dunántúl ipari központja.

5. Bauxitban gazdag, ebből állítják elő az alumíniumot.

6. A Balaton a nyaralók paradicsoma, és az északi partja jó bortermő vidék.

7. A Mecsek vidékén uránium- és kőszén található, Lispe környékén olaj és földgáz, az északkeleti hegyekben pedig barnaszén.

8. A kereskedelem, és később az ipar is.

9. Sok ipari nyersanyagot hoznak és kész iparcikkeket szállítanak el.

10. Azért, mert Budapesten van a kormány, az országgyűlés, az államfő és a pártközpont is.

11. Mert a fővárosban van a legtöbb iskola, színház, könyvtár, és sok sport- és kultúrális intézmény.

12. 50%-a.

II. VOCABULARY LIST

1.	Ajka	a town in the Bakony Mountains, the center of aluminum production
2.	államfő	head of state
3.	aluminium	aluminum
4.	atlétika atlétikai	athletics athletic
5.	cukorgyár	sugar refinery
6.	cukkorrépa	sugar beet
7.	elszállít, -ani	carry away, drive away, ship to
8.	intézmény	institution
9.	iparcikk kész iparcikk	manufactured goods, product finished product
10.	kereskedelem kereskelmi	commerce, trade commercial trade (e.g., trade agreement)
11.	kifejlődik, kifejlődni	develop, evolve, to
12.	kőoalj	petroleum, oil
13.	könyvtár	library
14.	kultúrális	cultural
15.	Lispe	a town in southwestern Transdanubia, the center of oil production
16.	malom	mill
17.	növény ipari növény	plant[1]
18.	olajkút	oil well
19.	paradicsom	tomato
20.	sörárpa	malt barley (used for making beer)
21.	sportpálya	sports arena
22.	székel, -ni	(reside) have sessions, to (For example: Budapesten székel az országgyűlés. Parliament has its sessions in Budapest).
23.	tejtermelés	dairy products, dairy industry
24.	uránium	uranium
25.	vagon	railroad/railway car, carload

[1]Plants which become useful only after industrial processing. Examples are sugar beets, which must be refined to obtain sugar, and flax, which is made into linen.

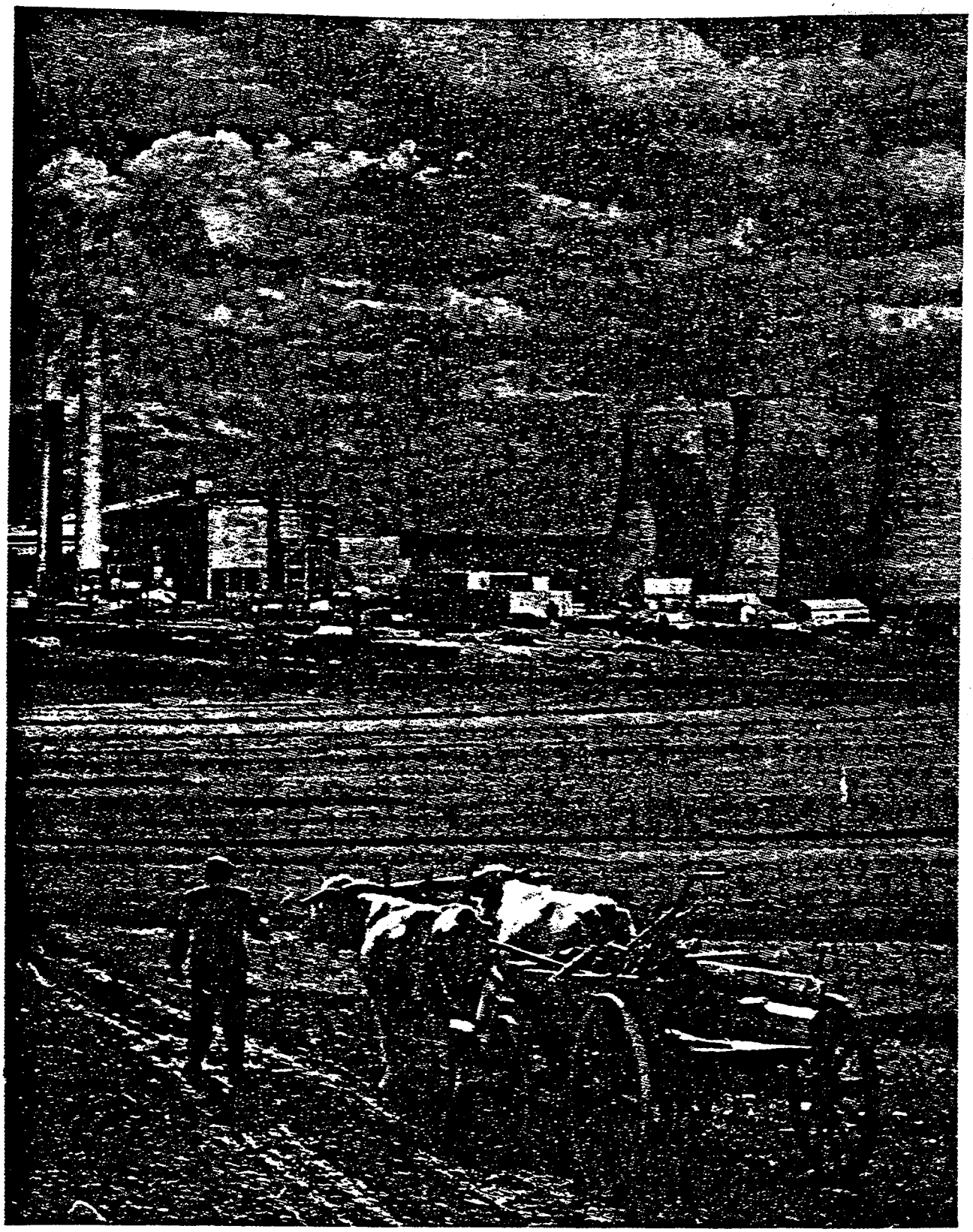

Where the old and new meet

III. COMPLEMENTARY TEXT

A Dunántúl

Segment 1

A bécsi Magyar Utazási Iroda repülő körutat szervezett Magyarországra. A turisták most a Dunántúl felett repülnek. idegenvezető beszél.

"Innen a magasból jól látjuk a Dunántúl határait. Északc és keleten a Duna, délen a Dráva a határ, itt nyugaton pedig a Alpok keleti hegyei."

"Most a Kisalföld felett száll a gépünk. A Kisalföld déli része a Dunántúlhoz tartozik. A Kisalföld sík vidék, melyet s folyó öntöz. A Duna nyugat-keleti irányban folyik át rajta. Földjén szénát, cukorrépát és sok fontos ipari növényt termelr nagy mennyiségben." (70 word

Segment 2

"A Duna és a Rába találkozásánál fekszik Győr, a Kisalföl legnagyobb városa. Ez fontos ipari központ. A város körül jó láthatjuk a vagon-, gép- és textilgyárak kéményeit."

"Most jobbra fordulunk és dél felé repülünk tovább. Ott messze már látszik a Bakony hegység. Azokban a völgyekben ott előttünk Európa leggazdagabb bauxitbányái vannak. De már itt is van alattunk a Bakony. Ahogy látják, a kis hegyi faluk mel lett új épületeket építettek. Ezek az új alumíniumgyárak épületei. Ez itt alattunk Ajka, a bauxitbányászat központja." (77 word

Segment 3

"Közeledünk a Balatonhoz. Már lehet látni a tavat. A Balaton Közép-Európa legnagyobb tava. Vize tiszta és nyáron gyorsan felmelegszik. Különösen a déli partján meleg a víz, a több száz méterre be lehet menni a tóba. Ez a homokos part a nyaraló gyerekeknek a paradicsoma."

"Most a tó északi partja fölött repülünk. Láthatják, hoq a parthoz milyen közel vannak a hegyek. Itt sok jó bor terem pl. a híres badacsonyi bor is. Most déli irányba repülünk. I ben a parton mindenütt kiépített fürdőhelyeket látni. Sok eze ember nyaral itt minden évben." (75 words

Segment 4

"Lassan elhagyjuk a Balatont és északkelet felé fordulunk. A Vértes és Pilis hegységek fölött repülünk. Ezekben a hegyekben vannak az ország legnagyobb szénbányái. Tatabánya és Dorog a legfontosabb bányavárosok. Épp most repülünk el Dorog fölött. Itt sok millió tonna jóminőségű szenet bányásznak évente."

"Gépünk most élesen délkelet felé fordul. A Duna jobb partján látszik már Dunaújváros, az új ipari központ. Éjjel-nappal füstölnek kohászati művének a kéményei. Dunaújvárostól délre pedig a Duna-kanyarnál van Paks, hazánk első atomerőművével."

"Most délnyugati irányba repülünk tovább, és nemsokára elérjük a Sió-csatornát, ami a Balatont a Dunával köti össze. Kedves utasaink, útunk végéhez közeledünk."

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A következő adományok érkeztek az elmúlt héten tagsági díjakra:

Avig Sándor 18, Baldány László 24
Alexovics Károly 38, Bársony János 7
Kardos Tibor 45, Kornblau Rozália 62
Maticz Istvánné 13, Molnár Stefánia 21
Fazekas Istvánné 18, Ferencz Béla 33
Stuber Gyula 35, Vaczek Barna 23
Vágó Ernő 17, Vargha Gyula 34
Papp Katalin 43 (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 53 162	11. 78 432	21. 12 136	31. 61 537	41. 64 485
2. 45 263	12. 43 975	22. 34 721	32. 81 064	42. 43 278
3. 26 844	13. 29 695	23. 64 526	33. 89 762	43. 97 435
4. 57 846	14. 92 427	24. 38 345	34. 40 766	44. 24 972
5. 26 887	15. 40 087	25. 70 646	35. 56 093	45. 48 087
6. 90 575	16. 39 056	26. 32 619	36. 56 003	46. 90 506
7. 75 644	17. 39 506	27. 86 157	37. 82 687	47. 38 505
8. 50 738	18. 37 907	28. 90 012	38. 64 574	48. 58 976
9. 28 831	19. 90 077	29. 91 002	39. 73 085	49. 42 578
10. 48 645	20. 38 124	30. 76 513	40. 64 483	50. 37 651

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarország a Kárpátok medencéjének nyugati felén, az északi szélesség 45°44'20" és 48°55', a keleti hosszúság 16°6'50" és 22°53'40" között, a Duna középső folyása vidékén helyezkedik el.

Határainak hossza a szomszéd öt országgal:

Csehszlovákiával	679 km
a Szovjetunióval	141 km
Romániával	432 km
Jugoszláviával	631 km
Ausztriával	356 km
Összesen	2239 km

A lakosság így oszlott meg 1974 elején:

a fővárosban lakott	19,6 o/o,
az öt megyei városban	7,4 o/o és
a 77 városban	21,2 o/o;
a megmaradó	51,8 o/o pedig

287 nagyközség és
2819 község területén lakott.

Összesen 43 városa volt az országnak 25 000-nél több lakossal 1973 első napján. (30 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Ajka az alumíniumtermelés központja.
2. Az Egyesült Államokban az elnök az államfő.
3. Az alumínium fehér és sokkal könnyebb a vasnál.
4. Az atlétika nagyon népszerű Magyarországon.
5. Salinas közelében van egy nagy cukorgyár.
6. Sok ezer tonna cukorrépát termelnek a Kisalföldön.
7. A kész ruházatot elszállítják a textilgyárakból.
8. Magyarországon későn fejlődött ki az ipar.
9. Az iskola szükséges a kulturális fejlődéshez.
10. A színház kulturális intézmény.
11. Sok iparcikket gyártanak Budapesten.
12. A kereskedelem korábban fejlődött, mint az ipar.
13. Az az ország gazdag, ahol sok kőolajat találtak.
14. Katonák inkább kimenőre mennek, mint könyvtárba.
15. Az ország olajtermelésének központja Lispe.
16. Malmok ott épülnek, ahol búza, rozs és árpa terem.
17. A dohány és a marijuana is növény.
18. Egyes olajmezőkön többszáz olajkút található.
19. A tó partja a nyaralók paradicsoma.
20. Sörárpából készül a jó barna sör.
21. Futballmérkőzéseket a sportpályán tartanak.
22. A fővárosban székel a kormány és az országgyűlés.
23. A sajt a tejtermelés egyik cikke.
24. Az urániumot a Mecsekben bányásszák.
25. Vagonokban szállítják a cukorrépát.

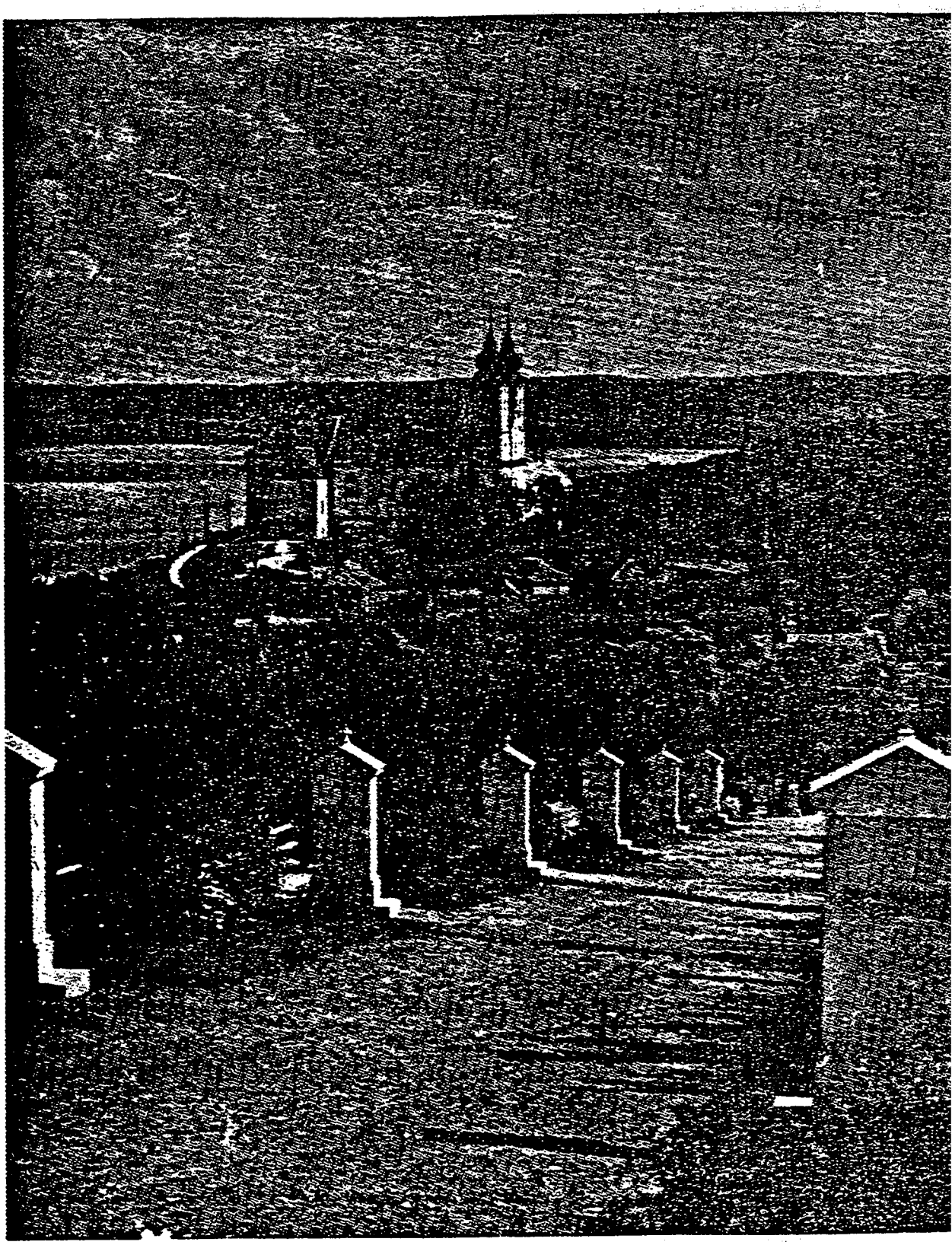

At the Balaton...
Tihany: the Calvary and the ancient Abbey

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A Kisalföld

A Kárpát-medence másik nagy síksága a Kisalföld. Területe kb. 10 000 km^2. A Kisalföld az Északnyugati Felvidék és a Dunántúl között fekszik. Határai nyugat felé az Alpok, északon a Kárpátok, keleten a Vértes és a Pilis hegység, délen pedig a Bakony.

A Duna két majdnem egyenlő részre vágja ezt a síkságot. Északi fele jelenleg Csehszlovákiához tartozik. Déli fele ma a Dunántúl egyik része.

A Kisalföldön kb. 900 000 ember él. A Kisalföldön a kis és közepes falvak százai találhatók. Sok az ezer lakosnál is kisebb helység. Igazi mezőgazdasági vidék. A mérsékelt égöv minden növénye megterem itt. Éghajlata nem olyan szélsőséges, mint a Nagyalföldé. A csapadék mennyisége is nagyobb, és jobb az eloszlása.

A Kisalföldön sokkal több folyó is van, mint a Nagyalföldön. A környező hegyekről sok folyó ömlik a Dunába.

A vidék legnagyobb városa Pozsony, a jelenlegi Szlovákia fővárosa. Lakóinak többsége azonban magyar. Sok gyára is van.

A másik fontos város ezen a vidéken Győr. Győr Magyarország egyik legfontosabb ipari és kereskedő városa.

A Kisalföld lakosainak legnagyobb része magyar. Ezen a területen a honfoglalás óta megszakítás nélkül magyarok élnek.

(161 words)

Supplement B

A Balaton

A Bakony hegység déli lábánál van az ország legnagyobb tava, a Balaton. Területe kereken 600 négyzetkilométer, hossza 77 kilométer. Átlagos mélysége 3 méter, tehát igen sekély. Legmélyebb pontja 11 méter a tihanyi rév alatti úgynevezett "kút"-ban. A Balatonban 1800 millió köbméter víz van. A Dunán Budapestnél másodpercenként 10 000 köbméter víz folyik le, tehát a Duna vize 50 óra alatt megtölthetné a Balatont.

A partok finom homokja a tavat Európa egyik legnagyobb nyaralóhelyévé tette. Ehhez járul még, hogy a tó sekélysége miatt

nyáron a víz kellemesen felmelegedik. A napsütéses napok száma nagy, de a hőmérséklet nem olyan magas, mint a déleurópai fürdőhelyeken. Viszont jóval melegebb, mint az északeurópai tengerpartok szél- és esőjárta fürdőhelyein.

A Balaton vize télen nagyon vastagon befagy, kocsik járhatnak rajta keresztül. Így kemény hidegben a jég kiterjed. A jég azonban körösköröl oda van fagyva a partokhoz és nem tud kiterjedni. Hatalmas feszültség keletkezik és ennek következtében a jég sok helyen megreped. Ez a "rianás", mely sok szerencsétlenségnek volt már okozója. A lovak állítólag megérzik a rianás közelségét és a jégen nem mennek tovább. (152 words)

Supplement C

Notes

Szabadkikötő

Olyan kikötő, ahol vám nélkül lehet átrakni az árut a hajóról vonatra vagy más szállító eszközre.

Felszabadulás

A magyarok keserűen "felszabadulás"-nak nevezik a szovjet megszállást a második világháború végén.

Pécs

A Dunántúl legnagyobb városa. Lakosainak száma kb. 120 000. Budapest, Miskolc és Debrecen után Pécs az ország negyedik legnagyobb városa.

A Kisalföld

Területe kb. 10 000 km^2. A Duna a közepén folyik keresztül. A Kisalföld északi része ma Csehszlovákiához tartozik. Lakosságának legnagyobb része magyar. A honfoglalás (896) óta ezen a területen mindig magyarok laktak.

A Balaton

Területe kb. 600 km^2.

Dunaújváros

Ezt a várost a kommunisták építették Dunapenteléből. 1958-ig Sztálinvárosnak hívták. Akkor változtatták meg a nevét Dunaújvárosra. Kb. 70 km-re délre fekszik Budapesttől.

Lispe

Közel van a Drávához. A háború előtt egy magyar-amerikai társaságé volt a lispei olajmező,MAORT - néven (Standard Oil Co.).

Uránium

Az urániumbányák teljesen szovjet kézben vannak. Régen magyaroknak nem volt szabad belépni a bánya területere. Újabban magyar vezetés alatt áll, de az egész termelést a Szovjetunióba szállítják. (139 words)

Supplement D

Mikor használható?

Kedves Képes Újság!

A múlt év őszén fürdőszobánkba beszereltük a villanybojlert. Bekötése miatt októberben kérelemmel fordultunk az ÉDÁSZ balatonfüredi kirendeltségéhez. A 255-ös sorszámot kaptuk. Azóta is hiába várjuk őket. Utóbb kiderült, hogy tavaly óta egyetlen bojlert sem kötöttek be. Állandóan az áramhiányra panaszkodnak. Két apró gyermekünk van, s rövidesen megérkezik a harmadik is. Tehát sok meleg vízre van szükségünk. Szeretném tudni, mikor használhatjuk végre a drága pénzen vett bojlert, miközben a vizet fazékban kell melegítenem.

Gyarmati Ferencné

8237. Tihany, Kiserdőtelep 39. (75 words)

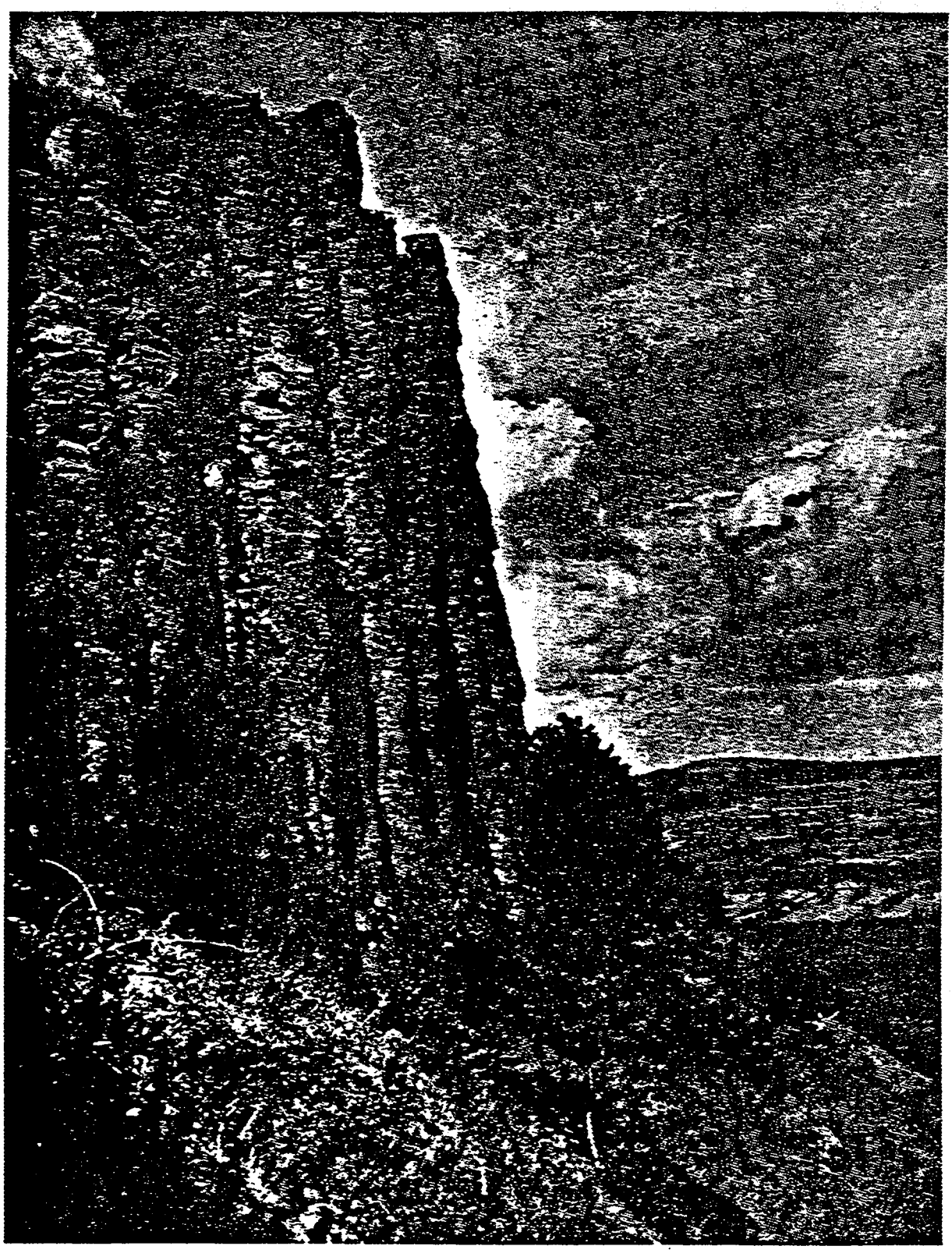

Basalt Watch over Lake Balaton

Questions for
Supplement A

Kérdések - Questions

1. Melyek a Kárpát-medence nagy síkságjai?
2. A Kisalföldnek melyik része van a Dunántúl északi felén?
3. És az északi része most hova tartozik?
4. A Kisalföld igazi ipari vidék?
5. Milyen települések vannak itt?
6. A Kisalföld lakosainak legnagyobb része milyen nemzetiségű?
7. E terület klímája jobb vagy rosszabb, mint az Alföldé?
8. Itt, vagy az Alföldön termelnek többféle növényt?
9. Melyik Alföld gazdagabb folyókban?
10. Melyek a legnagyobb helységek a Kisalföldön?
11. Hol van a Kisalföld és mik a határai?
    Mutasd meg a térképen.

Answers to Questions
for Supplement A

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. A Nagyalföld és a Kisalföld.
2. A déli része.
3. Az most Csehszlovákiához tartozik.
4. Nem ipari, hanem igazi mezőgazdasági vidék.
5. Sok kis település van itt, de kevésnek van több ezer lakosa.
6. Magyar.
7. Jobb, mert nem olyan szélsőséges, mint a Nagyalföldé.
8. Itt többféle növényt termelnek, és vannak ipari növények is
9. A Kisalföld, mert ott sok kis folyó van.
10. Pozsony és Győr. Pozsony ma Szlovákia fővárosa, Győr pedig a Dunántúl északi részén van, ipari és kereskedő város.
11. Itt, nyugat felé az Alpok, északon a Kis-Kárpátok, a Dunántúlról pedig keletről a Vértes és a Pilis hegység és délről a Bakony.

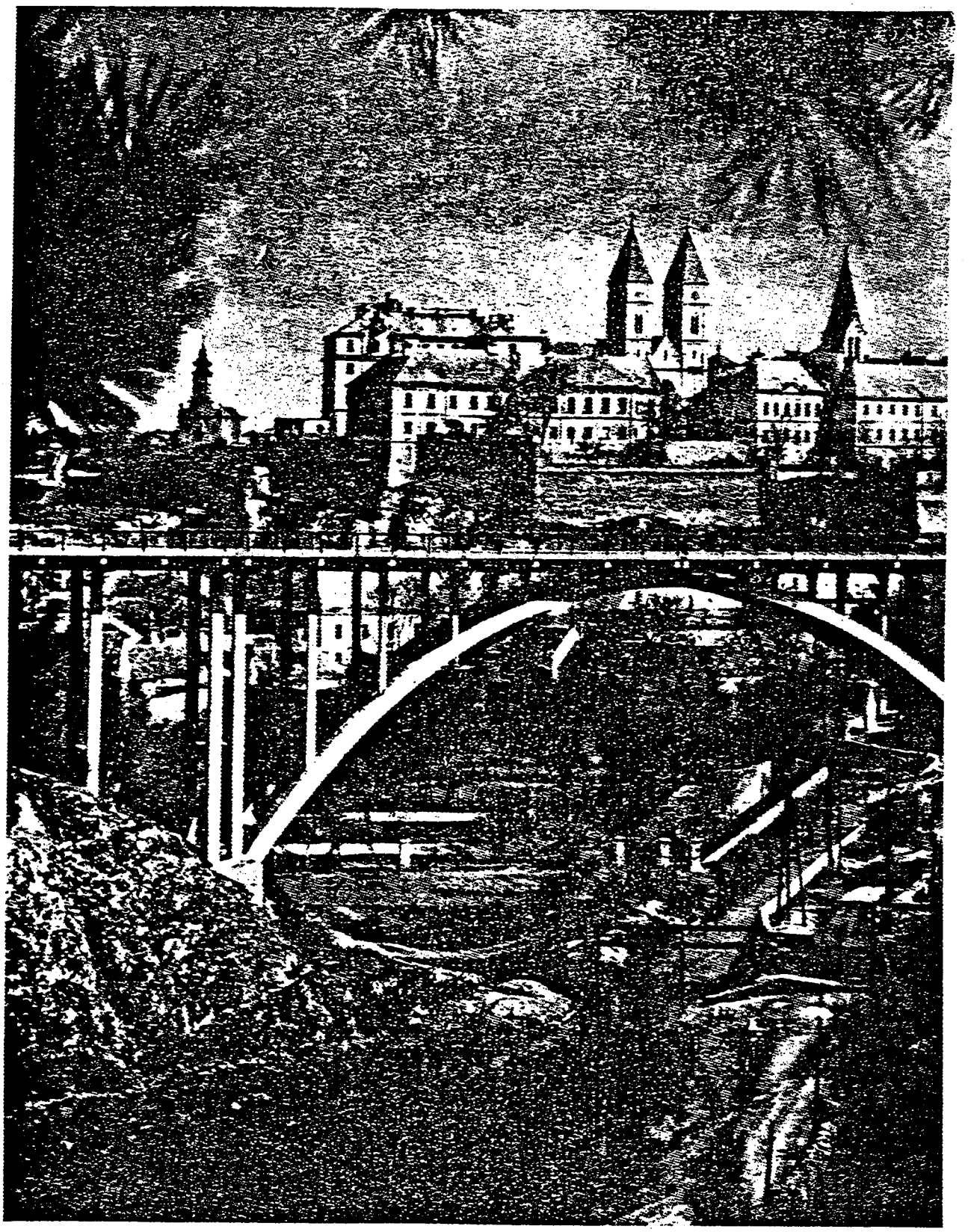

Veszprém

VII.
Átfogó kérdések

Comprehensiv
Questions

1. Hogy hívják az országnak azt a részét, ami a Duna és a Drá folyók között terül el?

2. Milyen e tájegység földrajza?

3. Mik a Kisalföld határai?

4. Miért terem meg a Kisalföldön a mérsékelt égöv minden növénye?

5. A Dunántúlon melyik hegyvidék fontos ipari szempontból, és mit termelnek ott?

6. Győrtől milyen irányban van a Balaton?

7. Miben különbözik a tó déli és északi partja?

8. A Balatontól északkeletre milyen szénbányaközpontok vannak és hol?

9. Melyik két iparilag fontos üzem van a Duna mellett, Budapest és a Sió között?

10. Mi Budapest jelentősége gazdasági, közigazgatási és kultúrá lis szempontból?

VII.
Várható feleletek az átfogó kérdésekre

Anticipated Answers to the Comprehensive Questions

1. Dunántúlnak hivják azt a részt.

2. Nagyon változatos e tájegység földrajza. Az északi rész lapos, a középső, az észak-keleti és a déli része hegyes, a többi pedig dimbes-dombos. A tájegység közepén van a Balaton, ami úgy az ország, mint Európa legnagyobb tava. Vizhálózata sűrűbb az Alföldénél.

3. Határai nyugaton az Alpok, délen a Bakony vidéke, keleten a Vértes és a Pilis hegység, északon pedig a Kárpátok.

4. Azért mert a terület éghajlata mérsékelt, nem olyan szélsőséges, mint a Nagyalföldé, és a csapadék is több és annak eloszlása is jobb.

5. A Bakonyban gazdag bauxitbányák vannak, és ez a vidék az alumíniumgyártás központja. A Vértes és a Pilis hegységekben barnaszenet termelnek. Délen, a Mecsek vidéken pedig kőszenet és urániumot bányásznak.

6. Győrtől délkeleti irányban van a Balaton.

7. A tó déli partja homokos és a Balaton vize sekély. Az északi partja hegyes-völgyes, s jó minőségű bortermelő vidék.

8. A Balatontól északkeletre találjuk Tatabányát és Dorogot, mint szénbányaközpontokat.

9. A Duna mellet, Budapesttől délre van Dunaújváros a kohóművekkel és Paks az ország első atomerőművével.

10. Budapest nemcsak az ország fővárosa, hanem a gazdasági, a közigazgatási és a kultúrális élet központja is.

VIII. Tolmácsolási Gyakorlat

Interpretati Exercise

Helyzet: Bécsben, az amerikai követségen, kikérdeznek egy magyar menekültet, aki Amerikába akar kivándorolni.

A: What is your name and where were you born?

M: Márton Áron vagyok. Kolozsváron születtem 1905. November 21-én.

A: Where is Kolozsvár?

M: Erdélyben, Romániában.

A: Then you are a Romanian national.

M: Nem kérem, én magyar vagyok, illetve székely, ami tulajdon képpen ugyanaz.

A: How come? Are there any Hungarians living in Transylvania

M: Igen. Kb. 2 3/4 millió. Erdély több, mint 1000 évig Magyar ország része volt. Csak 1920-ban csatolták Romániához.

A: Have you ever lived under Romanian rule?

M: Nem, egy napig sem. Az apám katona volt és még az első világháború alatt átköltöztünk a Felvidékre.

A: Where? To what city?

M: Kassára. A Rákóczi Ferenc utcában laktunk az anyámmal, amí a Felvidéket Csehszlovákiához nem csatolták.

A: Then what happened?

M: Apám elesett a háborúban. Anyámat pedig 1919-ben a csehek kiutasították Csehszlovákiából.

A: Where did you move to from Kassa?

M: Anyám először Szabadkára akart költözni a nővéréhez, de a jugoszlávok nem engedték be. Az Alföld déli részét ugyanis ők kapták meg a trianoni békében.

A: Well, Mr. Márton, you surely had an exceptionally hard fate didn't you?

M: Az én sorsom nem volt különlegesen rossz. Sok százezer magyarral történt ugyanez akkor.

A: Where did you finally settle?

M: Egy évig Budapesten éltünk egy vasúti kocsiban. Az anyám végül is munkát és lakást kapott Pécsen, a Dunántúlon.

A: And what did you do? Did you stay with your mother at Pécs?

M: Nem kérem. Én Debrecenbe mentem. Ott jártam a református gimnáziumba. Utána pedig katona lettem.

A: Where did you serve?

M: Először Szegeden szolgáltam, a műszaki csapatoknál.

A: How long?

M: Kb. 3 évig. Aztán Pécsre helyeztek át. Ott éltem az anyámmal 1938-ig.

A: What happened in 1938?

M: A Felvidék déli része visszatért Magyarországhoz, s engem Kassára helyeztek át.

A: That's very interesting. So you returned to your birthplace.

M: Nem kérem. Már mondtam előbb, hogy Erdélyben születtem.

A: Oh, I see! Did you have a chance to visit Marosvásárhely?

M: Igen. Erdély északi része visszatért Magyarországhoz 1940-ben. Akkor már lehetett utazni oda is.

A: Did you find Hungarians there?

M. Ne vicceljen, uram. Majdnem 2 1/2 millió magyar lakik most is Erdélyben. Marosvásárhely pedig egy teljesen magyar város.

A: That's news to me! Tell me something about the Hungarians there.

M: 1956-ig, amíg Romániában volt egy Autonóm Magyar Terület Erdély keleti részében, addig elviselhető volt még a helyzetünk.

A: What happened to it?

M: Az 1956-os forradalom után a román kormány megszüntette az Autonóm Nagyar Területet. A magyarok ugyanis kommunista szempontból megbízhatatlanokká váltak Moszkva szemében, és a román kormány ezt kihasználta rendkívülien erős nacionalista politikája céljaira.

A: And what is the situation now?

M: A román kommunista párt erősen soviniszta és magyarellenes vonalat követ. Ezért a magyarokat két okból is üldözi: (1) mint kisebbséget, és (2) mint antikommunistákat.

A: As we know it, the Rumanian People's Republic also signed the Helsinki Agreement. Did she not?

M: A román kommunisták, éppenúgy, mint Moszkva, propaganda célból aláírtak sok nemzetközi szerződést, de soha se tartják be azokat.

A: It is shocking for us Americans to learn of such a violation of human rights. Thank you for your information. If we still need some additional information, we will call you, Mr Márton. Good-bye!

M: Kérem szépen. Bármikor szívesen állok rendelkezésükre. Jó napot kívánok.

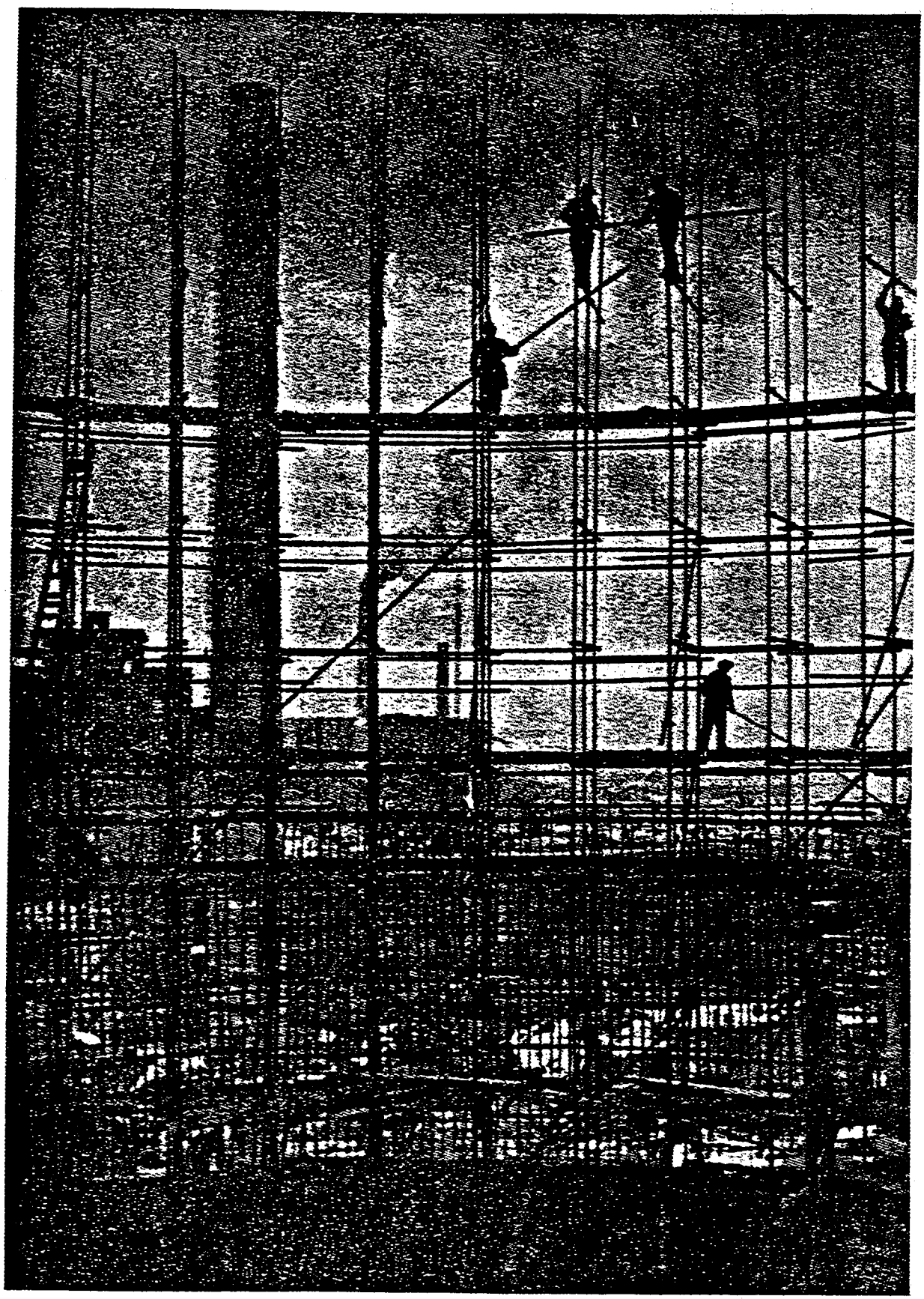

A new iron works under construction

IX. BESZÉDGYAKORLAT Speaking Exercise

A posta

Szemben a papírüzlettel, pontosan úgy, ahogyan a pincér mondta, Szabóék egy nagy középületet látnak. Ez sokkal nagyobb, mint az a ház, melyben a papírüzlet van, de nem olyan barátságos. A kapuja is nagyobb, mint a többi épületeké. Nyilvánvaló hogy középület: postahivatal.

Ha Szabó úr véletlenül nem tudná, hogy ez a posta, csak el kell olvasnia a feliratot a kapu felett:

MAGYAR POSTA
BUDAPEST 102

Szabóék átmennek az utcán és belépnek a nagy kapun. A hosszú csarnokban nagy forgalom van. Az egyik oldalon, az ablakok előtt emberek várnak. A másik oldalon, a fal mellett nyilvános telefonfülkék állnak hosszú sorban.

Szabóné beáll a sorba az első ablaknál, amire az van kiírva, hogy

AJÁNLOTT LEVELEK
feladása
és
POSTAI ÉRTÉKCIKKEK
árusítása

Szabóné tudniillik bélyeget akar venni, hogy a képeslapokat feladhassa. Tíz darab húszfillérest, öt tizest és két hatfillérest vesz.

Amikor kifizette a bélyeget, még valami az eszébe jut és megkérdezi a postáskisasszonyt:

- Úgye nyomtatványnak számítják a levelezőlapot, ha csak öt szó van rajta?

- Igen. Természetesen a címen és a feladó címén felül.

- Lehet nyomtatványt légipostán küldeni?

- Lehet, de akkor többe kerül.

- Mennyibe?

- A súlyától függ.

- Erre a lapra gondoltam.

- Erre tizenkétfilléres bélyeg kell.

- Akkor kérek még egy tizenkétfilléres bélyeget is.

- Tessék, - mondja a kisasszony és átadja a bélyeget.

- Köszönöm, - feleli Szabóné, kifizeti a bélyeget és átadja a helyét egy hölgynek, aki egy expressz-ajánlott levelet akar feladni.

Szabó nem várja meg a feleségét, hanem tovább megy. Elmegy a második ablak előtt, amelynél pénzt lehet feladni. Az ablak felett az áll, hogy

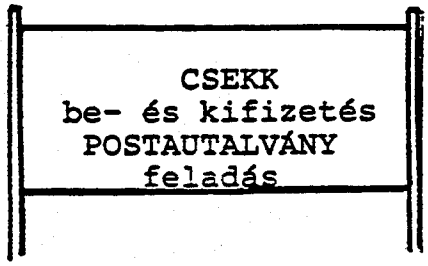

Neki is fel kellene adnia egy postautalványt, de túlsokan állnak az ablak előtt. Majd máskor, gondolja magában és tovább megy.

A következő ablak előtt csak egy nő áll. Veszprémbe akar telefonálni. A postáskisasszony már felírta a veszprémi fél telefonszámát és mikor Szabó elmegy az ablak előtt, éppen azt mondja a nőnek:

- Tessék a négyes számú fülkébe bemenni. Azonnal kapcsolom Veszprémet.

Táviratot is ugyanannál az ablaknál kell feladni. Távirati űrlapokat (sürgönyblankettákat) a fal melletti asztalom talál az ember.

Végre Szabó ahhoz az ablakhoz ér, amelyikhez indult:

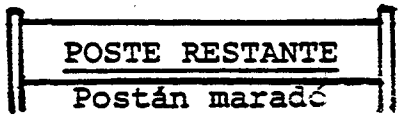

van kiírva az ablak fölött. Csak egy ember áll az ablaknál. Éppen valami igazolványt mutat fel, valószínűleg az útlevelét, mert külföldi. A kisasszony átadja a leveleit, aztán Szabóra kerül a sor.

Szabó János - mondja. A kisasszony odamegy egy nagy polchoz, amelyen ábc-rendben vannak a levelek. Átnéz egy csomót, kivesz hármat, aztán visszajön az ablakhoz. Szabó megmutatja az igazolványát és átveszi a három levelet.

Éppen el akar menni az ablaktól, amikor látja, hogy az egyik levél nem neki, hanem Szabó Jeromosnak van címezve.

Kérem, - mondja a kisasszonynak - ezek az enyémek, de ez harmadik-valaki másé. Szabó Jeromosé.

- Ó, köszönöm szépen. Valóban elnéztem.

Szabó körülnéz, keresi a feleségét. Szabóné, miután megv te a bélyegeket, még megír egy-két lapot, ráragasztja a bélyege aztán bedobja a levélszekrénybe. A levélszekrényen három fel- írás van:

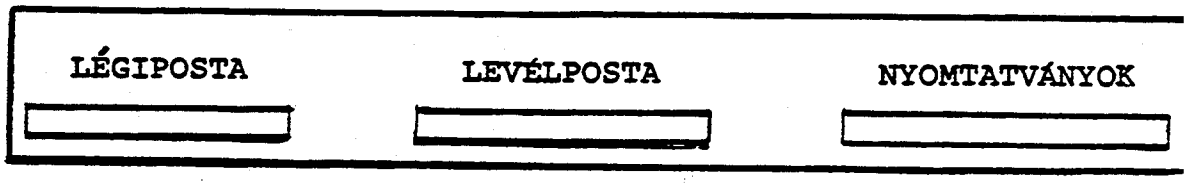

Ajánlott és expressz leveleket az ablaknál kell feladni, csomag kat pedig egy másik teremben, egy nagy ablaknál.

Szabóék nem akarnak csomagot feladni, de Szabóné mégis arrafelé indul. Szabó úr mosolyog: tudja, hogy a felesége cs a mérlegre akar felállni. Ott szokta ingyen megmérni megát.

In the town of Győr

G14

I. PRIMARY TEXT

Az Alföld

A Kárpát-medence közepén fekszik az Alföld. Ez Magyarország legnagyobb és legalacsonyabb tája. Két főrésze a Duna-Tisza köze és a Tiszántúl.

Az Alföld lapos, többnyire homokos földje igen termékeny, fő foglalkozása a mezőgazdaság.

A Duna-Tisza közén sok a gyümölcsös és fontos a zöldségtermelés. Kecskemét híres gyümölcspiacán sok dinnye, barack és alma található. Délebbre a Tisza mellett van Szeged, a paprikatermelés központja.

A Duna-Tisza közének másik fontos városa Szolnok, ahol sok műút és vasút találkozik; a Tisza hídjain átfutnak és megint szétfutnak.

A Tiszántúl déli részén főleg gabonaféléket termelnek. A sok kilométer hosszú gabonaföldeken sok kenyérgabona, elsősorban búza terem, de van itt kukorica is, amit sertések etetésére használnak.

A Tiszántúl északi részén szarvasmarhát tenyésztenek. Sok helyen még gémeskutakból itatják őket. A Keleti-főcsatorna vizének az öntözésével növekszik a földművelés. Ma rizst és gyapotot is termelnek ezen a vidéken.

Az Alföldön alig van önálló földműves. A legtöbb ember mint tsz+ tag dolgozik agronómusok szakirányítása mellett. A társadalom nagyon megváltozott a háború óta, és új társadalmi élet fejlődött ki a mezőgazdaságban. (147 words)

+ Termelő Szövetkezet (tsz): Agricultural Cooperative

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Mi van a Kárpát-medence közepén?
2. Az Alföld melyik két főrészét ismeri?
3. Milyen az Alföld talaja?
4. Miből él a legtöbb ember az Alföldön?
5. A Duna-Tisza közén főleg mit termelnek?
6. Miről ismert Szeged?
7. Miért van Szolnokon a legnagyobb vasúti csomópont a Tisza mellett?
8. Mik a főtermények a Tiszántúl déli részén?
9. A Tiszántúl északi részén mit tenyésztenek?
10. Mi tette lehetővé a rizs- és a gyapottermelést a Tiszántúlon?
11. Hogyan történik a földművelés Magyarországon?
12. A háború következményei milyen változásokat hoztak?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. Az Alföld.
2. A Duna-Tisza közét és a Tiszántúlt.
3. Homokos és nagyon termékeny.
4. A mezőgazdaságból, illetve az élelmiszeriparból.
5. Főleg gyümölcsöt és zöldségféléket.
6. A környék paprikatermeléséről és a Fogadalmi Templomról.
7. Mert a Tiszán lévő hidak itt központosítják a forgalmat.
8. Főleg kenyérgabona és kukorica, de termelnek rizst is.
9. Szarvasmarhát tenyésztenek a Tiszántúl északi részén.
10. A tiszalöki duzzasztómű és a Keleti- főcsatorna vize tette lehetővé a termelést.
11. Termelőszövetkezetekben és állami gazdaságokban. Önálló földművesek nincsenek.
12. Az egész társadalom megváltozott, így a mezőgazdaságban is új társadalmi élet fejlődött ki.

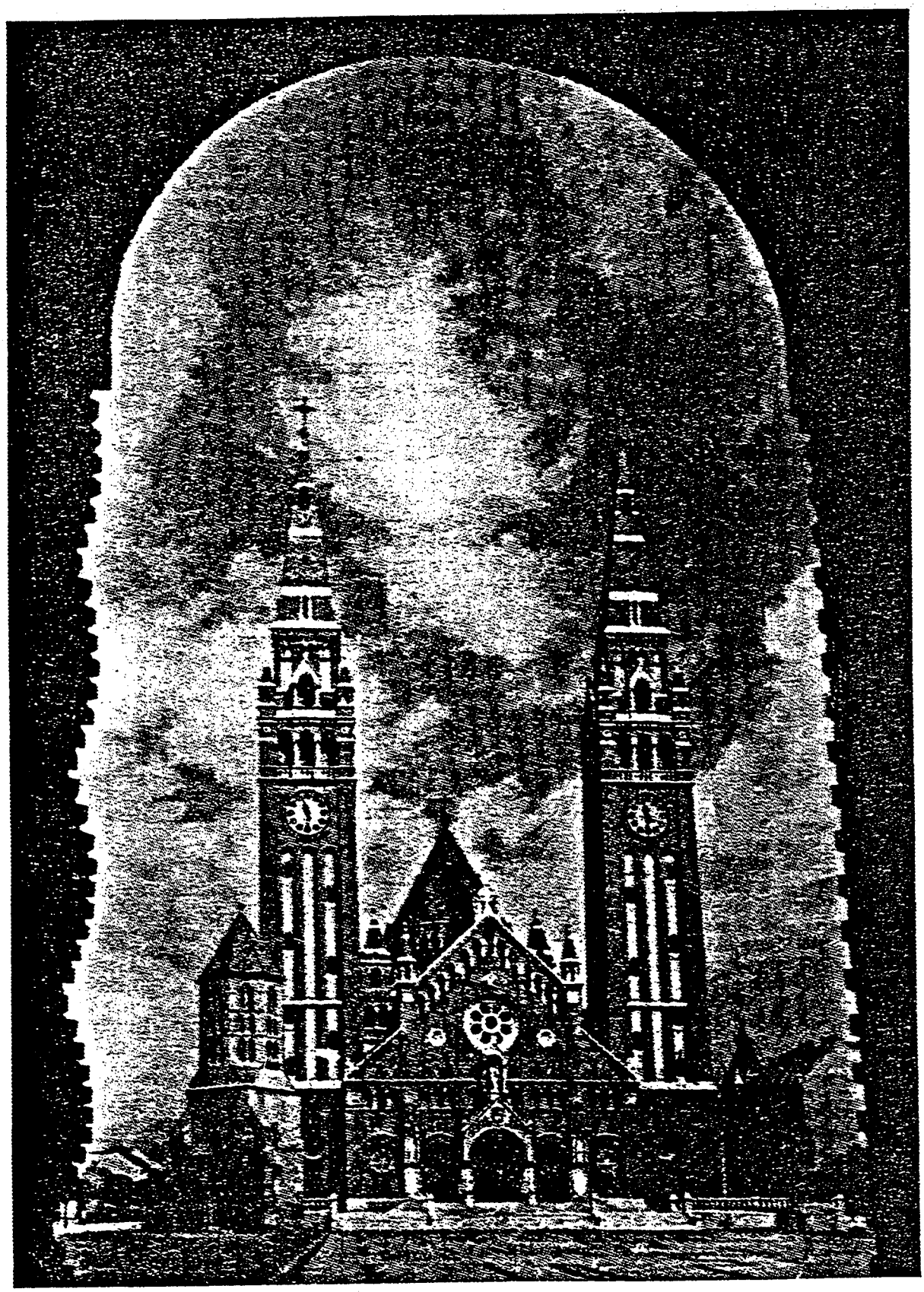

The Votive church at Szeged

II. VOCABULARY LIST

1.	agronómus	agronomist, agricultural expe
2.	Duna-Tisza köze	the area lying between the Danube and Tisza rivers
3.	etetés	feeding
4.	földművelő	agricultural
5.	földműves	farmer
6.	gabona gabonaföld	cereal grains grain field, field of grain
7.	gémeskút	counterpoised pole used for raising water
8.	gyapot	cotton
9.	gyümölcspiac gyümölcsös	fruit market orchard
10.	itat, -ni (állatot)	water, give water to (animals) to
11.	Kecskemét	city in the area between the Danube and Tisza rivers
12.	kenyérgabona	bread grains
13.	mezőgazdaság mezőgazdasági	agriculture agricultural
14.	műút	paved highway
15.	önálló	independent, self-sustained
16.	öntözés	irrigation, watering
17.	sertés	pig, swine
18.	szakirányítás	professional direction, guidance
19.	szarvasmarha	steer, cattle
20.	szétfut, -ni	separate, split, to
21.	Szolnok	town on the Tisza River
22.	társadalom társadalmi	society social
23.	tenyészt, -eni, állatot	grow, raise, animals, to
24.	Tiszántúl	the area east of the Tisza River
25.	vasúti csomópont	railway center

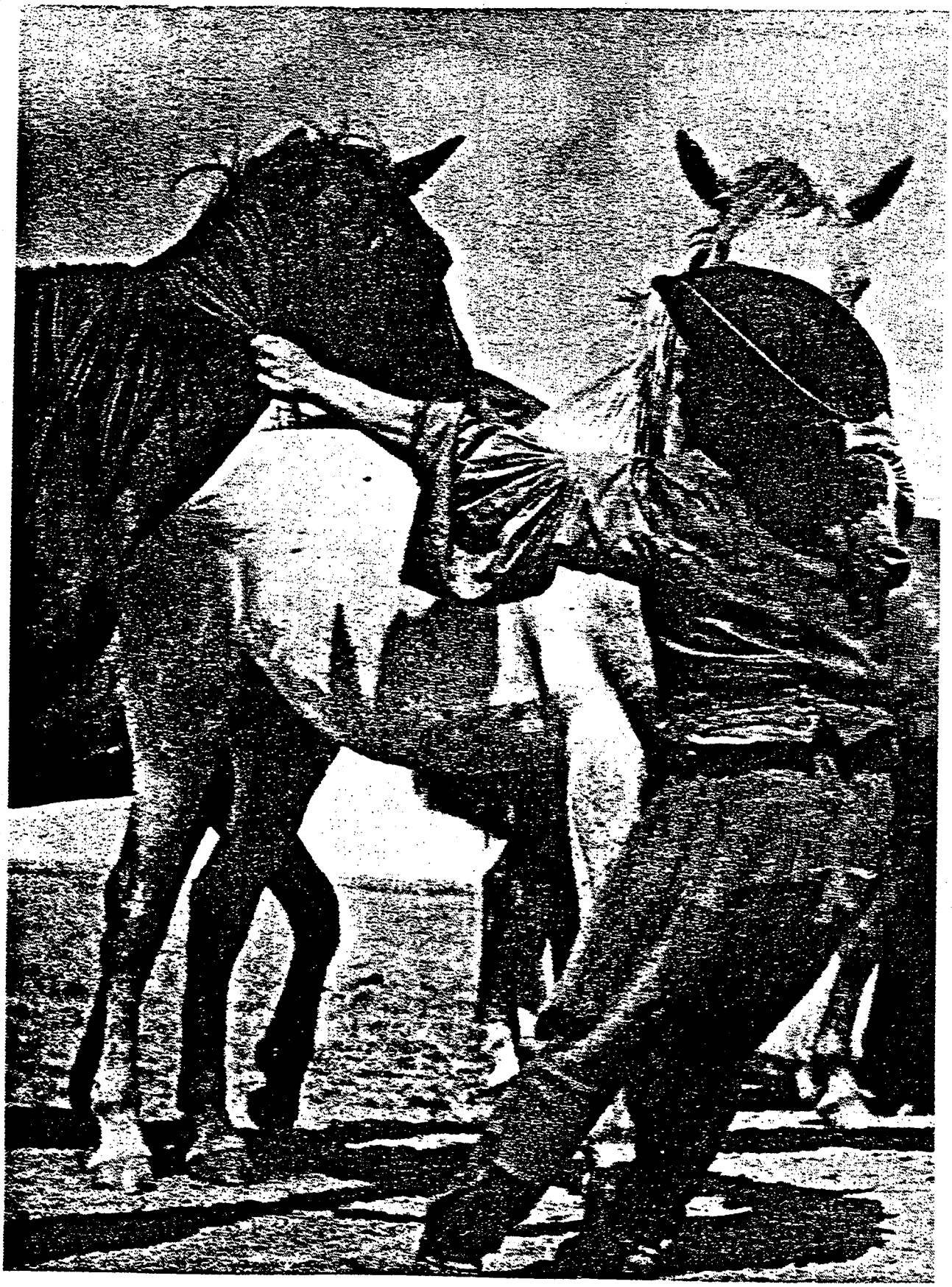

When two horses are not enough....

III. COMPLEMENTARY TEXT

Az Alföld

Segment 1

Autóbuszon végigutazunk az Alföldön. Az idegenvezető közben beszél a vidékről, városokról, emberekről, stb.

- Kedves utasaink! Most lassan elhagyjuk a fővárost. Autbuszunk a Duna-Tisza közén délkeleti irányba halad a Budapest-Szolnok-i műúton. Ez a nagy síkság jobbra és balra az Alföld. Határai nyugaton a Duna, délen a Balkán hegyei, keleten az Erdélyi hegyek és északon a Kárpátok. Észak-déli irányban kb. 400 km, nyugat-keleti irányban kb. 300 km hosszú. (63 words)

Segment 2

- Most letérünk a Budapest-Szolnok-i műútról és dél felé fordulva Cegléd irányába utazunk. Ezt a vidéket, a Duna-Tisza köze középső részét, Kiskunságnak hívják. Már közeledünk is Cegléd felé. Na, de nézzék ott azt a gyönyörű gyümölcsöst. Ez a környék Magyarország gyümölcstermelő központja. Cegléden nem állunk meg, de meg fogjuk nézni a híres kecskeméti gyümölcspiacot.

- De már itt is van a város. Látják, rengeteg teherkocsi van itt Budapestről. Innen szállítják a legtöbb gyümölcsöt a fővárosba. Sőt még külföldre is. (71 words)

Segment 3

- Sajnos sietnünk kell. Indulunk Szeged felé. Látják ott azokat a nagy épületeket? Ott gyártják a világhírű kecskeméti barackpálinkát.

-Kedves utasaink, közeledünk Szeged felé. Ez itt a paprika hazája. Ott messze már lehet is látni néhány paprikamalmot. Ott őrölik a szegedi paprikát. Már el is értük a várost. Szeged Magyarország ötödik legnagyobb városa. Egyeteme is van. Ez a nagy épület pedig, ami előtt éppen most hajtunk el, a Fogadalmi Templom. Szeged lakossága főleg katolikus. (67 words)

Segment 4

- Kb. 5 km-re délre a várostól fut a mai jugoszláv határ. A határon túl él még kb. 1/2 millió magyar. De meg is érkeztünk a határállomásra. Innen hajóval folytatjuk az útunkat a Tiszán észak felé Szolnokig.

- Nem nézzük meg Makót?

- Tervünket az idő rövidségére való tekintettel meg kellett változtatnunk. Azt mindenesetre jó tudni, hogy a város környékén termelik a makói hagymát.

- Békéscsabára sem látogatunk el?

- Nem. Na, de szálljunk be a hajóba, mert rögtön indulunk.
(53 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Az Úrasztali virágokat a múlt hónap folyamán

Berecki Mária, Demeter Lajosné,
Vaczek Barnáné, Fülöpp Péterné és
Kelly Anna adományozta. Köszönjük.

Az istentiszteleteket követő kávézásokhoz a következők adományoztak kávésüteményt:

Egedy Anna, Hesz Gyuláné, dr. Erdély Endréné, Rácz Ilona és Szakál Sándorné.

Személyi hírek:

Istentiszteleti alkalmunkkor szeretettel üdvözöltük Némethy Sándor gyalui református lelkészt Erdélyből, Koróndi Jánost, ki Aczél Lászlóhoz érkezett látogatóba, Tóth Antalt és családját.
(30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drills

1. 20 815	11. 77 457	21. 23 668	31. 58 533	41. 63 626
2. 54 169	12. 67 367	22. 67 862	32. 47 388	42. 26 786
3. 41 924	13. 96 201	23. 88 750	33. 93 624	43. 57 934
4. 18 770	14. 59 211	24. 75 439	34. 51 912	44. 84 805
5. 23 332	15. 11 291	25. 94 301	35. 21 940	45. 39 044
6. 30 587	16. 40 946	26. 93 404	36. 94 604	46. 91 102
7. 32 332	17. 13 185	27. 20 119	37. 31 851	47. 32 333
8. 40 973	18. 26 675	28. 11 209	38. 62 657	48. 90 473
9. 69 442	19. 32 523	29. 69 207	39. 23 235	49. 58 695
10. 85 696	20. 66 786	30. 20 697	40. 67 686	50. 43 761

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Izráel népének megszámlálásakor a következőket találták:

Ruben törzséből	46 500 fő,
Simeon fiai közül	59 300 fő,
Gád fiai közül	49 150 fő,
Juda törzséből	74 600 fő,
Izsakhár neméből	54 400 fő,
Zebulon törzséből	57 400 fő,
Efraim fiai közül	40 500 fő,
Manassé fiai közül	32 200 fő,
Benjamin törzséből	35 400 fő,
Dán fiai közül	62 700 fő húszéven felüli embert.

A Szovjetunió legnagyobb tavainak területe (1000 km^2-ben) és mélysége (m-ben) a következő:

Kaszpi-tó	371,8	980
Aral-tó	65,5	68
Bajkál-tó	30,5	1620
Ladoga-tó	17,7	225

A Balaton a Ladoga-tó területének kissé több mint 3 o/o-át teszi ki.

(30 numbers)

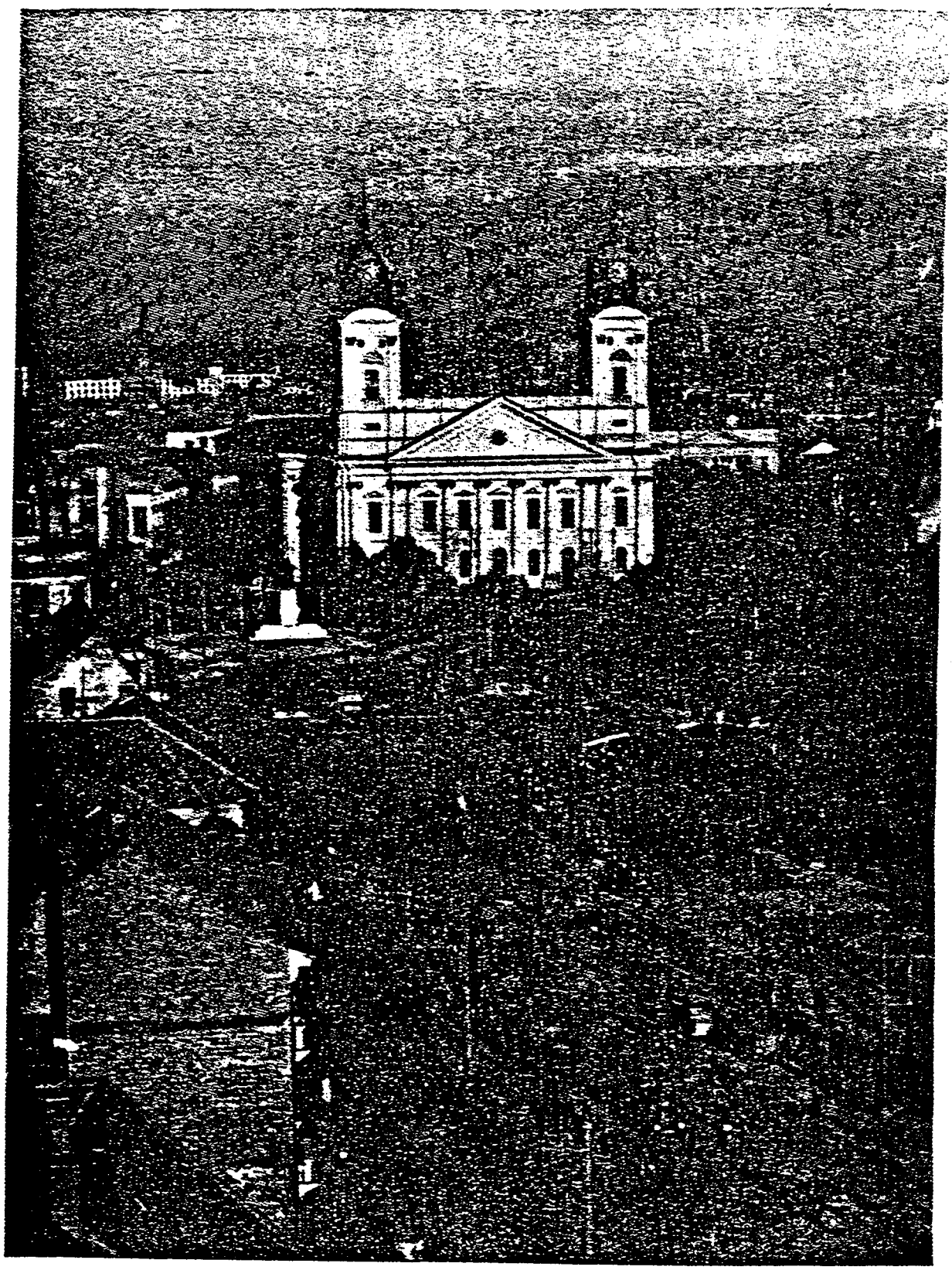

The Calvinist church at Debrecen

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Az agronómusok mezőgazdasági szakemberek.
2. A vonat a Duna-Tisza közén gyorsan haladt.
3. Az állatok nyugtalanok az etetés előtt.
4. A földművelő munka nagyon nehéz.
5. A legtöbb földműves nem szereti a városi életet.
6. A gabonaföldek néha több kilométer hosszúak.
7. Sok helyen még állnak a gémeskutak.
8. Csak nagyon meleg vidékeken terem meg a gyapot.
9. A gyümölcsösökben nem ipari növényeket termelnek.
10. Minden nap kell itatni az állatokat.
11. Híres város az Alföldön Kecskemét.
12. A búzát, rozsot és árpát kenyérgabonának hívják.
13. Régen nagyon sok ember dolgozott a mezőgazdaságban.
14. Kelet-Európában nincs olyan sok műút, mint Amerikában.
15. Magyarország több századon át nem volt önálló.
16. Sok vizet használnak öntözésre.
17. A sertést más néven disznónak is hívják.
18. A jó szakirányítás megkönnyíti a munkát.
19. Szarvasmarhát is tenyésztenek az Alföld északi részén.
20. Miután átfut a hídon, a vasút több vonalban fut szét.
21. Szolnok az ország második legnagyobb vasúti csomópontja.
22. A társadalom megváltozott az utóbbi időben.
23. Állatokat tenyészteni, növényeket termelni kell.
24. A Tiszántúlon sok lovat, de főleg disznót tartanak.
25. Vasúti csomópontokon rendszerint nagy a forgalom.

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Hajóút a Tiszán

- Kedves utasaink! Ez a folyó, amin most észak felé utazunk, a Tisza. Ezen a vidéken, főleg a Tiszától keletre a Tiszántúlon, búzát, rozsot, kukoricát és árpát, egyszóval gabonafélét termelnek. A hajónk elég lassan halad, így legalább látjuk az Alföldet. Itt a folyó mellett szép zöld minden, de néhány km-re a folyótól nagy a szárazság. 40 napja nem esett már eső. Az Alföld klímája bizony szélsőséges. Nyáron nagy a meleg, télen pedig nagyon hideg van. Néha nem esik eső hetekig, máskor pedig nagy viharok vannak.

- A Tiszántúlnak ma csak kb. fele tartozik Magyarországhoz. A jelenlegi határ és az erdélyi hegyek között fekszik a Tiszántúl széles sávja, amely ma Romániához tartozik. Több mint 1/2 millió magyar lakik ezen a vidéken. Szatmár, Nagyvárad, Arad a vidék legfontosabb városai.

- Na de most már látszik Szolnok. Azok ott előttünk a vasúti és közúti hidak. Szolnok fontos vasúti csomópont. A Tisza Szállóban fogunk megszállni, és reggel majd autóbusszal folytatjuk útunkat Debrecen felé. (137 words)

Supplement B

A Hajdúságban

Másnap korán reggel autóbuszra szálltunk. Ugyanaz az idegenvezető köszöntött.

- Kedves utasaink! Ma a Tiszántúl északi részét fogjuk látni. A Nagykunságot és a Hajdúságot. Ez a vidék, ahol most utazunk, a Nagykunság. Régen, mielőtt a Tiszát szabályozták, ez a terület minden tavasszal víz alatt volt. Most a probléma a szárazság. A Keleti-főcsatorna azonban ellátja vízzel ezt a vidéket.

- Most Hajdúszoboszló felé közeledünk. Itt van az ország egyik leghíresebb fürdője. Két mély kútból 73°, illetve 78°-os gyógyvíz tör fel. A legmelegebb forrásvíz Európában.

- Az ott a fürdő. Sajnos, nincs időnk megnézni, de ajánlom, hogy legközelebb töltsenek ott néhány napot. Több ezer ember szokott itt naponta fürdeni a nyári hónapok alatt.

- De már közeledünk Debrecen felé. Debrecent "Kálvinista Róma"-nak is nevezik. A város főterén áll a kéttornyú református templom. 1848-ban és 1945-ben országgyűlést is tartottak ebben a templomban. A várostól északra, a Nagyerdőben vannak az egyetem klinikái. Itt van gyógyfürdő és a sportstadion is. Budapest után itt van a legtöbb iskola az országban. A "Református Kollégium" Debrecenben az ország egyik legrégibb iskolája.
(151 words)

Supplement C

A Hortobágytól a Nyírségig

- Debrecentől nyugatra van egy nagy puszta: a Hortobágy, az Alföld legnagyobb pusztája. A Hortobágy régen állattenyésztéséről volt híres. Sok ló és marha volt itt. Tavasszal mocsaras volt az esőzéstől, de nyáron rendszerint kiszáradt. Emiatt nagy érdekesség a híres kilenclyukú híd, mely alatt nincs víz. Ma itt rizst és gyapotot termelnek. A Keleti-főcsatorna vize tette termékennyé ezt a pusztát.

- Kedves utasaink! Most elhagyjuk Debrecent és észak felé haladunk. Ahogy látják, lassan megváltozik a vidék. Dombok, kisebb-nagyobb tavak, akácerdők teszik változatossá a vidéket. Ez a Nyírség, a krumpli hazája. A Nyírség homokos földjében terem ugyanis a legjobb krumpli az országban. Nyíregyháza a vidék legfontosabb városa. Élénk kereskedő és ipari város. Nemsokára odaérünk. Már látszanak a város tornyai. Itt sem állhatunk azonban meg, mert még ma szeretném önöket elvinni Tiszalökre és megmutatni az erőművet s a Keleti-főcsatornát. Estére pedig meg kell érkeznünk Miskolcra. Így bizony sietnünk kell.
(132 words)

Supplement D

Debrecen

Debrecen Magyarország harmadik legnagyobb városa. A Hajdúság szívében fekszik. Lakosainak száma kb. 130 000. Debrecen az Alföld egyik legrégibb városa. Több mint 600 éves. Kossuth Lajos a "magyar szabadság őrvárosának" nevezte. "Kálvinista Róma"-nak is hívják, mert ez a város a magyar reformátusok kulturális központja.

Debrecen igazi alföldi város. Utcái szélesek, házai körül nagy kertek vannak. Sok szép épület van a városban. Itt van az Alföld leghíresebb színháza is. Könyvtáraiban több százezer kötet van. Terein híres szobrok állnak.

Sok érdekes történetet lehetne Debrecenről mondani. Itt most az egyetem alapításának a történetét fogják hallani.

A város lakói büszke emberek. A debreceni polgárok mindig haladó gondolkozásúak voltak. Mindig támogatták az iskolákat és egyéb kultúrális intézményeket. Sok iskola volt már a városban a XX. század elején, de még nem volt egyetem. Ezért a város vezetői elhatározták, hogy építenek egyetemet is.

A városi tanácsban nagy vita volt erről. Többen nem akartak egyetemet. Kérdezték, hogy miért van szükség egyetemre. Végre egy öreg polgár felállt és megfelelt a kérdésre:

- Miért van szükség egyetemre? Hát azért, hogy az is legyen!

Ezt minden polgár megértette, és így lett egyetem Debrecenben.

(158 words)

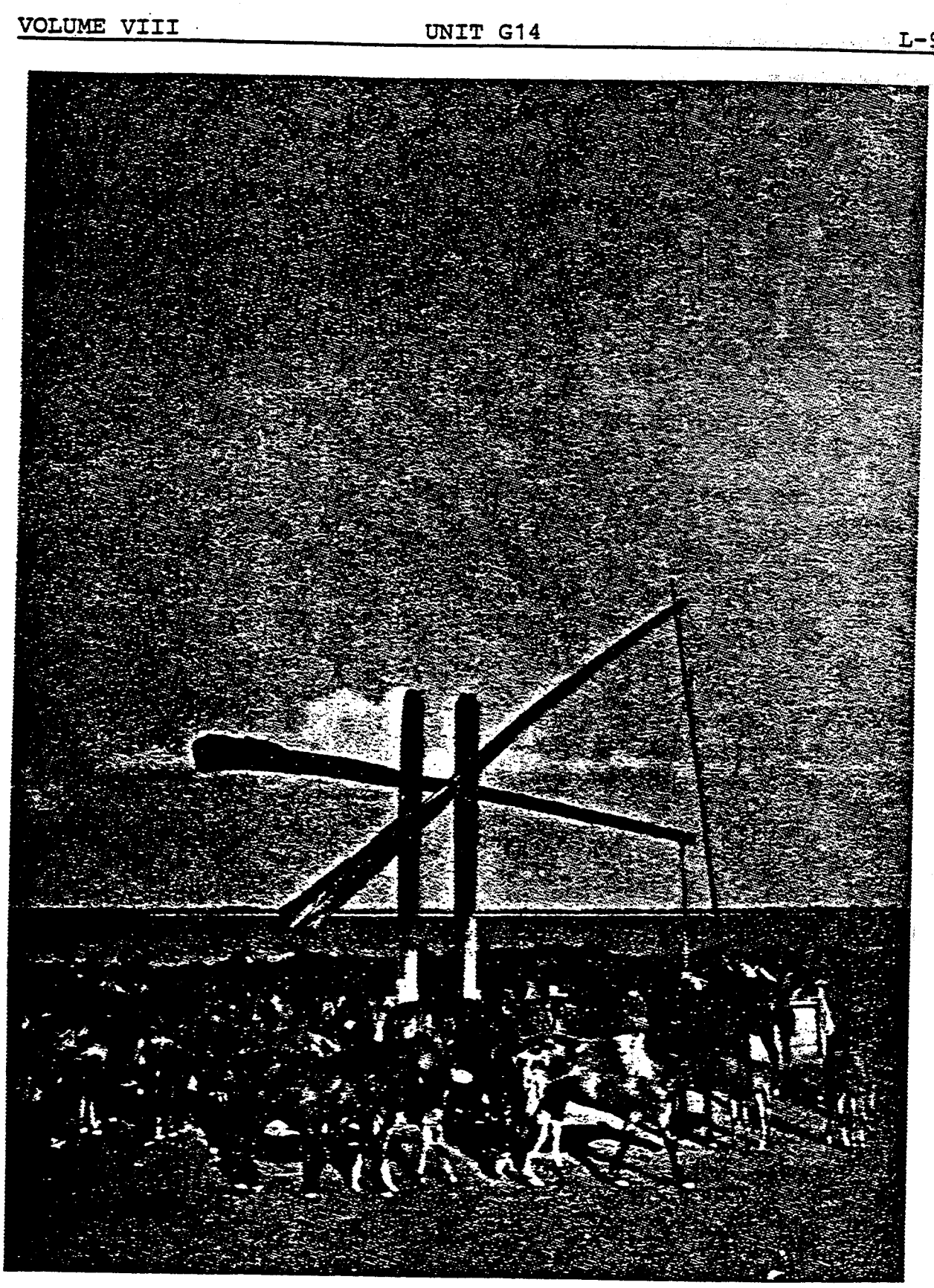

The csikós is watering the herd.

VII. Comprehensive Questions

Átfogó Kérdések

1. Beszélj az Alföld határairól.

2. Milyen az Alföld klímája? Mik a főtermények?

3. Sorold fel az Alföld fontosabb városait. Mit hallottál a Kiskunságról?

4. Mit tudsz Szegedről és az itt futó országhatárról?

5. Beszélj Hajdúszoboszlóról és a Hajdúságról.

6. Mondj el mindent, amit Debrecenről tudsz.

7. Mit hallottál a Hortobágyról?

8. Mit tudsz a Nyírségről és annak központjáról, Nyíregyházáról?

9. Beszélj arról. hogy az alföldi kirándulás végén mit néztek meg az amerikaiak, és aznap este hova kellett nekik megérkezniük?

VII.
Várható feleletek az átfogó kérdésekre

Anticipated Answers to Comprehensive Questions

1. Az Alföld határai: Nyugaton a Duna, északon az Északkeleti Felvidék keleten a Kárpátok és az erdélyi hegyvidék, délen pedig a Kárpátok és a Balkán hegyei.

2. Az Alföld klímája sokkal szélsőségesebb, mint a Kisalföldé. Nyáron melegebb, télen pedig hidegebb az idő. Csapadéka is kevesebb, mint a Kisalföldé. Néha nagy szárazság van az eső hiány miatt, máskor pedig nagy viharok vonulnak végig. Az Alföld főterményei; gabonafélék, búza, rozs, árpa és kukorica, gyümölcs és zöldségfélék. A Keleti-focsatorna segiti az öntözést és ma gyapotot és rizst is termelnek az Alföldön.

3. Az Alföld fontosabb városai: Cegléd és Kecskemét a zöldség és gyümölcs terméles központja, Szolnok közelkedési központ. Szeged a paprika, Makó a hagymatermelés központja és Békéscsaba a húsárúk központja. A Cegléd és Kecskemét környéki terület, a Duna-Tisza köze középső részét, Kiskunságnak hivják. Gyümölcstermelési központ.

4. Szeged a Tisza és a Maros folyó találkozásánal fekszik, s az ország ötödik legnagyobb városa. Szeged és vidéke az egész világon ismert magyar paprika termelési központja. A város környékén egyre több olajkút is látható. A város legnagyobb temploma, a Fogadalmi templom, előtt nyáron szabadtéri előadások vannak. A város lakossága főleg katolikus. A várostól délre, nem messze van a Magyar-Jugoszláv határ, ami ma elvágja Bácskát Magyarországtól, mintegy fél millió magyarral.

5. A Tiszántúl keleti részét, Debrecen körül, Hajdúságnak hívják. Régen ezen a vidéken nagy terület terméketlen volt főleg a szárazság miatt. A Keleti-főcsatorna vizével óriási terület vált termékennyé. A Hajdúság állattenyésztéséről már régóta híres. Hajdúszoboszló a vidék második legnagyobb városa, ami Európa hírű fürdőhely is.- Itt vannak Európa legmelegebb gyógyforrásai.

6. A Tiszántúl legnagyobb városa Debrecen. Kálvinista Rómának is nevezik, mert a magyar protestántizmus régi kultúrközpontja. Történelmileg is nevezetes Debrecen, mert 1848-ban az országgyülést, 1945-ben pedig az ideiglenes nemzetgyűlést tartották itt. Debrecen a legjellegzetesebb alföldi város mert az utcái szélesek és terei nem zsúfoltak.

7. Debrecentől nyugatra és északnyugatra elterülő vidék neve Hortobágy. A Hortobágy Magyarország legnagyobb pusztája. Ma védett terület és nemzeti park. A Keleti-főcsatorna vizével az öntözés megváltoztatta a Hortobágy képét. Itt van az ország legrégibb kőhídja, a híres kilenclyukú híd, melynek

környéke a túrizmus egyik központja.

8. Debrecentől északra, az alföldi sík vidék helyett, dombos és kisebb erdőkkel változatos tájat találunk. Ez a Nyírség. A Nyírség talaja homokos, termékeny föld. Ez a vidék az ország krumpli (burgonya) termelő központja, mint Amerikában Idaho állam. A vidék legnagyobb városa Nyíregyháza. Nyíregyháza nemcsak a Nyírség legnagyobb városa, hanem a vidék kereskedelmi és ipari központja is.

9. Az alföldi kirándulásra sajnos nagyon rövid volt az idő. Mivel estére Miskolcra kellett az amerikaiaknak megérkezniök, nem állhattak meg sok helyen, ahol szerettek volna. De Miskolc előtt még megálltak Tiszalökön. Tiszalöknél megnézték a hajózsilipet és a duzzasztóművet. Ez a duzzasztómű szabályozza a Keleti-főcsatorna vizét. Ez a csatorna tette lehetővé, hogy az Alföldön óriási területek váltak megművelhetővé.

VIII. Tolmácsolási Gyakorlat — Interpretatic Exercise

Helyzet:--Egy Debrecenből menekült embert hallgatnak ki egy németországi táborban.

A: What is your name?

M: Cseke Péter vagyok.

A: When and where were you born?

M: Debrecenben születtem, 1920-ban.

A: What was your last job, and where did you work?

M: Utoljára a hortobágyi állami gazdaságban dolgoztam, mint agronómus.

A: That's very interesting. What did you grow there?

M: Hát kérem, mi sok új növényt próbáltunk ott termelni. Pl. rizst, gyapotot, sőt teát is.

A: How did you make out?

M: A tea nagyon rossz volt, nem lehetett meginni. De a rizs és gyapottermelés szépen sikerült.

A: How did you get water for the rice? The Hortobágy has a very dry climate, doesn't it?

M: Ez igaz, de a Keleti-főcsatorna ma már elég vizet hoz a Hortobágyra.

A: Oh yes. I remember. Did you live in Debrecen? I heard that it is an important cultural center in the Tiszántúl.

M: Igen. Bent laktam a városban, és vonattal jártam ki a munkahelyemre. Debrecen valóban szép, érdekes város. Különösen a Nagyerdő szép.

A: What are some points of interest in the Nagyerdő?

M: Ott van pl. az egyetem, a sportstadion, sok jó vendéglő és a híres fürdő.

A: You mentioned a spa (being) there. I heard that Hajdúszoboszló has an even more beautiful spa. Is this true?

M: Az igaz, hogy Hajdúszoboszló fürdője szép. Ott van pl. hullámfürdő is. De én a debrecenit jobban szeretem.

A: Do you belong to the Hungarian Reformed Church?

M: Nem kérem. Én katolikus vagyok. Így a kisebbséghez tartozom, mert a lakosság többsége református.

A: But you probably have seen that famous reformed church there.

M: Hát persze. Ott áll a főtéren a kéttornyú Nagytemplom. Híres épület. Kétszer is ott tartották az országgyűlést, 1849-ben és 1945-ben.

A: Well, that's nice. But please tell me where (else) you have worked before.

M: Egy ideig Szegeden is dolgoztam. A gabona- és paprikamalmokat kellett ellenőriznem.

A: So you understand machinery, too?

M: Ó, nem. Csak azt kellett ellenőriznem, hogy mennyit őrölnek havonta.

A: What kinds of grains are grown in great quantities on the Alföld?

M: Hát kérem az Alföld közepén, főleg a Tiszántúlon, búzát, rozsot, árpát és kukoricát termelnek nagy mennyiségben.

A: What other important agricultural products are grown there?

M: A Duna-Tisza közén a gyümölcstermelés a legfontosabb. Budapest körül és Makó mellett főleg zöldséget termelnek. A Nyírségben krumplit...

A: Is it true that the Hungarian farmers grow more in their small individual plots than on the collective and state farms?

M: Igen. Ez igaz. A magyar paraszt szeret önállóan dolgozni.

A: Are there any industrial centers on the Great Hungarian Plain?

M: Van, de csak kevés. Ez főleg mezőgazdasági vidék. Azonban Debrecenben elég sok gyár van. Pl. a vagongyár, gyógyszergyár, sok téglagyár, stb.

A: Where else?

M: Kecskeméten konzervgyárak vannak, Makón gépgyár, Békéscsabán kolbászgyár, szövőgyár, stb.

A: Thank you very much. That's all. So long.

M: Viszontlátásra.

At harvest time

IX. BESZÉDGYAKORLAT Speaking Exercise

Az órás

Szabóné vidáman jön ki a csomagfeladóhelyiségből.

- No, mit mutatott a mérleg? - kérdezi a férje kíváncsian.

- Megint fogytam egy fél kilót.

- Nagyszerű. De mi van a képeslapokkal?

- Mind megírtam. Asztaloséknak csak egy rövid üdvözletet írtam. A többi lapot azonban teleírtam. Már fel is adtam mind.

Így beszélgetnek, amikor kimennek a postahivatalból. Még sok dolguk van a városban, ezért Szabó úr tudni szeretné, hogy hány óra van. Előveszi a zsebóráját és megnézi.

- Lehetetlen! Még mindig csak fél kilenc lenne? Megállt az órám. Mi történhetett vele? Hiszen eddig jól járt.

Hirtelen eszébe jut, hogy reggelinél ráejtette az óráját az asztalra. Akkor azonban nem vette észre, hogy megállt. Most mit csináljon? óra nélkül nem maradhat. óráshoz kell mennie.

A postahivatal kapuja fölött van egy nagy villanyóra. Azon látja, hogy 10 óra elmúlt, ezért sietve indulnak órást keresni.

Nem messze a postahivataltól találnak egy órást.

- Jó napot kívánok. Megállt a zsebórám, legyen szíves, nézze meg.

Az órás megnézi az órát, aztán így felel:

- Hát ezt bizony meg kell javítani.

- Mikorra lesz kész?

Annyi a dolgom, kérem szépen, hogy csak holnaputánra ígérhetem.

- Jó. Itt a névjegyem.

- Holnapután délután tessék bejönni érte.

Amíg a barátunk így beszélget az órással, a felesége körülnéz az üzletben. Roppant érdekes egy ilyen órásüzlet. A falon faliórák és karórák láthatók. Persze nem minden óra jár, mert az órás nem tudná őket minden nap felhúzni. A villanyórával nincs semmi baj, azt nem kell felhúzni, mert villanyáram hajtja.

A fal közepén van egy nagy villanyóra. A nagymutatója éppen most ugrott a tizenkettesre. Ugyanebben a pillanatban egy régi kakukórán kinyílt egy kis ablak és kiugrott belőle a kakuk. Tízszer mondta, hogy "kakuk", aztán eltűnt.

- Köszönöm - mondja Szabó az órásnak, aztán a feleségéhez fordulva: - Menjünk drágám, mert késő van.

- A viszontlátásra.

Szabót nagyon bosszantja, hogy nincs órája, t.i. a feleségénél sincs óra. Nem is szokott lenni, mert Szabóné nem sokat törődik a pontos idővel s tudjuk, hogy rendszerint elkésik. Óra helyett inkább karkötőket visel....

Közben nagyon meleg lett az idő.

Pár lépésre az órástól találnak egy eszpresszót. Bemennek és mindketten megisznak egy-egy jegeskávét. Amíg az asztalnál ülnek, Szabóné kinyitja a kézitáskáját, előveszi a kis tükrét és rendbehozza a haját, arcát egy kicsit.

Rövid pihenés után a házaspár folytatja útját. Úgy döntenek, hogy a Nagykörút felé mennek. Az utca árnyékos oldalán mennek, mert már nagyon forrón süt a nap. Ott sokkal szebbek a kirakatok és nagyobb a választék.

G15

I. PRIMARY TEXT

Az Északi-középhegység

Az Északi-középhegység a mai Magyarország legmagasabb hegyvidéke. Benne fekszik a Mátra, melynek csúcsa, a Kékes, egyben az ország legmagasabb csúcsa is.

A hegyvidék vízhálózata sűrű. Sok széles folyóvölgy választja el a hegység részeit. A legfontosabb folyó a Sajó. Partjai mentén szinte egymás mellett vannak a bányák, a gyárkémények és az ipartelepek. A legnagyobb telepek Kazincbarcikán és a Borsodi-medencében vannak.

A terület ásványai között található vasérc, színesérc és barnaszén. A színesfémek közül az arany, a réz és a cink a legfontosabbak.

A helyben bányászott ásványok mellett azonban nagy mennyiségben hoznak külföldről, főleg Lengyelországból és a Szovjetunióból vasércet, kokszot és kőolajat.

A legfontosabb iparágak a vas- és acélgyártás, valamint a villamosenergiatermelés, mely főleg hőerőművekben történik. Van még néhány modern vegyipari üzem is, ahol műtrágyát és műanyagot gyártanak.

A vidék éghajlata hűvös és csapadékos. Emiatt szép sűrű erdők nőnek, főleg az északi hegyoldalakon. A hegyek déli oldalán pedig sok jóminőségű gyümölcs és bor terem. Itt vannak a híres egri és tokaji bortermelő vidékek, melyekből az egri bikavért, illetve a tokaji bort szállítják a világ majdnem minden tájára. (148 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Hol van Magyarország legmagasabb hegyvidéke?
2. Melyik az ország legmagasabb csúcsa, és hol van?
3. Milyen e vidék hegy- és vízrajza?
4. Mi található a Sajó-völgyben?
5. Milyen ásványi kincsek vannak ezen a területen?
6. A helyi termelés mellett mit kell küldföldről hozni?
7. Melyek a legfontosabb iparágak az Északi-középhegységben?
8. Mit termelnek a vegyipari üzemekben?
9. Milyen a vidék időjárása?
10. Ennek következtében milyen a növényzet e hegyvidéken?
11. Melyik különlegesen jó bortermelő vidéket ismeri?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. Az ország északi és északkeleti részén.
2. A Kékes, mely 1015 m magas; a Mátrában van.
3. A vízhálózata sűrű, és széles folyóvölgyek választják el a részeket.
4. Ipartelepek és bányák vannak itt.
5. Vasércet, színes ércet és barnaszenet bányásznak itt.
6. Vasércet, kokszot Lengyelországból és kőolajat a Szovjetunióból hoznak be.
7. A vas-és acélgyártás és a villamosenergiatermelés.
8. Műtrágyát és műanyagokat termelnek.
9. Hűvös és csapadékos. Itt esik a legtöbb eső, illetve hó.
10. Az északi hegyoldalakon erdők, a délieken gyümölcsösök és szőlőkertek vannak.
11. A tokaji és az egri bortermelő vidékeket.

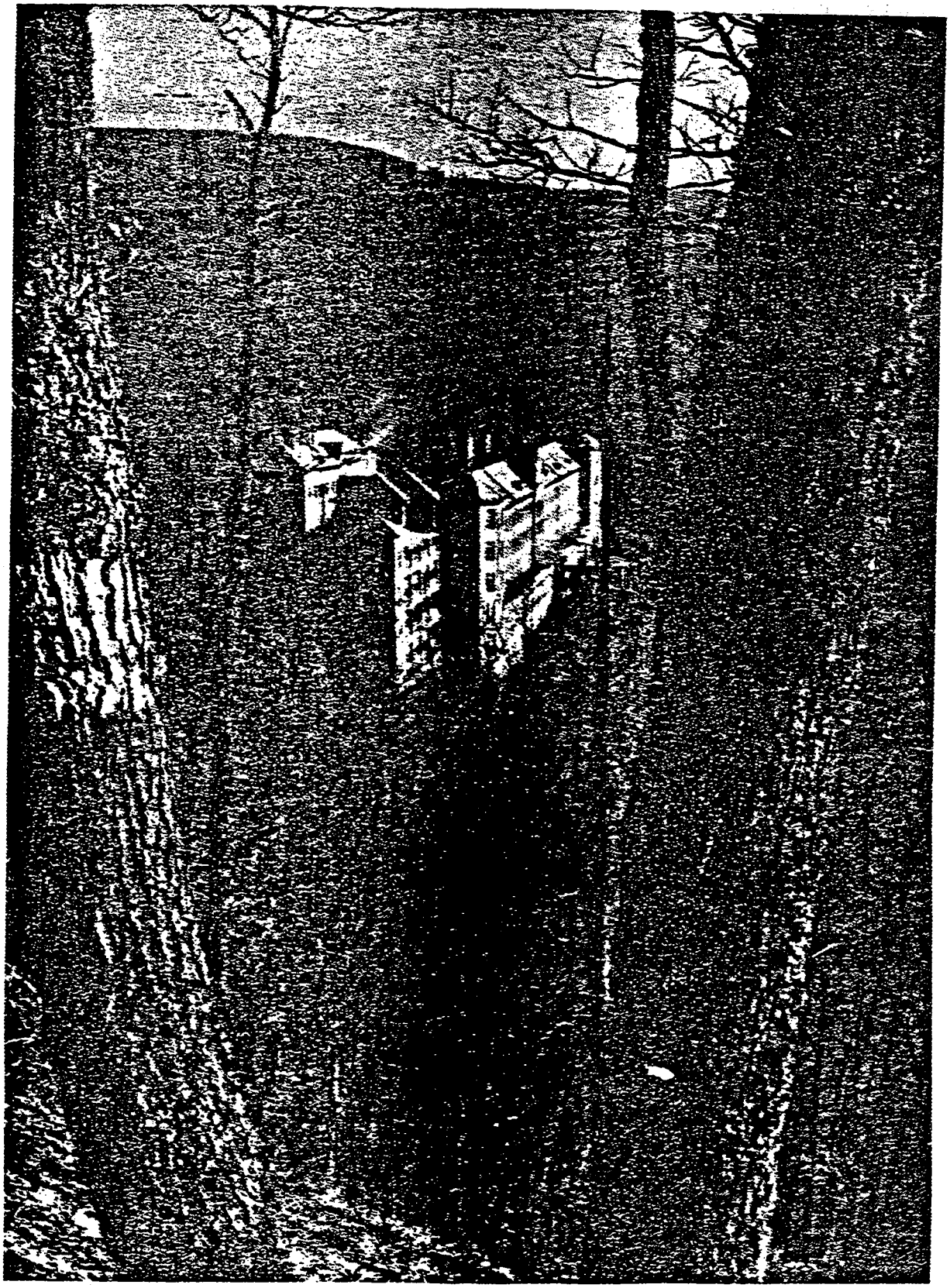

A sanatorium in the Mátra mountains

II. VOCABULARY LIST

1.	acélgyártás	manufacture/production of steel
2.	arany	gold
3.	ásvány	mineral
4.	Borsodi-medence	basin in the Northern Mountain region
5.	bortermelő	wine-producing
6.	cink	zinc (a soft whitish metal)
7.	csapadék csapadékos	precipitation moist, wet, humid
8.	éghajlat mérsékelt éghajlat	climate temperate climate
9.	hőerőmű	thermal/heat/steam power plant
10.	ipartelep	industrial plant
11.	Kazincbarcika	industrial town in northern Hungary
12.	koksz	coke (distilled coal fuel)
13.	mentén a folyó mentén	along along the river
14.	műanyag	man-made/synthetic material, plastics
15.	műtrágya	artificial/chemical fertilizer
16.	réz	copper
17.	Sajó	river in northern Hungary
18.	sűrű	dense, heavy, thick
19.	színesérc	nonferrous metal ore
20.	színesfém	nonferrous metal
21.	vasérc	iron ore
22.	vasgyártás	manufacture/production of iron
23.	vegyipar, vegyi ipar vegyipari (gyár)	chemical industry chemical, industrial (plant)
24.	villamosenergia	electrical energy
25.	vízhálózat	network of rivers

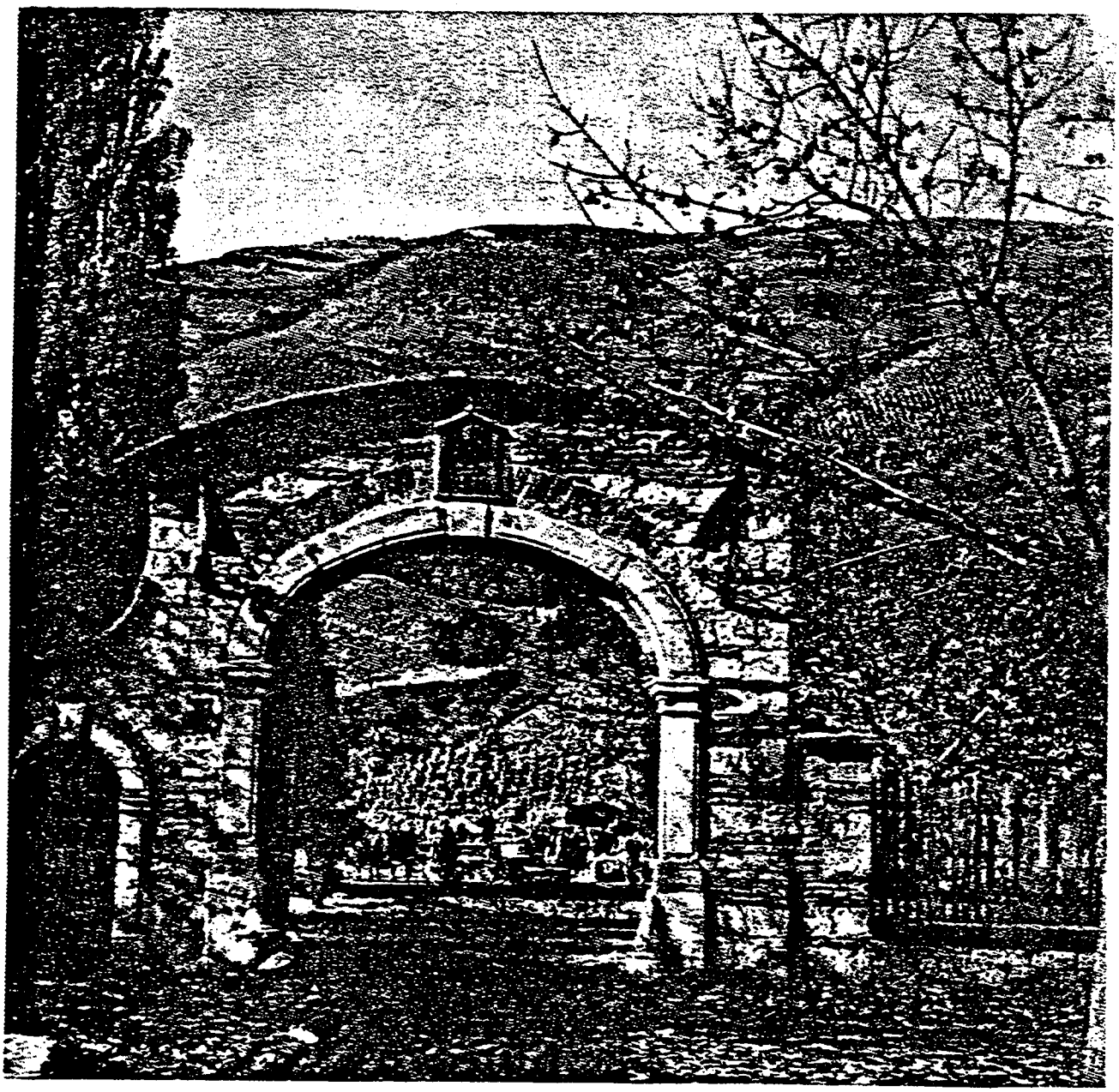

A Tokaj vineyard

III. COMPLEMENTARY TEXT

Az Északi-középhegység

Segment 1

Nyíregyházán megint repülőre szállt a kis turista csoport, hogy végigrepüljön az Északi-hegyvidék fölött. Először egyenesen nyugat felé repültek, s nemsokára Tiszalöknél elérték a Tiszát. Most az idegenvezető beszél.

- Kedves utasaink! Itt kanyarog alattunk a Tisza. Ez a Kárpát-medencében ered az Északkeleti Felvidéken, és lent délen, a Bácska és Bánát vidékén folyik bele a Dunába. (48 words)

Segment 2

- Az a nagy duzzasztómű ott alattunk a Tiszalöki Erőmű. Innen indul a Keleti-főcsatorna. Látják, ott fut a csatorna déli irányba. De most észak felé repülünk a Tisza fölött, s ott messze látszik már a Tokaji-hegy. Ezen a hegyen terem már évszázadok óta a világhírű tokaji bor. Jó lenne itt leszállni és elmenni a borpincébe, de sajnos nem lehet. Nincs rá időnk. Így tovább repülünk észak felé. (58 words)

Segment 3

- Itt van alattunk Sárospatak régi vára, s ott a református kollégium. Ez a kollégium sok száz éves, még a debreceninél is régibb iskola. A Sárospataki Kollégium a négy engedélyezett református középiskola egyike. Na de mi történik? - kérdezte az idegenvezető idegesen.

A gép ugyanis most hirtelen megfordult. Jobbra-balra szovjet vadászgépek jelentek meg.

- Úgy látszik túl közel vagyunk a Szovjetunió határához! Jaj, még lelőnek minket! Na végre! Elmentek - nyugodott meg az idegenvezető. (53 words)

Segment 4

- Most azonban már Miskolc felé közeledünk. Messze már látszanak Diósgyőr gyárkéményei is. Miskolc ma Magyarország második legnagyobb városa. Amióta Diósgyőrrel egyesítették, kb. 150 000 lakosa van. Miskolc a legfontosabb gyárváros Budapest után. A borsodi nehézipar központja. Ott vannak a Lenin Kohászati Művek Diósgyőrben. De fontos kulturális központ is. Itt

van a Nehézipari Műszaki Egyetem. Ezenkívül több középiskolája is van. Híres a miskolci színház is. (58 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A következő személyek vettek részt a bibliaórán:

Fazekas Istvánné, Ferenczi Géza
Kornblau Stefánia, Demeter Lajosné
Egedy Anna, Disznós Gabriella
A süteményeket adományozták:
László Carolina és Lakiff Helén

E heti gyűlést Starzsinszky Dezsőné lakásán tartották, a jövő heti összejövetelt pedig Trombitás Endrénénél tartják. (20 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drills

1. 96 542	11. 67 677	21. 24 356	31. 41 677	41. 81 470
2. 41 221	12. 14 541	22. 79 384	32. 72 543	42. 14 709
3. 97 097	13. 41 454	23. 16 579	33. 45 414	43. 78 036
4. 85 432	14. 67 899	24. 43 965	34. 98 765	44. 51 209
5. 43 967	15. 91 314	25. 82 176	35. 41 319	45. 10 358
6. 88 387	16. 26 542	26. 90 521	36. 24 680	46. 80 437
7. 67 644	17. 75 493	27. 95 013	37. 79 653	47. 14 766
8. 52 136	18. 93 547	28. 67 412	38. 43 291	48. 27 534
9. 75 985	19. 49 532	29. 58 957	39. 37 654	49. 54 132
10. 63 450	20. 67 457	30. 50 436	40. 58 147	50. 93 645

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

A Képes Újság című hetilap szerkesztőségének a címe: 1985 Budapest VIII. Gyulai Pál utca 14. Telefon 137-660.

A kiadóhivatalának címe: 1959 Budapest VIII. Blaha Lujza tér 3. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V. József nádor tér 1.

Előfizetési díj: 1 hónapra 14. - Ft, negyedévre 42. - Ft, félévre 84. - Ft, egész évre 168. - Ft.

76.1127 Athenaeum Nyomda. Index 25 439.

A lap XVII. évfolyamának 21. száma 1976. március 22-én jelent meg. (20 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Az acélgyártás a nehézipar fontos része.
2. A legértékesebb fémek egyike az arany.
3. Ásványok rendszerint a hegyekben találhatók.
4. A Borsodi-medence az Északi-középhegységben van.
5. Tokaj a legismertebb bortermelő vidék központja.
6. Nem termelnek sok cinket Magyarországon.
7. Növények jól nőnek a csapadékos vidéken.
8. Az ország éghajlata mérsékelt.
9. A hőerőműnek sok szénre van szüksége.
10. Ipartelepek néha vidéken épülnek.
11. Magyarország egyik fontos iparvárosa Kazincbarcika.
12. Sok kokszot hoznak be Lengyelországból.
13. A határok mentén sok őrtorony van.
14. Műanyagot használnak fa és vas helyett is.
15. Műtrágya nélkül nincs modern mezőgazdaság.
16. Nagyon kevés rezet bányásznak az országban.
17. Sok bánya és gyár van a Sajó völgyében.
18. Montereyben gyakran van sűrű köd.
19. A vasat nem színesércből termelik.
20. A színesfémek lehetnek fehérek, sárgák vagy vörösek.
21. A vaséro szürkés színű kő.
22. A vidék főipara a vasgyártás.
23. A háború után különlegesen jól fejlődött a vegyipar.
24. Villamosenergiát sok helyen lehet termelni.
25. A folyókat, tavakat és egyéb vizeket-vízhálózatnak nevezzük.

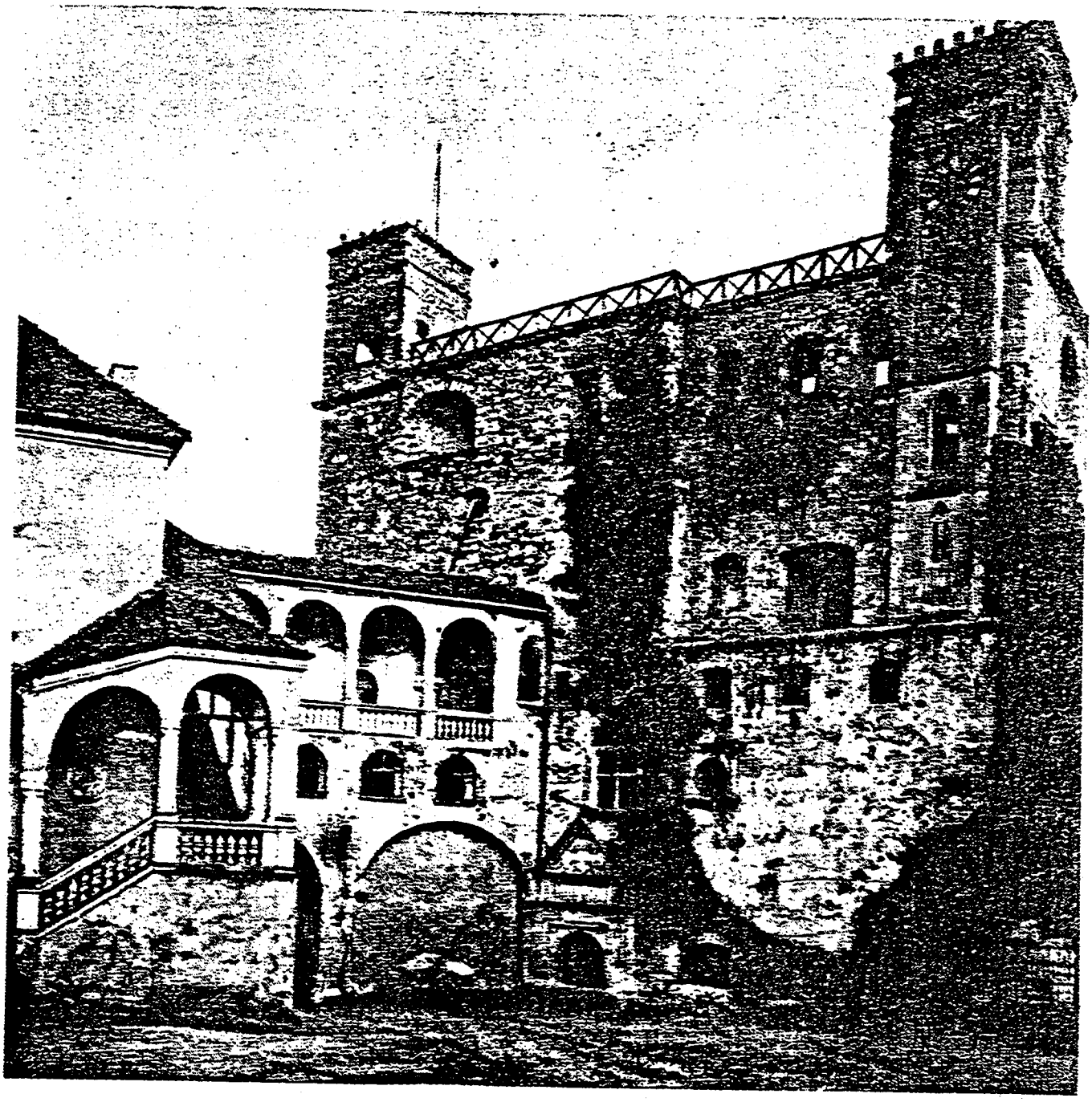

The castle of Sárospatak

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Az Északi-hegyvidék

Magyarországnak azt a részét, ami a Dunakanyar és a Bodrog folyó között terül el, Északi-hegyvidéknek hívjuk ma.

A csonka országnak ezen a területén több kisebb hegység van

A mai Magyarország legmagasabb csúcsa a Mátra hegységben van. Az 1015 m magas csúcs neve Kékes. Itt vannak a Magyar Népköztársaság legszebb kirándulóhelyei.

A legvadabb hegyvidék a Bükk. Sziklás, erdős hegyei nagyon szépek. A Bükktől északra fekvő hegyekben vannak Európa leggyönyörűbb barlangjai.

Az Északi-hegyvidék legkeletibb tagja a Zemplén-hegység. Ennek az ún. hegyaljai részén és a Tokaji-hegyen termelik a Kárpát-medence legjobb borát.

Az egész táj hűvösebb, mint az Alföld. Az évi középhőmérséklet kb. 5°, az évi csapadékmennyiség pedig majdnem kétszerese az alföldinek. Az Ipoly a vidék egyetlen folyója, mely a Dunába ömlik. A Tisza gyűjti össze a táj többi folyójának a vizét. A borsodi iparvidék főfolyója a Sajó.

E tájon rengeteg gyógyforrás és gyógyfürdő van.

Ennek a vidéknek nagy értéke a szén és a vasérc. Két gazdag szénmedencéje van, a Salgótarjáni- és a Borsodi-medence. Mindkettőben barnaszenet bányásznak.

Az Északi-hegyvidék legnagyobb városai az 1960-as népszámlálás szerint: az első Miskolc, 143 364 lakossal, a második Eger, 35 375 és a harmadik Ózd, 34 155 lakossal.

A lakosság főfoglalkozása a gyümölcs- és bortermelés, meg a fakitermelés. Rengetegen dolgoznak a bányákban és a nagy ipartelepeken is. Fontos a vendéglátóipar is. (149 words)

Supplement B

Eger

Az Északi-középhegység történelmileg egyik leghíresebb városa Eger. A város a Bükk és Mátra közötti völgyben fekszik, amelyen fontos közlekedési és hadászati út vezet keresztül, ami az Alföldet és a Felvidéket köti össze.

Ezen a helyen a XIV. században várat építettek. Később a török háborúk idejében ez lett az ország egyik legerősebb vára. A vár végül is török kézre került. Ebből az időből maradt fenn a minaret és sok más épület.

Egerről ma mint kulturális, kereskedelmi és turisztikai központról beszélünk. A városnak színháza, főiskolája, több középiskolája s híres könyvtára van. Kereskedelmi központ, mivel két nagy tájegységet összekötő fontos útvonal fut rajta keresztül.

Eger az ország iparosodási programjából is kiveszi a részét. A városban és környékén több ipari üzemet találunk, a legnagyobb a dohánygyár. Fontosabbak még a téglagyár, a lakatosárugyár és a gépgyár, ami motorkerékpárokat és háztartási cikkeket készít.

Eger vidékén évszázadok óta termelnek bort. Már a XV. századból való írásokból olvashatunk az egri borokról. A bikavéren kívül híres még az egri leányka és rizling. A borszakkönyvek a bikavért a magyar vörösborok királyának nevezik. (147 words)

Supplement C

Újságkivonatok - News Excerpts

1. - Jó napot kívánok. Üdvözlöm kedves utasainkat a MALÉV-TU-154-es utasszállító gépének fedélzetén. Repülési magasságunk 11 ezer méter, a sebesség 950 kilométer óránként. A repülés időtartama 1 óra 50 perc. A gép parancsnoka és személyzete nevében kellemes utazást kívánok önöknek. (36 words)

2. 1947. január 7-én újkülügyminisztere van az Egyesült Államoknak: Marshall tábornok. 1949. január 7-én lemond. A háború alatt a vezérkar főnöke, 1950-től hadügyminiszter. Feleljen következő három kérdésre! Róla nevezték el: (1) A csendes óceáni Marshall-szigeteket? (2) Az Egyesült Államokbeli Marshalltown-t? (3) A Marshall-tervet? (37 words)

3. 1918. január 8-án az Egyesült Államok akkori elnöke kifejti híres 14 pontját. Monroe? Roosevelt? Wilson? (14 words)

4. Több, mint 60 ezer vagon répát dolgoznak fel az ország legnagyobb cukorgyárában, a szolnokiban, ahol augusztus végén kezdték meg a munkát, s eddig 53 ezer vagon répából vonták ki a cukrot. A munka ütemesen halad, s úgy számolnak, hogy a gyárban február első napjaiban fejeződik be a szezon. (39 words)

Supplement D

Heves szélvihar Budapesten

A legutóbbi napok egyenletes időjárását a fővárosban pénteken felhős, szeles idő váltotta fel, s különösen a délutáni órákban a szél viharos erejűvé fokozódott. A fővárosban Pestlőrinc környékén mérték a leghevesebb - csaknem 80 kilométer erősségű - széllökést; Sopronban a szél erőssége időnként a 100 kilométert is elérte. Budapesten egyébként a vihar nem okozott különösebb károkat, mindössze a Zugligeti-úti villamosforgalomban idézett elő fennakadást. Ugyanis a 8-as számú ház előtt az 58-as villamos felső vezetékére rázuhant egy letört ág, emiatt csaknem háromnegyed órán át autóbuszokkal kellett lebonyolítani a forgalmat.

Az Észak-Magyarország területére lehullott hótakaró vastagsága a Bükkben és a Mátrában 8-10 centiméter. Hóeltakarító gépeket kellett munkába állítani az úttest letisztítására. Ezeken a részeken várható, hogy az éjszakai fagytól az utak síkosak, csúszósak lesznek, ezért kérik a gépjárművezetőket, hogy az említett részeken fokozott óvatossággal közlekedjenek. Az utak országszerte nedvesek, s ha fagypont alá süllyed a hőmérséklet, a síkosság itt is nagyobb óvatosságot követel.

(151 words)

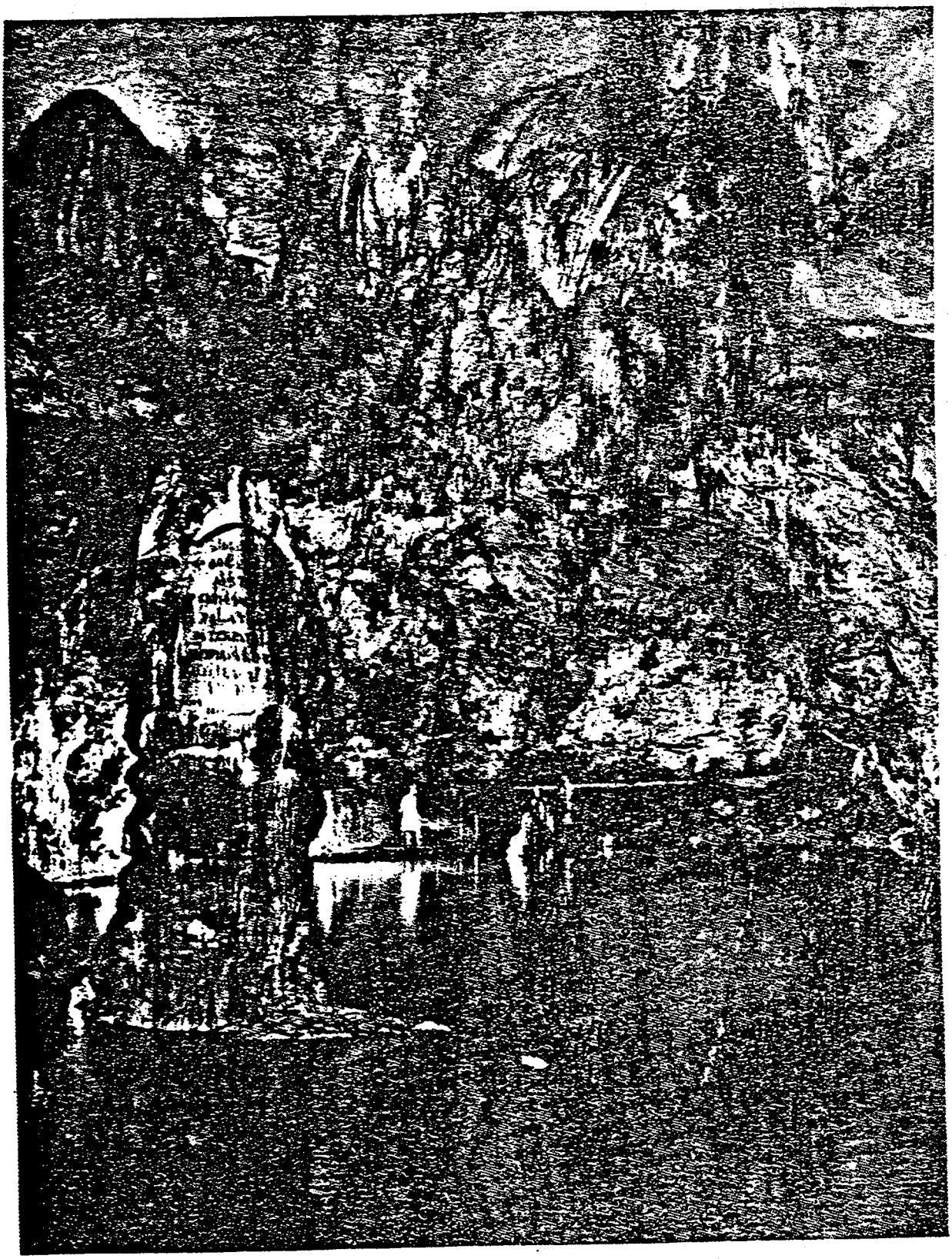

The stalactite cave at Aggtelek

VII. Átfogó Kérdések

Comprehensive Questions

1. Hol terül el az Északi-hegyvidék?
2. Melyik a mai Magyarország legmagassabb csúcsa és hol van?
3. Mit tudsz a Bükk hegyvidékről?
4. Mit tudsz az Északi-hegyvidék legkeletibb részéről?
5. Hasonlítsd össze a táj klímáját és évi csapadékmennyiségét az Alföldével!
6. Melyek e tájegység folyói?
7. Ipari szempontból milyen értékek vannak e vidéken és hol vannak azok központjai?
8. Melyek az Északi-hegyvidék legnagyobb városai?
9. Mi a lakosság főfoglalkozása e területen?
10. Vannak kohászati művek is a borsodi nehézipari központban?

VII.
Várható feleletek az átfogó kérdésekre

Anticipated Answers to Comprehensive Questions

1. Az Alföldtől északra, azaz a Dunakanyar és a Bodrog folyó közötti terület az Északi-hegyvidék.

2. A Kékes a mai Magyarország legmagasabb csúcsa, ami a Mátra hegyégben van.

3. A Bükk-hegyvidék a Mátrától keletre van. Ez ma az ország "legvadabb" vidéke melyben sziklás, erdős hegyek vannak.

4. Az Északi-hegyvidék legkeletibb része a Zemplén-hegység vidéke. E terület déli sarkán, az úgy nevezett hegyaljai részén levő Tokaji-hegy vidékén termelik a világhírű Tokaji bort.

5. Ennek a tájnak a klímája hidegebb az Alföldénél, így az évi átlag hőmérseklet is alacsonyabb. Csapadéka is több van, mint az Alföldnek. Majdnem kétszer annyi a csapadék itt mint az Alföldön.

6. Az Északi-hegyvidék vízhálózata aránylag sűrű. A táj nagyobb folyói: az Ipoly, a Sajó és a Bodrog. Az Ipoly a Dunába, a Sajó és a Bodrog a Tiszába ömlik.

7. Ipari szempontból megemlíthetjük a szén, a villamosenergia- és a vegyipari termelést, valamit a vas-és acélgyártást. A salgótarjáni és a borsodi szénmedence jelentős. Miskolc pedig a Lenin Kohászati Művekkel a vidék legnagyobb ipari központja.

8. Az Északi-hegyvidék legnagyobb városai a következők: Miskolc a legnagyobb város, egyben ma Magyarország második legnagyobb városa. Salgótarján, Eger, Ózd, Kazincbarcika és Sárospatak a vidék nagybb városai.

9. A lakosság egy részének a foglalkozása gyümölcs és bortermelés, a másik része a lakosságnak pedig az iparban: bányákban és üzemekben dolgozik.

10. Ózdon vannak az ország legrégibb vasbányái, de ma a borsodi nehézipar központja a Lenin Kohászati Művek Diósgyőrben, azaz Miskolcon.

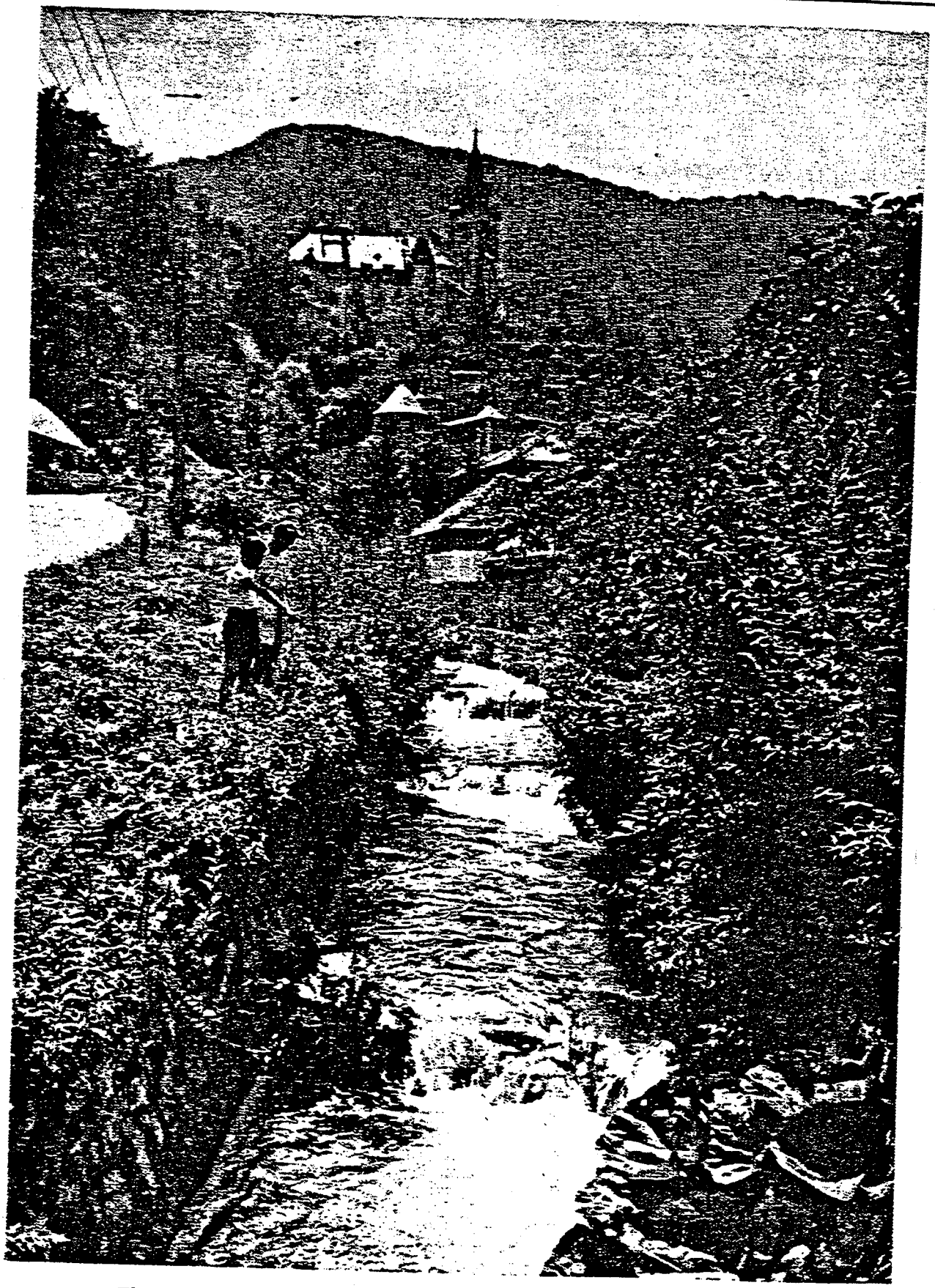

The trout stream below the hotel at Lillafüred

VIII Tolmácsolási Gyakorlat

Interpretation Exercise

Helyzet: Egy diósgyőri munkás, Novák Ferenc, kijött nyugatra a forradalom után. Amerikába akar jönni. Így most Bécsben kihallgatják.

A: How long did you work in Diósgyőr?

M: A "felszabadulás" óta.

A: What liberation do you mean?

M: Én 1945-re gondoltam. Persze ma már tudjuk, hogy az nem volt igazi felszabadulás.

A: Where and in which plant did you work?

M: A Lenin Kohászati Művekben dolgoztam.

A: What was your job?

M: A normát kellett ellenőriznem.

A: Well. This was a important job then, wasn't it?

M: Igen. Sokszor kiküldtek az Északi-hegyvidék gyárait és bányáit is ellenőrizni.

A: Where were these other plants and mines located?

M: A Sajó völgyében van pl. Kazincbarcika. Nagy villanyerőmű van ott. Ózdon is sokat jártam a vasgyárban.

A: Don't they mine coal there, too?

M: Igen, egy keveset, de a legjobb szénbányák Salgótarján mellett vannak.

A: Where is Salgótarján?

M: Az Ipoly völgyében. Nagy ipari város. Nagy vas-, acél- és gépgyára van.

A: Didn't you go to Recsk, too?

M: De igen. Egyszer megnéztem ott a réz- és aranybányát.

A: Tell me, did you ever have a chance to spend your vacation at Lillafüred?

M: Persze, majdnem minden évben ott nyaraltunk, azaz egy-két napot töltöttem ott a szakszervezeti gyűléseken... Micsoda borokat kaptunk!

A: What kinds of wines?

M: Hát tokajit, badacsonyit, egri bikavért...

A: I heard that these wines will be sold abroad, and the Hungarians will only get artificial wines.

M: Persze, persze. Én is csak ott kaptam ilyen jó bort. Otthon csak vizet ittam...

A: Tell me, were you a member of the Communist Party?

M: Ó nem. Hova gondol elvtárs? Én csak egyszerű munkás voltam.

A: Just a minute ago you said that you were a supervisor.

M: Magyarországon mindenki dolgozó. Én is dolgozó voltam, csak a Párt bízott bennem és...

A: So the Communist Party trusted you. Thank you for your information. I'll call you back later. We will take a closer look at your records...,

M: Nem fognak ott semmi rosszat találni. Hacsak az nem lesz a baj, hogy munkás vagyok és nem kapitalista.

A: So long, Mr. Novák.

M: A viszontlátásra.

IX. BESZÉDGYAKORLAT Speaking Exercise

A borbélynál

Szabó elindul a borbélyhoz. Sietve megy az emberek között a következő utcakereszteződés felé, mert azt ígérte a feleségének, hogy húsz perc mulva ő is ott lesz a cipőüzletben.

Nem kell nagyon messze mennie. Amikor a következő sarkon befordul egy aránylag csendesebb utcába, már messziről lát egy réztányért egy üzlet fölött. Magyarországon a borbélyüzleteket réztányér jelzi.

Amikor Szabó a réztányér alá ér, látja, hogy két bejárata van az üzletnek: az egyik a női fodrászhoz vezet, a másik a borbélyhoz. Barátunk a borbély ajtaja felé indul.

Bent az üzletben három borbély dolgozik: a borbélymester és két segéd. Amikor barátunk belép az üzletbe, mindhárman csaknem egyszerre köszönnek:

- Jó reggelt kívánok! Jó napot kívánok! Van szerencsém!

Azután a mester folytatja egyedül:

- Tessék helyet foglalni kérem. Azonnal végzek. Csak egy perc az egész.

- Borbélyperc? - kérdezi Szabó mosolyogva és cinikusan.

- Nem kérem. Most igazán csak egy perc az egész. Már végzek is. Addig tessék megnézni a reggeli lapokat meg a képeslapokat. Nemek amerikai magazinjaink vannak.

Szabó felakasztja a kabátját a fogasra, alája az esernyőjét. Az újságok is a fogason lógnak a székek fölött. Szabó leakaszt egyet, azután leül az ajtó mellé. Az ajtó mellett jobban szeret ülni, mert onnan kilát az utcára is.

Alig olvas Szabó egy-két hírt, a középső székről feláll a vendég. A fiatal segéd leteszi az ollót és a fésűt, lekeféli a vendég ruháját, és barátunk helyet foglalhat a középső széken, a mester és az öreg segéd között.

A mester, aki már megborotválta a vendégét, még rendbehozza a bajuszát és a szemöldökét. Az öreg segéd a másik oldalon egy külföldi haját nyírja.

- Borotváljon meg, kérem, - mondja Szabó a fiatal segédnek, - de vigyázzon, mert a bőröm egy kicsit érzékeny.

- Igenis, kérem szépen. Ne tessék félni! - mondja a borbély és elkezd dolgozni. Tiszta törülközőt és kendőt vesz ki a szekrényből, megélesíti a borotváját, meleg vizet ereszt egy

tálba és elkezdi szappanozni Szabó úr arcát. Közben állandóan beszél.

- Mi, kérem szépen, a világhírű márkák közül is csak a legjobbakat használjuk. Késeink a legjobbak, borotvaszappanunk, krémjeink a legfínomabbak. Tessék megnézni ezeket a márkákat itt a szekrényben...

- Jaj, vigyázzon, fiam! Hiszen beledugja az ecsetet a számba! Fuj!

- Ezer bocsánat! .... Jaj Istenem! .... Parancsoljon vizet. Itt a törülköző...

- Nohát ez hihetetlen! - szólal meg a mester a másik szék mellől.

- Semmi baj sem történt - vigasztalja Szabó és még viccelni is van kedve: - Inkább az ecset legyen, mint a borotva! De amit mondott, az igaz. A szappan valóban remek. Olyan az íze, mint az első születésnapi tortámé volt, amit a feleségem tett elém. Most már tudom, miből készült!

- Viccelni tetszik! - mondja a segéd zavartan, azután csendben folytatja a munkáját. Már nem beszél annyit, mint az előbb.

A borbély borotválás után kölnivizet fúj Szabó úr arcára, azután bepúderozza. Mielőtt elvenné a kendőt a vendége elől, még gondosan megfésüli a haját. Először előre fésüli, baloldalt elválasztja, azután egy hosszú fésűvel és hajkefével hozza rendbe a frizuráját.

- Mennyivel tartozom? - kérdezi Szabó s feláll a székről.

- Egy forint ötvennel.

- Tessék - mondja Szabó, és két forintot ad a segédnek. A többi a magáé.

- Köszönöm szépen, - mondja a segéd s közben lekeféli Szabó úr kabátját. - A fodrászüzlet is a mienk, ha a feleségének egyszer manikűrre vagy dauerra lesz szüksége, készséggel állunk szolgálatára.

- Mi csak egy pár napra jöttünk fel a fővárosba. Nem hiszem, hogy a feleségemnek lesz rá ideje. Jó, hogy eszembe juttatta, mert már biztosan türelmetlenül vár rám.

- Legyen máskor is szerencsénk!

Jó napot, - mondja Szabó úr és elindul kifelé.

A peasant wedding

MAGYARORSZÁG NEM NAGY

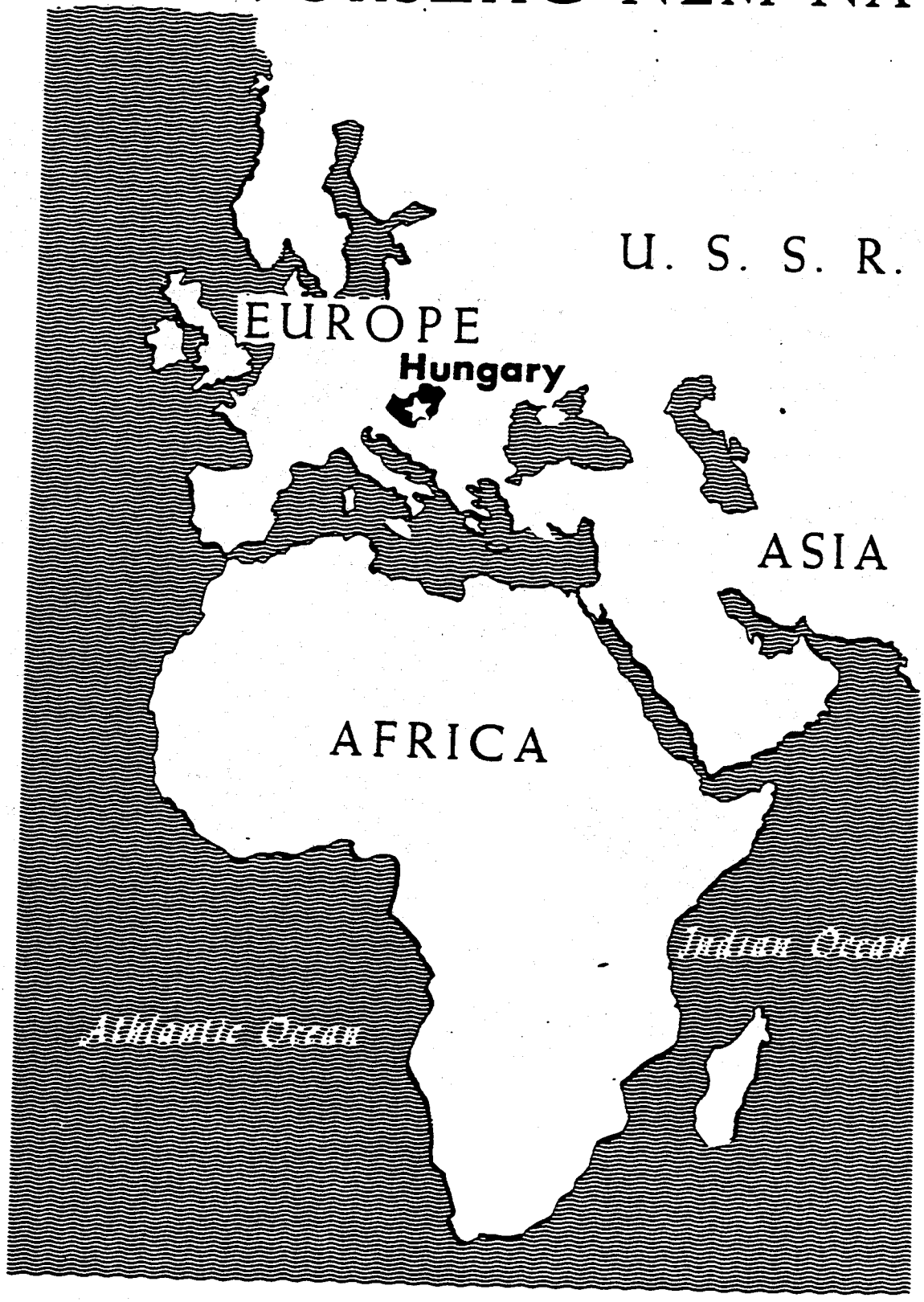

LESSON 100

GE11

I. PRIMARY TEXT

A mai Magyarország gazdasági viszonya a világgal.

(NOTE: The primary text to this unit reflects the way in which the Hungarian government appears to view its own position in the world today.)

Magyarország nem nagy. Tíz és fél millió lakosa van, területe pedig 93 000 km². Összesen 110 országgal tart diplomáciai összeköttetést, és több mint 600 kormányközi szervezettel van kapcsolatban. Ebből is látható, hogy ez a kis ország hajlandó a világgal békésen együttműködni.

"A Magyar Népköztársaság a szocialista világrendszer tagja. Baráti kapcsolatait a szocialista országokkal állandóan fejleszti és erősíti. A világ összes népeivel és országaival igyekszik együttműködni a béke és az emberi fejlődés érdekében." Az ország alkotmányának rövid kivonata tisztán mutatja a belső fejlődés irányát és a külső tevékenységek jellegzetességét.

Ez nem mindig volt így. Az első világháború előtt, tehát nem is olyan régen, Magyarország ugyanolyan helyzetben volt, mint a mai fejlődő országok vannak ma. A fél-kolonializmus és a kapitalizmus áldozata volt. Ezek a körülmények belesodorták mind a két háborúba, súlyos veszteségeket okozva.

Az utolsó néhány évtized alatt azonban a Népköztársaság nagy változásokon ment keresztül. Az ipar teljesen kifejlődött, az egyénre eső nemzeti jövedelem többszörösen emelkedett, a kultúra és a társadalmi jólét kivirágzott. Mindez azzal magyarázható, hogy a nép a szocializmust választotta. (148 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Az alapolvasmány szövege kinek a véleményét tükrözi?
2. Körülbelül hány ember él ma Magyarországon?
3. Magyarország tart kapcsolatot más nemzetekkel?
4. A mai Magyarország területe nagy?
5. Mi látható abból, hogy sok országgal van diplomáciai kapcsolat?
6. Mi a mai Magyarország államformája?
7. Az ország ma milyen politikai rendszer tagja?
8. Mit igyekszik fejleszteni állandóan?
9. A cikk szerint mit mutat az alkotmány kivonata?
10. A népi demokratikus kormány szerint, mikor volt Magyarország a fejlődő országok sorában?
11. Minek volt az áldozata Magyarország a cikk szerint?
12. Mit gondol: ma, és a valóságban, minek az áldozata a magyarság?
13. Mi okozott súlyos veszteségeket az országnak?
14. Mi történt a cikk szerint az utolsó néhány tíz év alatt?
15. Milyen változásokat sorol fel a cikk?
16. Mi a véleménye: választhatott a magyarság, hogy akar vagy nem akar népköztársaságot és úgynevezett szocializmust?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Reponses

1. A mai, a kommunista kormány véleményét.

2. Körülbelül 11 millió ember, él ma Magyarországon.

3. Igen, Magyarország sok országgal tart diplomáciai összeköttetést.

4. Nem. Az ország területe ma nem nagy, hanem kicsi.

5. Az látható hogy Magyarország hajlandó a világgal békésen együttműködni.

6. Népköztársaság a mai Magyarország államformája.

7. Az úgynevezett szocialista rendszer tagja.

8. A baráti kapcsolatait igyekeszik fejleszteni más országokkal.

9. A cikk szerint a belső fejlődés irányát és a külső tevékenységek jellegzetességet mutatja a kivonat.

10. A népi demokratikus kormány szerint Magyarország az első világháború előtti időben volt a fejlődő országók sorában.

11. A fél-kolonializmusnak és a kapitalizmusnak volt az áldozata Magyarország a cikk szerint.

12. Azt gondolom, hogy ma a Szovjetuniónak és a kommunizmusnak az áldozata a magyarság.

13. A két világháború okozott súlyos veszteségeket az országnak.

14. A Magyar Népköztársaság nagy változásokon ment át.

15. Az ipar kifejlődését, nemzeti jövedelem emelkedését és a kultúra- és társadalmi jólét kivirágzását sorolja fel a cikk.

16. Úgy tudom, hogy nem választhatott a magyarság, mert a kommunisták nem kérdezték meg a népet.

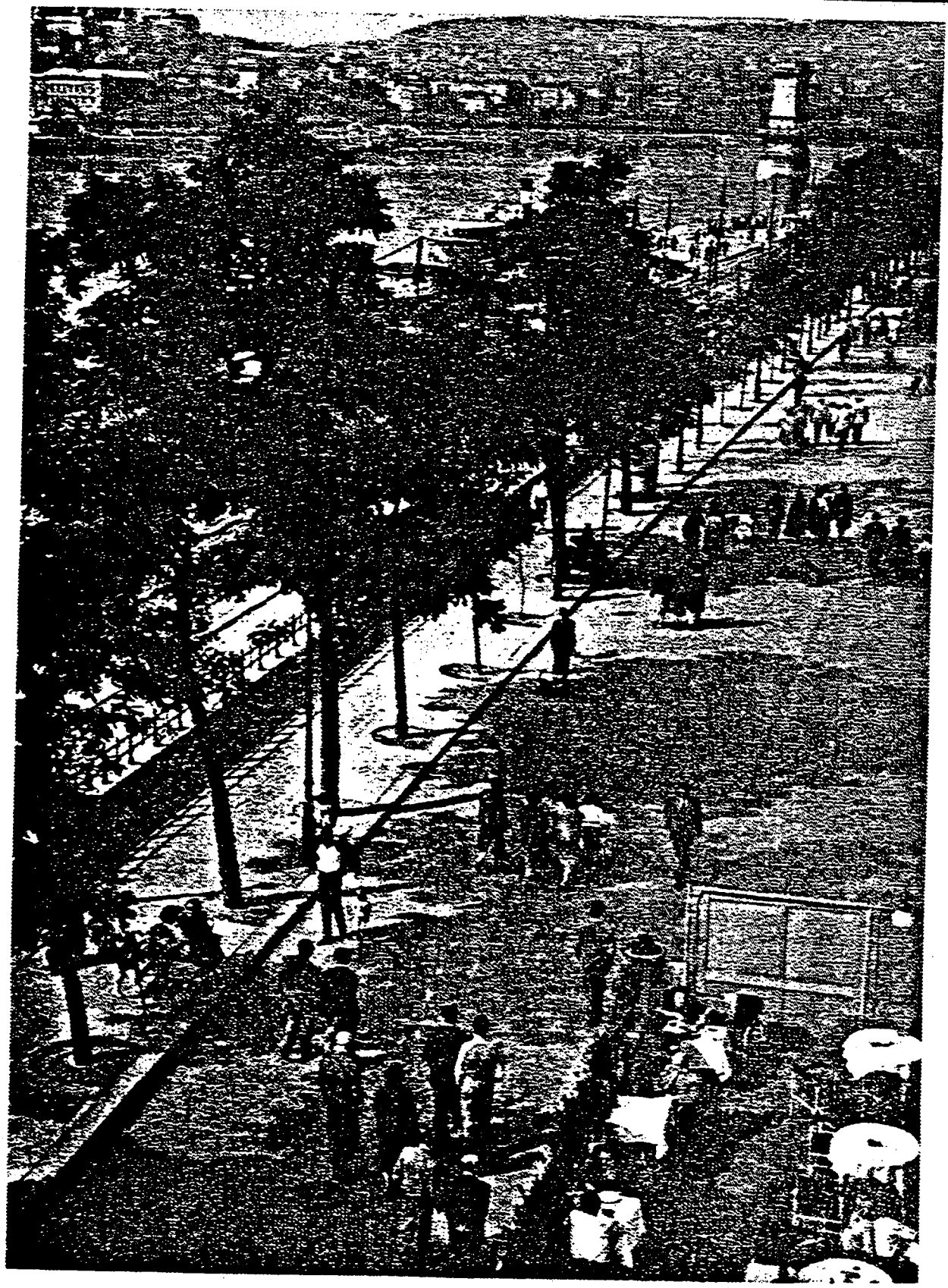

The Esplanade along the Danube in Pest.

II. VOCABULARY LIST

1.	alkotmány	constitution
2.	áldozat	1. sacrifice 2. victim
3.	az egyénre eső	per capita
4.	baráti	fraternal (a word often used by the socialist countries to describe the nature of their relations with one another)
5.	belesodor, -ni vmibe	involve in, sweep into something, to
6.	diplomáciai	diplomatic
7.	együttműködik, együttműködni	cooperate, work together with, to
8.	érdekei ellenére	against its own interests
9.	erősít, -eni	strengthen, to
10.	fejlődik, fejlődni fejlődő ország	develop, evolve, to developing country
11.	fél-kolonializmus	semicolonialism
12.	hajlandó	willing to, prepared to
13.	igyekszik, igyekezni	attempt, make efforts, try, to
14.	jellegzetesség	characteristic, trait
15.	kapcsolatban lenni vkivel	be in, have connection with someone
16.	kivirágzik, kivirágzani	flourish, thrive, to
17.	kivonat	extract, excerpt
18.	kormányközi	intergovernmental
19.	négyzetkilométer (km^2)	square Kilometer (sq. km.)
20.	nemzeti jövedelem	gross national income
21.	társadalmi jólét	social welfare
22.	tevékenység	activity
23.	többszörös többszörösen	multiple several times over
24.	változáson keresztülmenni	undergo changes
25.	világrendszer	social system

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

Magyarország kapcsolatai a fejlődő országokkal

A Magyar Népköztársaság politikájának egyik legfontosabb jellemvonása, hogy segíti a fiatal nemzeteket, melyek nemrég szabadultak fel a kolonializmus elnyomása alól. Magyarország ezáltal erősíti a fejlődő országok gazdasági és politikai önállóságát.

Ennek megfelelően

1. segíti a fejlődő országok gazdasági színvonalának az emelését,

2. erősíti a már létező kapcsolatokat, a magyar gazdaság lehetőségeinek megfelelően,

3. továbbfejleszti a politikai és gazdasági együttműködést mindkét ország előnyére. (54 words)

(Note: This excerpt reflects the view of the Government of the Hungarian People's Republic.)

Segment 2

A kereskedelmi viszonyok fejlesztése

Magyarországnak ma 23 ázsiai, 34 afrikai és 12 latin-amerikai fejlődő országgal van diplomáciai összeköttetése. A diplomáciai összeköttetés kifejlesztése után további együttműködés is alakulhat ki.

Kereskedelmi együttműködés rendszerint úgy alakul ki, hogy két ország egymással egyezményt köt. Magyarországnak 1965-ben csak 30 ilyen egyezménye volt, de 1970-re ez a szám 80-ra nőtt és 1976-ban elérte a 110-et. (57 words)

Segment 3

Miből áll egy kereskedelmi egyezmény?

A kereskedelmi egyezmény rendszerint pénzügyi, gazdasági, tudományos-technológiai és termelési egyezményt is foglal magába.

Magyarország kapcsolatainak kezdeti gyors kiépítése után a kapcsolatok további fejlesztése szükséges. Régebben az egyezmények nagy része csak kereskedelmi árucserét jelentett. Az

újabban kötött egyezmények azonban részletesebbek, és természetesen mindkét félnek egyformán előnyösek.

Jelenleg az ország külkereskedelmének 8 o/o-a folyik a fejlődő országokkal. (54 words)

Segment 4

Tapasztalatok a fejlődő országokkal

Magyarország kereskedelmi és egyéb vállalatainak a kivitele a fejlődő országokba az utóbbi években 12-13 o/o-kal nőtt évente. A kivitel mennyiség és érték szerint, és a fejlődő országok szüksége szerint is megváltozott:

1. A közhasználati cikkek kivitele csökkent. Ez azt jelenti, hogy ezeknek az országoknak az ipara ellátja a szükség nagy részét.

2. Gépeknek, gyári berendezéseknek és felszereléseknek a kivitele növekedett. Ez is az ipar fejlődését bizonyítja. (57 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A tavaszi előadássorozatot Gábor Áron előadásával nyitották meg. Ezen az esten Kerecsendi Kiss Márton elnökölt. A következő gyűlés szónoka Pásztor László volt. A zeneesten Kodály Zoltán műveiből adott elő Petres Judith és Kozmon László. A Jókai Mór emlékesten Balázsy Péter, Fábry György, Kálnoki Kis Tiborné és Ritly Endre működtek közre. Beniczky Ádámné írta az előadást. Hubay Jenő csárdajelenetét pedig Dömötörffy Zsolt adta elő. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drills

1. 98 420	11. 49 571	21. 98 134	31. 15 101	41. 23 498
2. 21 378	12. 71 634	22. 89 432	32. 75 213	42. 20 576
3. 86 354	13. 36 147	23. 67 520	33. 64 983	43. 71 634
4. 43 617	14. 41 658	24. 70 641	34. 48 936	44. 23 157
5. 75 132	15. 12 957	25. 43 019	35. 16 347	45. 84 630
6. 32 157	16. 67 898	26. 86 504	36. 64 195	46. 75 321
7. 57 321	17. 26 876	27. 64 720	37. 98 878	47. 50 419
8. 46 398	18. 34 331	28. 12 354	38. 35 642	48. 72 544
9. 63 489	19. 67 676	29. 48 567	39. 34 617	49. 84 765
10. 84 396	20. 76 767	30. 93 614	40. 49 573	50. 13 984

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

A Föld és Ég cím folyóirat 1976. júniusi számában jelent meg az alábbi cikk. A folyóirat szerkesztősége 1088 Budapest, Bródy Sándor utca 16. alatt van. Telefonszáma 337-854 és 134-84

A kínaiak 1970. április 24-én fellőttek egy mesterséges hold. Tömege 173 kg lehetett. A második holdat 1971. március 3-én lőtték fel a kínai szakemberek. Ennek tömege 223 kg volt, és napelemcellái segítségével 1974-ig volt aktív. A harmadik kínai hold kezdeti pályanagysága 186, illetve 464 km volt, és 91 perc alatt kerülte meg a földet. A fellövés ideje 1975. július 26-a volt.

(20 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Az ország politikai élete az alkotmánytól függ.
2. Magyarország a világháború áldozata lett.
3. Az egyénre eső kereset nagyon magas Amerikában.
4. Baráti kapcsolatait állandóan fejleszti a Népköztársaság.
5. Magyarországot körülményei belesodorták mind a két világháborúba.
6. Magyarország sok országgal tart diplomáciai összeköttetést.
7. Magyarországnak főleg a Szovjetunióval kell együttműködni.
8. Ritkán dolgozik az ember érdekei ellenére.
9. A sport erősíti a testet.
10. Afrikában sok a fejlődő ország.
11. A nép fél-kolonializmusban élt a háború előtt.
12. A lusta ember ritkán hajlandó dolgozni.
13. Aki igyekszik, rendszerint tovább halad.
14. A Monterey-i félsziget egyik jellegzetessége a hűvös időjárás.
15. Az Egyesült Államok sok országgal van kapcsolatban.
16. Jó körülmények között kivirágozhat az ipar.
17. Az elnök beszédének csak kivonatát olvastam.
18. Sok kormányközi gyűlést tartanak a diplomaták.
19. Magyarország területe 93 000 km^2.
20. A szegény országok nemzeti jövedelme alacsony.
21. A szocialista országokban a társadalmi jólét az államtól függ.
22. Az asszony, aki nem bízik, figyeli a férje tevékenységeit.
23. A bajnokságot már többszörösen az egri-futballcsapat nyerte meg.
24. Minden fiatalember változáson megy keresztül.
25. Két világrendszer van: a szocialista és a kapitalista.

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Magyarország gazdasága a középkorban

Kevés régi oklevél foglalkozik földrajzzal vagy közgazdasággal, de a legtöbb történelmi vonatkozású írás gazdasági értékű adatot is tartalmaz. A leghasznosabbak azok, melyekben sok helynév van és amelyek a föld felhasználásáról adnak pontos leírást.

Ebbe a kategóriába esik a tihanyi apátság alapítását leíró oklevél (1055). Ez említést tesz Siófokról és több más könnyen azonosítható helynévről a Balaton környékén. Leírja, hogy a partot homok, szénatermő helyek, rétek, kaszálók és szántók borították, és megemlíti a parti nádasokat és halászhelyeket is.

Szinte meglepő ebben az oklevélben a lakosság foglalkozására vonatkozó adatok tömege. A nép ezen a vidéken legnagyobbrészt földművelésből és állattenyésztésből élt. Voltak földművesek, szőlőmunkások, halászok, lovászok, gulyások, kanászok és méhészek az apátsághoz tartozó területen, de akadt iparos is: szakács, varga, kovács, ötvös, kádár, molnár, timár, esztergályo

Az ország képéről és állapotáról nemcsak oklevelekből olvasunk, hanem a Magyarországon keresztülvonuló keresztes seregek, valamint az egyénileg a Szentföldre utazó zarándokok leírásából is.

Az idegen utasoknak sok érdekes és jellemző megfigyelésük volt. Az egyik panaszkodott, hogy a pénzbeváltásnál becsapták a másik pedig a rossz, elhanyagolt utakról beszélt. A panaszok mellett azonban tudomást szerzünk arról, hogy már a középkorban jelentős kereskedelmi utak vezettek át az országon, és hogy keleti kereskedők éltek itt, akik keleti áruikat hozták be, és akik pénzváltással is foglalkoztak. (177 words)

Supplement B

Gazdasági fejlődés dióhéjban

Régen az ember maga szerezte be ruházatához a nyersanyagot, maga készítette el lábbelijét, kabátját. Házát maga építette, szerszámait maga faragta. Később a termelés fokozatosan szakosodott. Különváltak azok, akik a nyersanyagot termelték és azok, akik feldolgozták. A feldolgozók mindinkább szakosított gyárakba, üzemekbe, városokba összpontosultak, de termelésük elsősorban a helyi nyersanyagokat dolgozta fel, illetve a helyi fogyasztást elégítette ki.

A múltban a magyar ipar nem volt önálló, hanem az ország társadalmi és politikai szervezete folytán a mezőgazdasághoz kötődött. Főleg a mezőgazdaságot támogató, illetve a mezőgazdasági termékeket feldolgozó iparágak fejlődtek ki. A magyar ipart ugyan serkentette, hogy volt tőke a fejlesztésére, de ez idegen, főleg osztrák tőke volt, ami fokozta önállótlanságát is. A gazdasági élet fejlesztéséhez szükséges hitelt külföldi bankok adták, és ezáltal a magyar ipar idegen tőke csatlósa lett.

A szocialista elvekre épülő gazdálkodás azonban megváltoztatta a mezőgazdaság és az ipar viszonyát. A szocializmus bevezetése utáni első feladat a háborús károk eltüntetése, a lerombolt és kifosztott gyárak újjáépítése volt, azután pedig az ipar önállósítása. Az államosítás ezt teljesen megoldotta és egyben megszüntette az ipar tőkés érdekeknek való kiszolgáltatását.
(161 words)

Supplement C

Notes

Aquincum

A Kárpát-medence jelentős része évszázadokig a Római Birodalomhoz tartozott. Így az egész Dunántúl és az Erdélyi-medence római uralom alatt volt. A rómaiak sok várost építettek. Aquincum egyike volt ezeknek a városoknak. Amikor a magyarok bejöttek a Kárpát-medencébe, ezeknek a városoknak már csak a romjait találták.

Ezredéves Emlékmű

A magyarok 896-ban foglalták el a Kárpát-medencét. Az emlékművet 1896-ban építették a magyar honfoglalás 1000 éves emlékére. (16 words)

Török idők

A magyarok majdnem 400 évig (1366-1740) harcoltak a törökökkel. 1526-1686-ig az ország jelentős része török uralom alatt volt. (19 words)

Fejedelem

Az egész magyar nép vezére. (5 words)

Matyók

Kún-fajta népcsoport. Az Alföld és az Északi-hegyvidék találkozásánál laknak. A matyó népviselet a legszínesebb egész Magyarországon. (15 words)

Duna-kanyar

Az a hely Észak-Magyarországon, ahol a Duna élesen délnek fordul. (11 words)

Mátyás-templom

Az a templom Budán, ahol régen a királyokat koronázták. Közel van a királyi várhoz. (13 words)

Úttörő vasút

Kirándulóvasút a budai hegyekben, amit felnőttek felügyelete alatt úttörők (fiatal gyerekek) kezelnek. (14 words)

Kossuth Lajos

Az 1848-49-es szabadságharc vezére volt. 1849-ben kormányzónak is megválasztották. Lafayette után Kossuth Lajos volt az első külföldi, aki az Amerikai Kongresszusban beszédet mondott. (27 words)

Napközi otthon

Olyan hely, ahol a dolgozó anyák gyerekeire vigyáznak. A gyerekek kommunista indoktrinációja már itt megkezdődik. (15 words)

Supplement D

Furcsa história

A kanadai Toronto város hatóságai - minthogy Kanadában a tizenkét éven aluli gyermekeknek nem kell a városi tömegközlekedési eszközökön viteldíjat fizetniük - úgy védekeznek a potyautasok ellen, hogy felszállók számára kijelölt ajtón egy gyűrűt helyeznek el: akinek a feje hozzáér a gyűrűhöz, az nyilván elmúlt már tizenkét esztendős, tehát jegyet kell váltania. Csakhogy a fiatalok testmagassága Kanadában is növekszik: ezért a gyűrűt 1921-ben 127, 1942-ben már 133, 1956-ban pedig 146 cm magasságban kellett felerősíteni. A kanadai tizenkét évesek idei átlagos testmagassága 151 cm volt. (74 words)

VI. SUPPLEMENTS

Questions for
Supplement B

Kérdések - Questions

1. Régen mi volt a termelés alapja?
2. Később mi történt a termeléssel?
3. Melyik két nagy termelés, illetve iparág alakult ki először?
4. Először mikbe összpontosultak a feldolgozók?
5. Elsősorban mit elégítettek ki a termelésükkel?
6. A múltban mi kötötte a magyar ipart a mezőgazdasághoz?
7. Milyen iparágak fejlődtek ki a mezőgazdasági termelés következtében?
8. Miért lett a magyar ipar idegen tőke csatlósa?
9. Mi változtatta meg a magyar ipar és mezőgazdaság viszonyát?
10. Mi oldotta meg a magyar ipar önállósítását?

VI. SUPPLEMENTS

Answers to Questions
in Supplement B

Várható Feleletek - Anticipated Responses

1. Az egyéni nyersanyagbeszerzés és az egyéni termelés.
2. Fokozatosan szakosodott.
3. A nyersanyagok termelése és feldolgozása.
4. Gyárakba, üzemekbe és városokba.
5. A helyi fogyasztás szükségleteit.
6. Az ország társadalmi és politikai szervezete.
7. A mezőgazdaságot támogató iparágak.
8. Mert a fejlesztéshez szükséges hitelt külföldi bankok adták.
9. A szocialista elvekre épülő gazdálkodás.
10. Az államosítás.

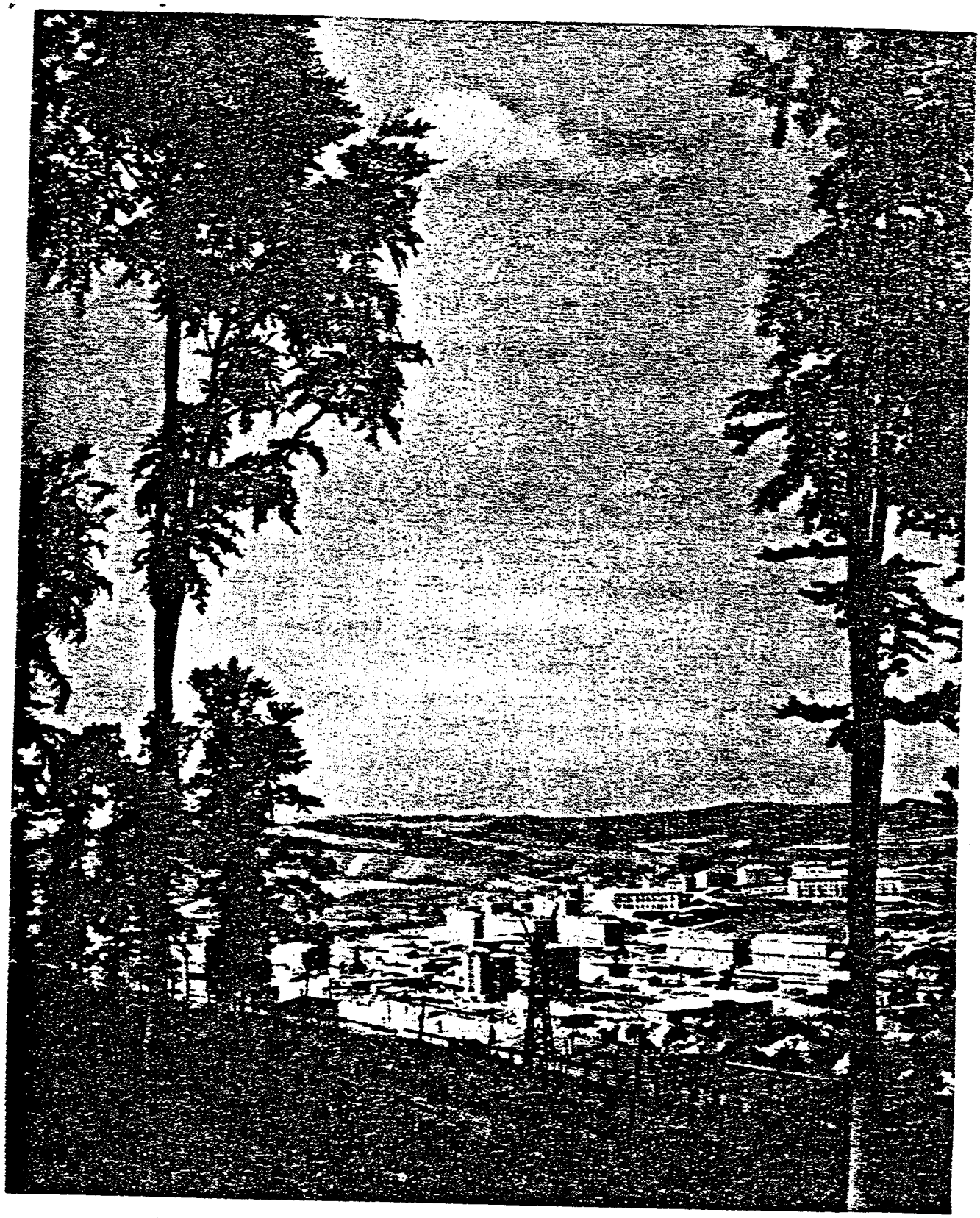

The new mining town of Komló

VII.
Átfogó kérdések

Comprehensive Questions

1. Kinek a véleményét tükrözi az alapolvasmány?

2. Magyarország kikkel vagy mivel hajlandó békésen együttműködni?

3. A magyar Népköztársaság mit fejleszt és erősít állandóan?

4. Mit akarnak mutatni az alkotmány kivonatával?

5. Mit állítanak, milyen körülmények sodorták bele az országot a II. világháborúba?

6. Mi történt a Magyar Népköztársasággal az utolsó néhány évtized alatt?

7. Mi az ön véleménye: a magyar nép választhatott életformák közül?

8. A magyar kommunisták szerint az ország mi által erősíti a fejlődő országok politikai-és gazdasági önállóságát?

9. Hogyan alakul ki a kereskedelmi együttműködés két ország között?

10. Mit bizonyít a fejlődő országokba történt kivitel mennyiségének és értékének a változása?

VII.
Várható feleletek

Anticipated Answers

1. A Magyar Népköztársaság véleményét tükrözi a 100-ik alapolvasmány.

2. Az egész világgal.

3. A Magyar Népköztársaság állandóan fejleszti és erősíti a kapcsolatait a szocialista országokkal.

4. A belső fejlődés irányát és a külső tevékenységek jellegzetességeit.

5. Azt állítják, hogy az ország a fél-kolonializmus és a kapitalizmus áldozata volt.

6. Nagy változásokon ment át a Magyar Népköztársaság az utolsó néhány évtized alatt.

7. A mai Magyarországon kommunista rendszer van szovjet ellenőrzéssel, így a magyar népnek nincs választása.

8. A magyar kommunisták szerint azáltal segítik a fejlődő országokat hogy:
   -Segítik a gazdasági színvonaluk emelését,
   -Erősítik a kapcsolatokat a gazdasági lehetőségek szerint, és
   -Továbbfejlesztik a politikai és gazdasági együttműködést.

9. Rendszerint úgy, hogy a két ország egyezményt köt egymással.

10. Azt bizonyítja, hogy a fejlődő országok ipara is fejlődik, és az iparuk el tudja látni a szükségletük egy részét.

VIII. BESZÉDGYAKORLAT

Speaking Exercise

A cipőüzletben

Amig Szabó úr a borbélynál volt, Szabóné bement a cipőüzletbe. Az üzletnek szép, nagy kirakata volt és bent is minden tiszta és új volt. A fal mellett, magas polcokon ezer és ezer doboz volt látható. Az üzlet közepén két sor széken ültek a vevők és előttük kis székeken a kereskedősegédek.

- Jó napot kivánok - köszönt Szabóné.

-Kezét csókolom. Mivel szolgálhatok? - mondta egy idősebb, jólfésült ember, aki a pénztár mellett állt.

-Egy pár magassarkú, barna cipőt szeretnék venni.

-A szaktársnőnek, vagy valaki másnak?

-Magamnak.

-Tessék helyet foglalni, - mondja az üzletvezető, azután az egyik segédhez fordult. - Béla, barna, magassarkú, harminchatos.

-Igenis - felelte Béla, és már mászott is felfelé az egyik létrán, hogy egy magas polcról levegye a kívánt cipőt. Amikor megtalálta, lejött a létráról, odament Szabónéhoz és leült eléje a kis székre. Először kivette a cipőt a dobozból és megmutatta Szabónénak.

-Ezt tessék megnézni! Ilyen cipőt még Párizsban sem csinálnak.

-Ez tényleg szép, de ennél valamivel szélesebbet szeretnék. Melegben kellemetlen hordani ezeket. Egy kicsit szűknek találom.

-Ugyanebben a színben tetszik parancsolni?

-Nem okvetlenül. Sőt talán jobb, ha sötétebb, mert a férjem szereti a sötét színeket. Azt mondja, hogy azok jobban állnak nekem. Mutasson, kérem, még egy-két cipőt más színekben is.

A kereskedősegéd ismét elment, felmászott a létrán és a karja tele volt dobozokkal, amikor visszajött.

-Mit tetszik szólni ehhez a párhoz?

-A színe jó. de a pánt nem tetszik rajta. Mutassa csak azt a másik barnát...

-Ezt?

Igen, az kár, hogy ilyen világos színe van. A sarka éppen jó, nem nagyon magas és nem nagyon alacsony. De igazán kár, hogy nincs még sötétebb színben is.

-Sajnos barnában nincsen, de megvan szürkében.

-Nem, szürkét nem veszek.

-Akkor ezt tessék felpróbálni. Ez kézzel varrott, kényelmes cipő..., finom bőrrel van bélelve, úgyhogy harisnya nélkül is lehet hordani.

-Ez, lássa, tetszik... Próbáljuk fel.

A segéd kivette a zsebéből a cipőkanalat és felsegítette a cipőt. Szabóné forgatta a lábát, azután felállt és a tükörben nézte meg a cipőt. Aztán ismét leült.

Azt hiszem, ez a cipő is túl meleg lesz. Valami könnyebbet nem tudna ajánlani?

-Talán egy szandált. Ezt tessék megpróbálni!

-De hiszen ennek gumitalpa van!

-Igen, kérem, de ezek a kis lyukak vannak rajta a szellőzés végett. Ez a legújabb divat és nem is drága...

-Mibe kerül?

-Kétszázhetven forint.

-Ez magának olcsó? De mondja, ez nincs meg világos barnában?

-De igen, itt van. Tessék parancsolni.

-A pánt nem fog szorítani?

-Garantálom, hogy nem fog.

-Hát akkor megveszem. Sőt mindjárt fel is veszem. A régi cipőmet csomagolja be kérem és küldje el erre a címre.

-Ahogy tetszik parancsolni. A számlát is elküldjem, vagy ki tetszik fizetni?

-Kifizetem.

-Tessék parancsolni. A pénztárnál tetszik fizetni.

Éppen, amikor Szabóné a pénztárhoz megy, akkor érkezik meg a férje. Szabóné átadja neki a számlát és Szabó úr igen boldog, hogy a felesége nem költött többet, mint kétszázhetven forintot.

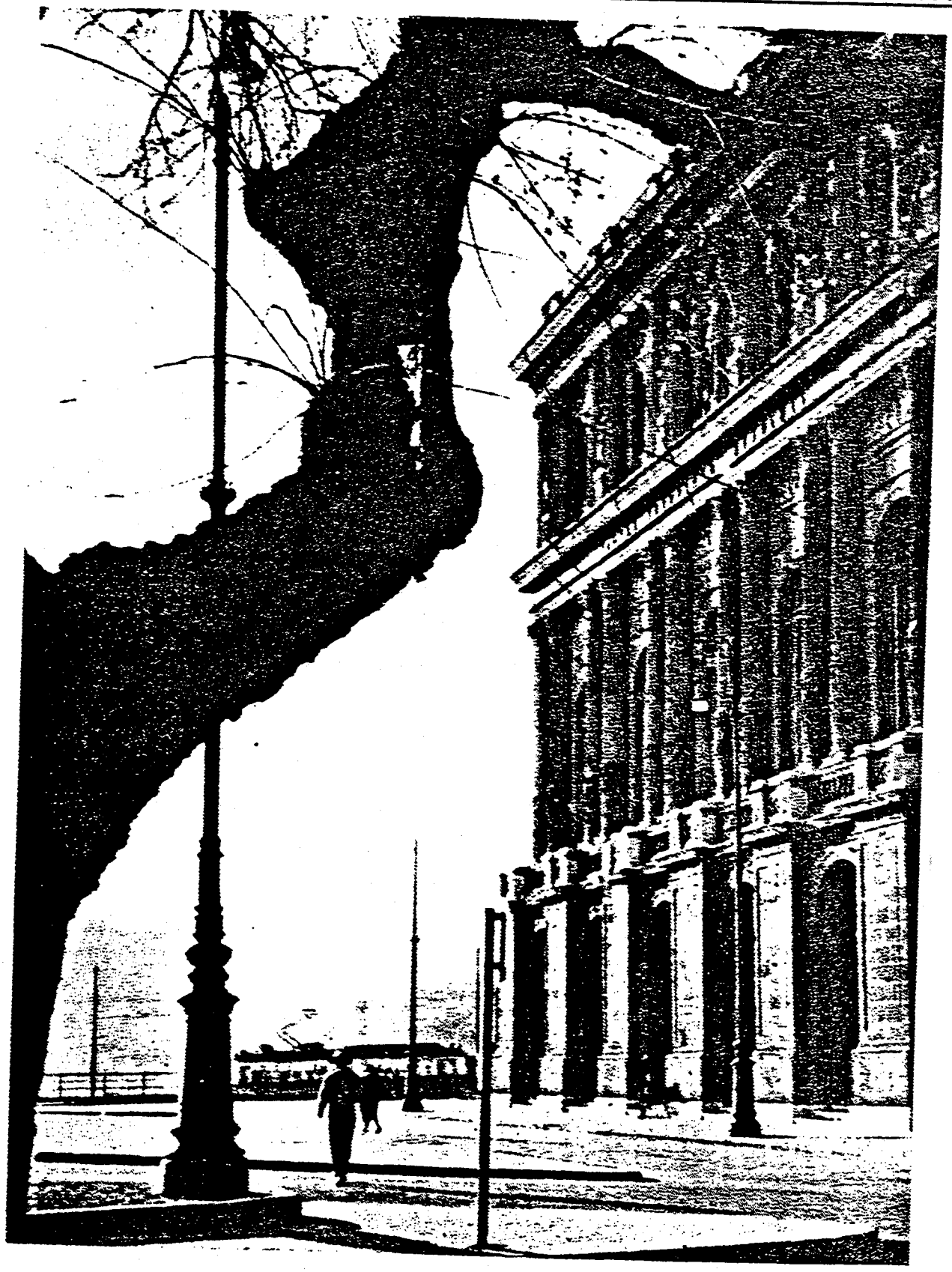

The Hungarian Academy of Sciences

LESSON 101

MG11

I. PRIMARY TEXT

A haderők általános szervezése

A. A fegyveres erőket, illetve katonaságot hadseregnek is hívják. A hadsereg főrészei a haderőnemek. Egy modern hadseregben a következő haderőnemek találhatók:

szárazföldi csapatok,
honi légvédelmi csapatok,
légierő,
haditengerészeti flotta és
hadászati rakétacsapatok.

Minden haderőnem három főrészből áll; ezek a fegyvernemek vagy harcoló csapatok, a harcbiztosító csapatok és a kiszolgáló csapatok. A nem harcoló csapatokat szakcsapatoknak is nevezik.

B. A szárazföldi csapatok védik az ország területét. Feladatuk még ellenséges területek elfoglalása és megtartása.

1. A következő fegyvernemek tartoznak ezekhez a csapatokhoz:

gépkocsizó lövészcsapatok,
harckocsicsapatok,
tüzércsapatok vagy tüzérség,
deszántcsapatok,
légvédelmi csapatok,
rakétacsapatok és
csapatrepülők.

2. A harcbiztosító csapatok megteremtik a harcnak kedvező körülményeket. A csapatok a műszaki csapatok, a híradócsapatok és a vegyivédelmi csapatok.

3. A kiszolgáló csapatok vagy hadtáp csapatok hajtják végre a fegyvernemek és a harcbiztosító csapatok anyagi ellátását. Ilyen csapatok pl. a szállító és javító egységek, az egészségügyi csapatok, stb. (117 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. A magyar katonaságot hogy nevezik ma hivatalosan?
2. Mik a Magyar Néphadsereg főrészei?
3. Milyen haderőnemekből állnak a varsói szerződés államainak a hadseregei?
4. Hány főrészből áll egy haderőnem?
5. Sorold fel egy haderőnem főrészeit!
6. A három közül melyik a nem harcoló csoport?
7. Mi a szárazföldi csapatok hármas feladata?
8. A szárazföldi haderőnemek részeit hogy hívják?
9. Sorold fel a fegyvernemeket!
10. Mi a harcbiztosító csapatok feladata?
11. Sorold fel a harcbiztosító csapatokat!
12. Más szóval hogy nevezzük a hadtáp csapatokat?
13. Mi a kiszolgáló csapatok feladata?
14. Milyen kiszolgáló csapatokról olvastál/tanultál?
15. A mi hadseregünk szervezete olyan, mint a Magyar Néphadseregé?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. Fegyveres Erőknek.

2. A haderőnemek.

3. Szárazföldi és honi légvédelmi csapatokból, légierőből, haditengerészeti flottából és hadászati rakétacsapatokból.

4. Háromból.

5. A fegyvernemek, a harcbiztosító és a kiszolgáló csapatok.

6. A kiszolgáló vagy szakcsapatok.

7. Az ország megvédése és az ellenséges területek elfoglalása és megtartása.

8. Fegyvernemeknek.

9. A gépkocsizó lövészek, a harckocsicsapatok, a tüzérség, a légideszánt, a légvédelmi és rakétacsapatok és a csapatrepülők.

10. Megteremteni a harcnak kedvező körülményeket.

11. A műszaki, a hiradó és a vegyivédelmi csapatok.

12. Kiszolgáló csapatoknak nevezzük őket.

13. A fegyvernemek és a harcbiztosító csapatok anyagi ellátása.

14. A szállító és javító egységekről és az egészségügyi csapatokról.

15. Nem. A mi hadseregünk szervezete nem olyan mint a Magyar Néphadseregé, de sokban hasonlít hozzá.

II. VOCABULARY LIST

1.	anyági ellátás	materiel support, supply
2.	csapatrepülők	army aviation (units)
3.	elfoglalni és megtartani	to seize and hold
4.	fegyvernemek	combat arms
5.	flotta haditengerészeti flotta	fleet naval forces
6.	gépkocsizó lövészek	mechanized infantry
7.	hadászat hadászati	strategy strategic
8.	haderő, haderők	armed forces
9.	haderőnemek	branches of the armed forces
10.	hadtáp	logistics
11.	harcbiztosító csapatok	combat support units
12.	híradócsapatok	signal corps (units)
13.	javító egységek	maintenance units
14.	kedvező	favorable
15.	kiszolgáló csapatok	service support units
16.	körülmények	circumstances, conditions
17.	légideszánt csapatok	air mobile units
18.	légvédelmi csapatok	air defense units
19.	megteremt, megteremteni	create, establish, to
20.	műszaki csapatok	corps of engineers (units)
21.	rakétacsapatok	rocket (or missile) units
22.	szakcsapatok	technical service units (i.e., combat support and service support units)
23.	szállító egységek	transportation corps (units)
24.	szárazföldi csapatok	ground forces
25.	vegyivédelmi csapatok	chemical corps (units)

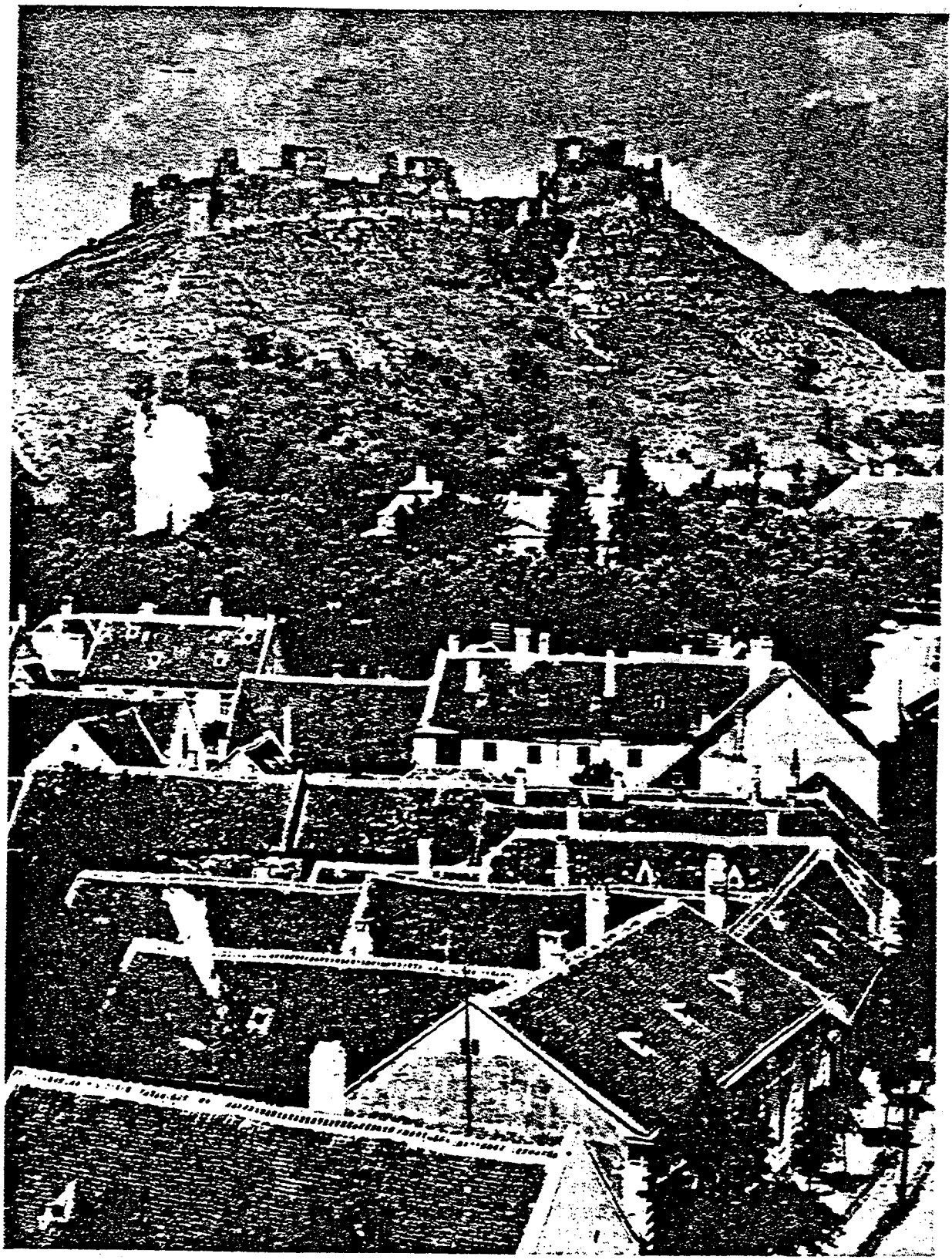

The one-time Castle of Sümeg (thirteenth century)

III. COMPLEMENTARY TEXT

A haderők általános szervezése

Segment 1

Egy nagyhatalom korszerű hadseregében a következő haderőnemek találhatók:

A szárazföldi csapatok védik az ország területét az ellenség szárazföldi erőinek a támadása ellen. További feladatuk az ellenséges ország területének elfoglalása és megtartása.

A honi légvédelmi csapatok az ország politikai, katonai és gazdasági központjait védik ellenséges repülőtámadás ellen.

A légierő feladata az ellenség légi, földi és tengeri erejének a megsemmisítése és a saját csapatok támogatása. (53 words)

Segment 2

A haditengerészeti erők feladata az ellenséges hadihajók lekűzdése és a saját partraszálló erőink támogatása.

A hadászati rakétacsapatok feladata az ellenség hadászati objektumainak az elpusztítása és az ellenség atomtámadó eszközeinek a megsemmisítése.

Minden haderőnem három főrészből áll: (1) a fegyvernemek vagy harcoló csapatok, (2) a harcbiztosító csapatok, és (3) a kiszolgáló csapatok. E két utóbbit közös néven szakcsapatoknak is nevezzük.
(46 words)

Segment 3

A fegyvernemek olyan csapatok, melyekben a fegyverzet, felszerelés és kiképzés hasonló. Feladatuk a harc megvívása. Ilyen fegyvernemek pl. a szárazföldi csapatoknál a gépkocsizó lövészcsapatok, tüzércsapatok, rakétacsapatok, stb.

A harcbiztosító csapatok feladata a harc sikeres megvívásához szükséges feltételek megteremtése. Ilyen feladat lehet pl. az utak, hidak építése, aknák telepítése és felszedése, az összeköttetés biztosítása, a gázvédelem, stb. Ezeket a feladatokat a híradó, műszaki és vegyivédelmi csapatok látják el.

A kiszolgáló csapatok az egységek anyagi ellátását végzik. Ilyenek pl. a szállító és javító egységek, az egészségügyi csapatok, stb. A harcfeladat sikeres megoldása szempontjából mindhárom tevékenység egyformán jelentős és egyenértékű. (69 words)

Segment 4

A honi légvédelmi csapatok egységei a konvencionális légvédelmi lövegeken kívül elhárító és ellenrakétákkal vannak felszerelve.

A légierő repülőgépeit két főcsoportra oszthatjuk: (a) a bombázógépek (harcászati és hadászati), és (b) a vadász- vagy elfogó repülőgépek.

A Magyar Néphadseregben nincsenek haditengerészeti erők. Helyettük van azonban egy kis folyamerő. A folyamerő hadihajói, naszádjai és egyéb hajói biztosítják a víziutakat, illetve a nagy folyók partjain harcoló szárazföldi erőket.

A hadászati rakétacsapatok főleg az ellenséges hátország fontos céljait pusztítják el. (62 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Ünnepséget rendeztek Nádas János születésnapján. Először Padányi-Gulyás János elénekelte a Himnuszt, amit zongorán kísért Beniczky Ádámné. Majd Somogyi Ferenc énekelt kuruc nótákat.

A vacsorát Széplaki József rendezte, melynek folyamán Harcsár Ferenc beteg lett. Dr. Fiedler Kálmán nyújtott első segélyt, majd pedig Béky-Halász Iván segítségével a beteget a Rókus kórházba szállították. Endry Antal vezette a mentőautót, a rendőrkísérő pedig Duska László volt.

Tollas Tibor azonnal megoperálta a beteget asszisztensének, Kosztolnyik Zoltánnak a segítségével. A műtét sikerült, Harcsár Béla öccse azonban belehalt a túlságosan jó vacsorának az utóhatásába. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drills

1.	7871	11.	3153	21.	6277	31.	6191	41.	1109
2.	5680	12.	5165	22.	3045	32.	2495	42.	8867
3.	1262	13.	9116	23.	7855	33.	5098	43.	6261
4.	9972	14.	4242	24.	4988	34.	3583	44.	9308
5.	6238	15.	8905	25.	5688	35.	9078	45.	1787
6.	4661	16.	3835	26.	8078	36.	6102	46.	3167
7.	4042	17.	7790	27.	4988	37.	4910	47.	2404
8.	3493	18.	2160	28.	6192	38.	3672	48.	3943
9.	2534	19.	1094	29.	7653	39.	5176	49.	4534
10.	7651	20.	2376	30.	5615	40.	7435	50.	7165

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

1. Béla Király út 537.
2. 2 - 50 dolláros
3. 76 Ft 97 fillér
4. 16 óra 23 perc
5. Munkácsi út 116.
6. 155 mm-es ágyú
7. a 102-es szoba
8. 1000 és 1000 ember
9. a 47-es villamos
10. 1203-as típusú
11. 9 óra 38 perc
12. 786-os rendelet
13. 11 - ötforintos
14. 8 - hathengeres autó
15. 518 Ft
16. az 1453-as szerződés
17. 216 dollár 23 cent
18. 415 és fél kiló
19. 10 és feles tarack
20. az 1917-es évfolyam
21. 13 óra 21 perc
22. Duna utca 1593.
23. 14 - egyforintos
24. Főút 318.
25. 514-es nyomtatvány
26. az 1513-as országgyűlés
27. 127 km és 28 m

(40 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A katonák anyagi ellátása nagyon fontos.
2. Az csapatrepülők a hadsereg fontos része.
3. A lövészek feladata ellenséges területeknek az elfoglalása és megtartása.
4. Sokan azt mondják, hogy csak a fegyvernemekben vannak igazi katonák.
5. A gépkocsizó lövészcsapatok nem gyalogolnak sokat.
6. Hadászati célok ellen bombázókat használnak.
7. Nem mindenki lehet a haderő tagja.
8. Milyen részekből áll minden haderőnem?
9. Magyarországnak nincs haditengerészeti flottája.
10. Hol találhatók a hadtáp csapatai?
11. A harcbiztosító csapatok támogatják a harcoló csapatokat.
12. Az összeköttetés rendszerint a híradócsapatok feladata.
13. Javító egységek nélkül a gépkocsikat nehéz karbantartani.
14. Vasárnap kirándulunk, ha az idő kedvező.
15. Minden katonának szüksége van a kiszolgáló csapatokra.
16. Nem szeretem ezeket a körülményeket.
17. A légideszánt csapatokat az ellenség mögött vetik be.
18. Repülőgépek támadása ellen légvédelmi csapatokat használnak.
19. Isten hat nap alatt teremtette a világot.
20. A műszaki csapatok építik a hidakat és az utakat.
21. A rakétacsapatok a Néphadsereg fegyverneme.
22. Néha a jó szakcsapatok nyerik meg a háborút.
23. Mi a szállító egységek feladata?
24. A Néphadseregben főleg szárazföldi csapatokat találunk.
25. A vegyivédelmi csapatok nem harcoló csapatok.

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A Néphadsereg

A Magyar Néphadseregben a következő haderőnemek találhatók: szárazföldi csapatok, honi légvédelmi csapatok, a légierő és a folyamerő.

A szárazföldi csapatok legfontosabb része a fegyvernemek:

1. Gépkocsizó lövészcsapatok. Ezek a csapatok hajtják végre a támadást, ők foglalják el és tartják kézben az elfoglalt területet.

2. Harckocsizó csapatok. Ezek a csapatok nagy mélységű és gyors csapásokat hajtanak végre.

3. Tüzérség. Ezek az egységek tűzzel támogatják a harckocsizó és gépkocsizó lövészcsapatokat úgy támadásban, mint védelemben.

4. Légideszánt csapatok. Feladatuk az, hogy az ellenséges vonal mögött fontos objektumokat vegyenek birtokba.

5. Légvédelmi csapatok. Feladatuk harc az ellenséges repülőgépek és helikopterek ellen.

6. Rakétacsapatok. Feladatuk az ellenség harcászati céljainak a megsemmisítése. Így pl. az ellenség védőállásának a szétrombolása; csapatösszevonások, közlekedési csomópontok, parancsnokságok, stb. elpusztítása.

7. Csapatrepülők. A szárazföldi erők közvetlen támogatását látják el. Főfeladataik: összeköttetés; anyag-, személy- és sebesültszállítás és harc. (101 words)

Supplement B

Honi légvédelmi csapatok:

Ezek az egységek főleg elhárító és ellenrakétákkal vannak felszerelve. Vannak azonban még légvédelmi ágyúik is. Az elhárító rakétákat repülőgépek, az ellenrakétákat támadó rakéták ellen használják. (26 words)

Légierő:

A légierőnek két főcsoportja van: (1) bombázók, és (2) vadászok vagy elfogó repülőgépek. A bombázógépek lehetnek

harcászati vagy hadászati bombázók. A harcászati bombázók a szárazföldi csapatokat támogatják, a hadászati bombázók pedig az ellenséges hátország céljait semmisítik meg. A vadászok feladata a bombázók biztosítása az ellenséges vadászok ellen. (39 words)

Folyamerő:

A Magyar Néphadseregnek csak folyami naszádjai és aknarakó és aknaszedő hajói vannak a Dunán. Ezek biztosítják a víziutakat és támogatják a folyó mentén harcoló szárazföldi csapatokat. (23 words)

Harcbiztosító csapatok a következők:

1. Műszaki csapatok. Feladatuk a fegyvernemek mozgásának a biztosítása. Így tehát ők építik és tartják karban az utakat, hidakat, stb. Ugyanakkor az ellenség mozgásának a megakadályozása is a feladatuk. (25 words)

2. Híradócsapatok. Ezek tartják az összeköttetést az egységek között. (6 words)

3. Vegyivédelmi csapatok. Feladatuk az atom-, gáz- és baktériumfegyverek alkalmazása és a csapatok vegyi és egyéb védelmének a megszervezése. (15 words)

Szakcsapatok:

Ilyenek pl. a szállító csapatok, melyek az egységeket hadianyaggal, élelemmel, stb. látják el. (12 words)

Supplement C

A Varsói Szerződés

A második világháború a Szovjetunió győzelmével ért véget. De mielőtt a náci Wehrmacht letette volna a fegyvert, Churchill volt angol miniszterelnök azt javasolta, hogy a nyugati államok induljanak a szovjet hadsereg ellen. Ez a javaslat is azt bizonyítja, hogy a nyugati vezetők a szocialista rendszer pusztulását óhajtották.

A háború végével, 1948-ban létrehozták a nyugati szövetséget. Ebből alakult ki a NATO. Ez a kapitalista világ katonai szervezete, nyíltan szovjet- és népi demokráciaellenes.

A Szovjetunió a békés együttműködés szellemében azt javasolta, hogy alapítsanak egy európai kollektív biztonsági rendszert. Így az európai béke fenntartásában érdekelt államok 1955. május 14-én megkötötték a Varsói Szerződést.

A szerződés főleg gazdasági és kultúrális együttműködést biztosít, de ugyanakkor összehangolja az egyéni államok védelmi erőfeszítését is. (100 words)

(Excerpted from Katonaélet, a Soldier's Book issued to every recruit of the Hungarian People's Army)

Supplement D

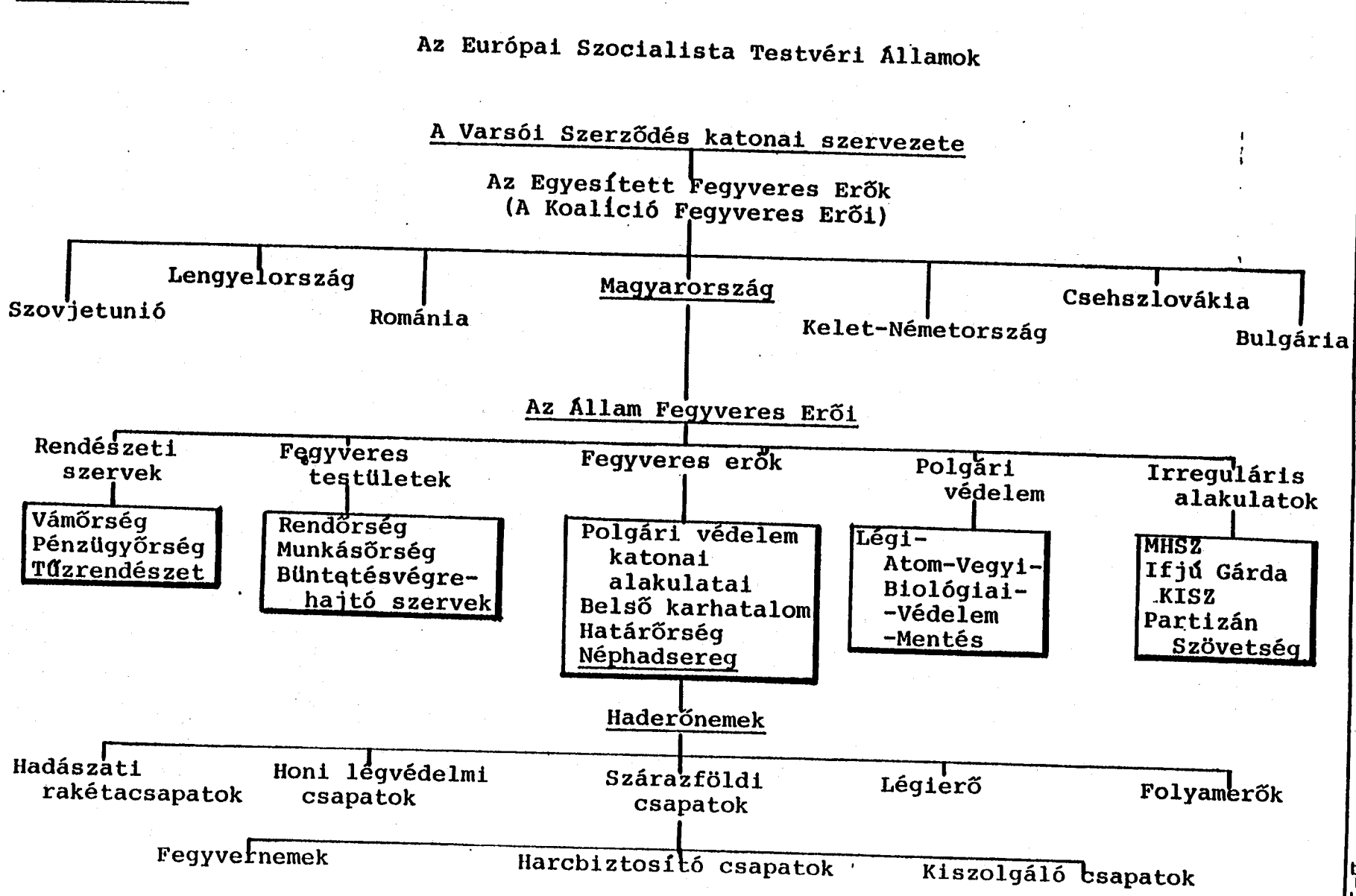

VIII. BESZÉDGYAKORLAT Speaking Exercise

A Blaha Lujza téren

Hol is hagytuk Szabóékat? Ja persze, a cipőüzletben. Éppen kifizették a cipőt, amit Szabóné vett, és kijöttek az üzletből. A kirakatokat nézegetve, lassan sétáltak tovább a körúton.

Néhány perc mulva a Nemzeti Színházhoz érkeztek. A Nemzeti Színház a Rákóczi út és a Nagykörút kereszteződésénél van. A színház főbejárata egy kis térre néz, amelyet magas házak vesznek körül. Az egyik oldalon a Corvin áruház, a másik oldalon a Rókus kórház látható.

A tér közepén egy virágágy van és néhány pad. A virágágy körül parasztasszonyok ülnek, előttük sokféle színes hímzés van kirakva: tarka terítők, blúzok, szalagok, gyerekruhák. Szabóné a férjéhez fordul:

- Drágám, hányadika van?

- Huszonötödike. Miért?

- Már elfelejtette? Holnapután lesz Sára névnapja. Talán örülne egy szép népi hímzésnek... vehetnénk neki egyet.

- Persze, persze... mindig elfelejtem a névnapokat... de hímzést venni nem nagyon jó ötlet, hiszen az egész háza tele van kézimunkákkal.

Ez igaz, de véletlenül tudom, hogy valaki tönkretette az asztalterítőjét. Égő cigarettával lyukat égetett rajta. Persze férfi volt az illető, azt nem is kell mondanom...

- Micsoda hanyagság! De egy nővel is megtörténhetik.

- Soha! Csak a férfiak ilyen hanyagok.

- Mekkora volt a lyuk a terítőn?

- Csak akkora, mint egy kétforintos, de persze az egész terítő odavan.

- Milyen terítő volt?

- Régi kalotaszegi hímzés.

- Hát ezt itt úgysem kapunk. Itt csak mezőkövesdi kézimunkákat árulnak.

- Azt vesszük, ami van. Ezek is gyönyörűek. Talán még szebbek és színesebbek, mint a kalotaszegi hímzések.

- Színesebbek, de nekem megis a kalotaszegi tetszik jobban.

- Én tulajdonképpen a kalocsai hímzéseket szeretem. Szeretem a fehér alapra hímzett színes virágokat... De milyen szép az a fekete-fehér terítő ott, annál az öregasszonynál.

- Az valóban nagyon szép.

- Hogy adja azt a terítőt, nénikém? Mutassa csak!

- Tessék. Igen fínom munka, három hétig dolgoztam rajta. Kétszázhetvenöt forintért adom.

- Az nagyon sok...

- Van olcsóbb is, ha a szaktársnő olcsóbbat akar. Ez a másik, itt ni, csak kétszáz forint...

-Színese nincsen?

- Azt mind eladtam már tegnap.

- Hat ez mind nagyon drága. Látom, hogy ott annál a fiatalasszonynál is van terítő...

- Ne tessék elmenni! Ilyen terítője egyiknek sincs. Tessék megnézni milyen fínom ez. Tönkreteszi már az ember a szemét... Kétszázhetvenöt forint nem sok pénz az ilyen munkáért..

- No, mutassa csak azt a másikat...

- Olcsóbban is adnám, ha kettőt tetszene venni. Mondjuk, négyszázért a kettőt...

- Ezt Sárinak adjuk, a másik pedig jó lesz nekünk.

- Nem bánom.

- Be tudná csomagolni?

- Be kérem szépen. Tessék.

Az asszony újságpapírba csomagolja a terítőket.

- Legyen szíves külön csomagolni a két terítőt. Az egyiket ajándékba vettük egy ismerősünknek. A másikat magunknak.

- Jaj, nincs nekem szép papírom, csak ilyen újságpapírom. Ez nem lesz jó ajándéknak.

- No, nem baj, majd veszek szebb papírt a papírkereskedésben. Otthon majd átcsomagolom az ajándékterítőt. Adja ide úgy, ahogy van. Szabó kifizeti a terítőket, hóna alá veszi a csomagot, és igy indulnak tovább.

Tiszthelyettes-avatás Szekszárdon

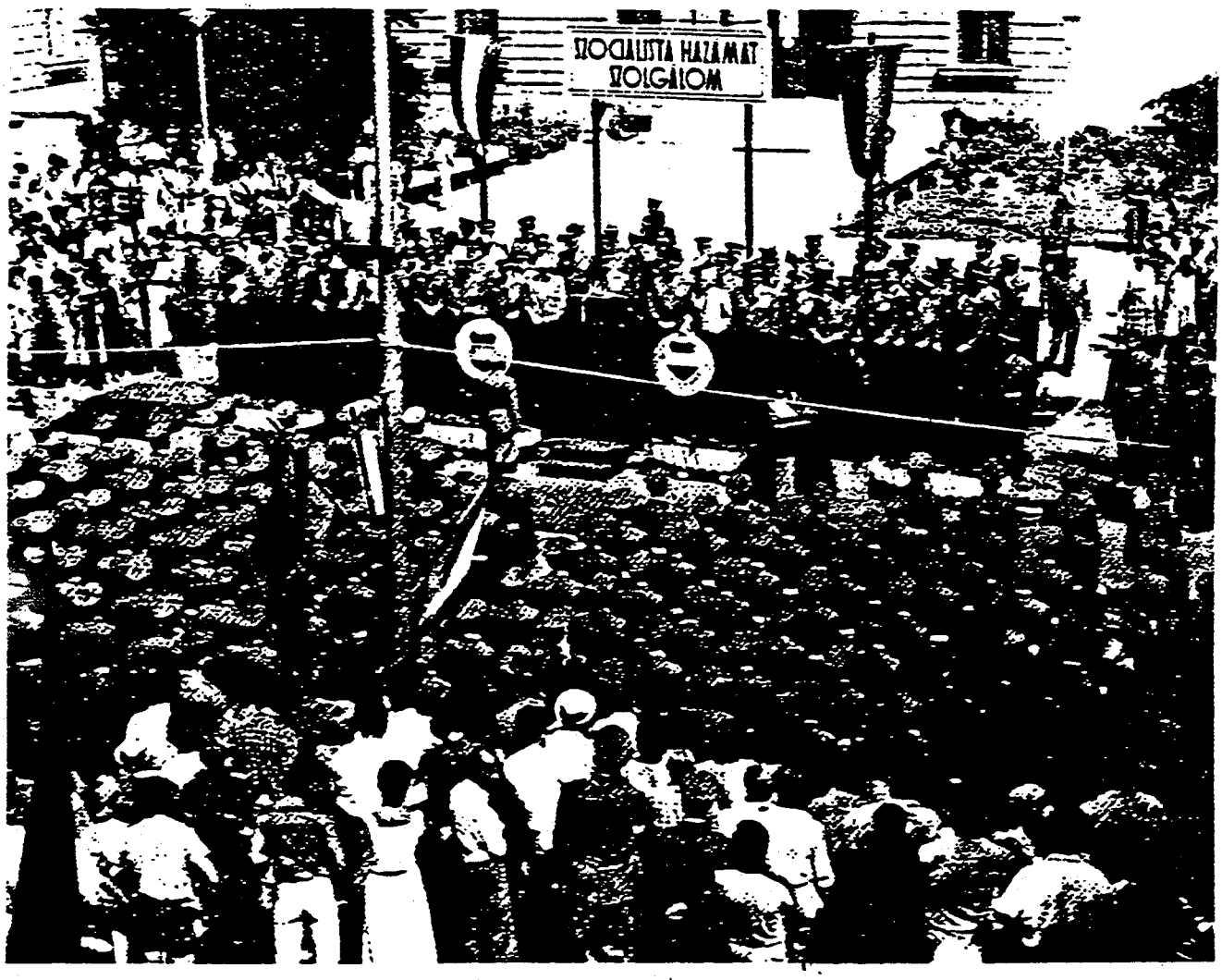

NCOs' graduation of Szekezánd

MG12

I. PRIMARY TEXT

A Magyar Néphadsereg részletes szervezése

A Magyar Néphadsereg legmagasabb parancsnoka a Honvédelmi Miniszter. Hivatala, a Honvédelmi Minisztérium, főcsoportfőnökségekből és csoportfőnökségekből áll.

A Néphadsereg alegységekbe, egységekbe és magasabbegységekbe van szervezve.

A legkisebb egység a raj. 8-10 fő van benne. Három raj egy szakasz, három szakasz egy század, és három század egy zászlóalj. A szakasznak, századnak és zászlóaljnak van törzse. A századnak és zászlóaljnak van vonata, ami az egység anyagát szállitja. A zászlóaljnál vannak közvetlen egységek is. Ezek kisebbek a századnál, de közvetlenül a zászlóaljhoz tartoznak. Ilyenek a műszaki szakasz és az egészségügyi szakasz.

Az ezred három zászlóaljból áll. Az ezrednek van törzse, vonata és több közvetlen egysége. Az ezred a magasabbegységek alapvető harcászati egysége.

A magasabb egységek a dandár, a hadosztály, a hadtest és a hadsereg. A dandár két ezredből, s a hadosztály három ezredből áll. A hadtestben három hadosztály, a hadseregben pedig két-három hadtest van. Minden magasabbegységnek van törzse, vonata és több közvetlen egysége.

A hadseregben a hadosztály a tervezés és vezetés alapegysége. Különböző fegyvernemek és a szakszolgálatok különböző csapatai vannak benne. Ezért képes önálló harcfeladatokat is megoldani. A hadosztály parancsnoka vezérőrnagy.

A Magyar Néphadsereg szervezését az állománytábla határozza meg. Ez előírja az egységek létszámát, fegyvereit és felszerelését.

(150 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Ki a Magyar Néphadsereg legmagasabb parancsnoka?
2. Milyen hivatalok vannak a Honvédelmi Miniszter alatt?
3. Milyen egységekből áll a Néphadsereg?
4. Melyek azok az alegységek, amelyeknek van törzse?
5. Melyik alegységekben van vonat?
6. Milyen egységek azok, amelyek lehetnek zászlóaljnál vagy annál magasabb egységeknél, de nincsenek a századnál?
7. Milyen közvetlen alegységek vannak a zászlóaljnál?
8. Sorold fel az egységeket a legkisebbtől az ezredig?
9. Mi a feladata az egység vonatának?
10. Melyek a magasabbegységek?
11. Egy hadseregben mi a tervezés és vezetés alapegysége?
12. Milyen feladatok megoldására képes egy hadosztály?
13. Mi írja elő a Néphadsereg szervezését?
14. Az állománytábla mit határoz meg?
15. Van állománytábla a mi hadseregünkben?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. A Honvédelmi Miniszter.
2. Főcsoportfőnökségek és csoportfőnökségek.
3. Alegységekből, egységekből és magasabbegységekből áll.
4. A szakasz, a század és a zászlóalj.
5. A században és a zászlóaljban.
6. Közvetlen egységek.
7. A műszaki és az egészségügyi szakaszok.
8. A raj, a szakasz, a század és a zászlóalj.
9. Az egység anyagának a szállítása.
10. A dandár, a hadosztály, a hadtest és a hadsereg.
11. A hadosztály.
12. Önálló harcfeladatok megoldására.
13. Az állománytábla.
14. Az egységek létszámát, fegyvereit és felszerelését.
15. Igen, van. Ugyanaz a feladata, de részleteiben más, mint a Néphadsereg állománytáblája.

II. VOCABULARY LIST

1.	alapegység	basic unit
2.	alegység	subunit
3.	állománytábla	Table of Organization and Equipment (TOE)
4.	csoportfőnök	chief of staff of a branch
5.	csoportfőnökség	staff branch[1]
6.	dandár	brigade
7.	előír, -ni	prescribe, to
8.	főcsoportfőnök	chief of a staff section[2]
9.	főcsoportfőnökség	staff section
10.	hadosztály	army division
11.	hadtest	corps, army corps
12.	honvédelmi miniszter	minister of defense
13.	honvédelmi minisztérium	ministry of defense
14.	közvetlen egység	a directly subordinate unit[3]
15.	legmagasabb parancsnok	commander in chief (CINC)
16.	létszám	strength (number of men)
17.	magasabbegység	higher echelon unit[4]
18.	meghatároz, -ni	determine, delineate, to
19.	önálló (egység)	independent, separate (unit)
20.	szervezés	organizing, organization
21.	tervezés	planning, proposal, plan
22.	vezérőrnagy	major general
23.	vezetés	management, leadership
24.	vonat	train
25.	zászlóalj	battalion

[1]A staff branch, in Hungarian <u>csoportfőnökség</u>, is a subdivision of a staff section, <u>főcsoportfonökség</u>.

[2]In the American Army, this corresponds to a deputy or assistant chief of staff.

[3]For example, a platoon might be directly subordinate to a battalion, rather than to a company.

[4]Brigade, division, corps, army, or army group.

III. COMPLEMENTARY TEXT

A Magyar Néphadsereg részletes szervezése

Segment 1

Vezetés

A Magyar Néphadsereg legmagasabb parancsnoka a Honvédelmi Miniszter. Hivatala a Honvédelmi Minisztériumban van. Ez természetesen nem olyan nagy, mint a Pentagon, mégis rengeteg tisz tiszthelyettes és polgári alkalmazott dolgozik ott. A Honvédel Minisztérium főcsoportfőnökségekből és csoportfőnökségekből áll

A legfontosabb főcsoportfőnökségek a következők: a politika a személyügyi, az elhárító, a hadtáp-főcsoportfőnökség és a Vezérkari Főnökség. Az amerikai hadsereg szervezése hasonló, d természetesen nincs politikai főcsoportfőnöksége. A főcsoportfőnököket pedig vezérkari főnökhelyetteseknek nevezik. (63 words

Segment 2

Szervezés

A magyar Néphadsereg alegységekből, egységekből és magasabb egységekből áll. Az ezrednél kisebb egységeket nevezzük alegységeknek, az ezredet egységnek és az ezrednél nagyobb egységeket magasabbegységeknek.

A raj a legkisebb alegység. 8-10 fő van benne. Parancsno tisztes.

A szakaszban 3 raj van. A szakasz létszáma 30-35 fő. Parancsnoka tiszt vagy tiszthelyettes. A szakaszparancsnoknak má törzse is van. A törzsben van egy rádiós és egy hírvivő. (55 words)

Segment 3

A század 3 szakaszból, törzsből és vonatból áll. Létszáma kb. 120-150 fő. Parancsnoka százados vagy egyéb beosztott tisz Törzse már nagy, kb. 15-20 főből áll. A törzsben van szolgálatvezető, írnok, felvételező tiszthelyettes, rádiós, egészségügyi járőr, szakácsok, stb. A vonat szállítja a század anyagát és végzi az utánpótlást. (45 words)

Segment 4

A zászlóaljparancsnok törzsében már több tiszt és tiszthelyettes van. A törzs parancsnoka a törzsfőnök. Ő a zászlóaljparancsnok katonai helyettese. A politikai tiszt a zászlóaljparancsnok politikai helyettese. Ő a Kommunista Párt képviselője. Az egészségügyi szakasz parancsnoka már orvos. Ezeken kívül van fegyvertiszt is.

A vonat, ugyanúgy mint a századnál, anyagot szállít és a zászlóalj ellátását végzi. (43 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Az Asbóth Jenő körüli festők kiállítása.

Gyimesy Kásás Ernő vezetésével nemzetközi kiállítást rendeztek a múzeumban. A kiállítást fogadással nyitották meg, melyen Fekete Zsolt segédkezett. A vendégek közül Domján József a tengerentúlról érkezett. Ugyancsak onnan jött Bodnár Bertalan, akinek Berényi Piroska a felesége. De barátnőjével, Chánky Magdolnával és annak férjével, Dohános Istvánnal jött hazai látogatóba. Nemzetközileg kevésbé ismert, de itthon híres művészeink közül Beszédes Lóránt, Juskovics Cecilia és annak húga, Marton Lászlóné is állított ki képeket. Igen érdekes összeállítást mutatott a Nemesszeghy család, Jenő és Matild, valamint gyerekeik, Vilmos és Mária. Fiatal festőinket Szívós Nándor képviselte. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drills

1.	1787	11.	5615	21.	5587	31.	6764	41.	5338
2.	6308	12.	6119	22.	8849	32.	4204	42.	9770
3.	2621	13.	2425	23.	8865	33.	9343	43.	1062
4.	7279	14.	5098	24.	9708	34.	5354	44.	1904
5.	4832	15.	5383	25.	7187	35.	4516	45.	3276
6.	2404	16.	9077	26.	2803	36.	6515	46.	7762
7.	3943	17.	6012	27.	2612	37.	1619	47.	4503
8.	5435	18.	4901	28.	8792	38.	4218	48.	5785
9.	3156	19.	7726	29.	9387	39.	5908	49.	8984
10.	4351	20.	5403	30.	7616	40.	2040	50.	8658

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarországon 1970-ben 27,8 millió tonna szenet termeltek Ebből feketeszén 4,1 millió tonna. Vasból csak 0,6, de bauxitból 2,0 millió tonnát termeltek. A mezőgazdaságban pedig a következő adatok állnak rendelkezésünkre:

búza	2,7 millió tonna
burgonya	1,4 millió tonna
cukorrépa	2,2 millió tonna
bor	56,1 ezer hektoliter

1972-ben pedig ezeket az adatokat látjuk:

búza	41 millió mázsa
burgonya	13 millió mázsa
cukorrépa	29 millió mázsa
kukorica	55,5 millió mázsa

1973-ból megint más adataink vannak:

búza	4,5 millió tonna
burgonya	1,2 millió tonna
cukorrépa	2,8 millió tonna
kukorica	5,9 millió tonna
bor	76,9 millió liter

(20 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Mi a hadsereg vezetésének az alapegysége?
2. Az alegységek rendszerint csak rövid feladatokat kapnak.
3. A Magyar Néphadsereg állománytáblái mind egyformák?
4. A csoportfőnök nem parancsol a miniszternek.
5. Rendszerint nem harcolnak a csoportfőnökség katonái.
6. A dandár kisebb egység, mint a hadsereg.
7. Mi írja elő az egységek felszerelését?
8. A főcsoportfőnököknek van a Néphadseregben a legmagasabb rangjuk.
9. A főcsoportfőnökségeken civilek is dolgoznak.
10. A hadosztály nagyobb egység, mint a szakasz.
11. A hadtest parancsnokának magasabb a rangja mint neked.
12. A Honvédelmi Miniszter a Néphadsereg legmagasabb parancsnoka.
13. A Honvédelmi Minisztériumban dolgozó katonák nagyon jó ellátást kapnak.
14. Közvetlen egységek is vannak az ezrednél.
15. Ki a Magyar Néphadsereg legmagasabb parancsnoka?
16. Minden nap ellenőrzik az egység létszámát.
17. Van orvos a magasabb egységeknél?
18. Mi határozza meg, hogy milyen felszerelést kell használni?
19. Az őrvezető ritkán önálló parancsnok.
20. A század szervezését részletesen kell tudni.
21. A tervezést a főhadnagy nem fogadta el.
22. A raj parancsnoka nem vezérőrnagy.
23. A tanár szerint a vezetés nem az ő feladata.
24. Vonata van minden szakasznál nagyobb egységnek.
25. A zászlóalj parancsnoka rendszerint alezredes.

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Egységek

Az ezred 3 zászlóaljból, törzsből, közvetlen egységekből vonatból áll. Létszáma kb. 2000-3000 fő. Parancsnoka ezredes Az ezredparancsnoknak két helyettese van: a katonai helyettes katonai ügyekben felelős, a politikai helyettes pedig politikai ügyekben. Ezeken kívül van még egy törzsfőnök, aki az ezred-törzs parancsnoka. Ez alá van beosztva a pénzügyi szolgálat vezetője, az ezred vezető-orvos, a személyügyi tiszt, hadtáp-parancsnok, sporttiszt, stb.

A következő közvetlen egységek tartoznak az ezredhez: légvédelmi, tüzér- és géppuskás osztály, harckocsi- és rohamlöveg század, könnyű tüzérüteg, nehéz aknavető üteg, páncéltörő tüzérüteg, felderítő század, műszaki század, vegyivédelmi száz és egészségügyi szakasz. A vonat parancsnoka a hadtápparancsn Feladata az ezred anyagi ellátásának a biztosítása. (93 words

Magasabbegységek

A dandár két ezredből, közvetlen egységekből, törzsből és vonatból áll. Parancsnoka ezredes vagy vezérőrnagy. Létszáma 6000-8000 fő.

A hadosztály 3 ezredből, közvetlen egységekből, törzsből vonatból áll. Parancsnoka vezérőrnagy. Létszáma kb. 11 000-14 000 fő.

A hadtest 2-3 hadosztályból vagy dandárból, közvetlen egy-ségekből, törzsből és vonatból áll. Parancsnoka altábornagy. Létszáma 25 000-40 000 fő.

A hadsereg 2-3 hadtestből áll. A hadsereg parancsnoka vezérezredes.

A Magyar Néphadsereget minden évben átszervezik, hiszen a technika állandóan fejlődik. A Vezérkari Főnökség minden évben új szervezési állománytáblát készít minden magasabbegység részére. Ez pontosan meghatározza az egység létszámát, fegy-vereit, felszerelését és a parancsokok rendfokozatát. (90 words

Supplement B

Notes

Alegység

A Magyar Néphadseregben minden fegyvernemnél az ezrednél kisebb egységeket alegységnek nevezzük. Az ezredet egységnek hívjuk, az ezrednél magasabb egységeket pedig magasabbegységeknek. (18 words)

Átszervezés

A haditechnika s a hadászati és harcászati módszerek állandóan változnak, fejlődnek. Ez szükségessé teszi azt, hogy a hadsereg szervezését megváltoztassák. Ezt a változást nevezzük átszervezésnek. (22 words)

Beosztott tiszt

A Magyar Néphadseregben az őrnagynál alacsonyabb rendfokozatú tiszteket közös néven beosztott tiszteknek nevezzük. (13 words)

Főcsoportfőnökség

A Honvédelmi Minisztérium legnagyobb szervezési egységeit főcsoportfőnökségeknek nevezik. A főcsoportfőnökség vezetői rendszerint a Honvédelmi Miniszter helyettesei. Rangjuk általában altábornagy. - Az amerikai Honvédelmi Minisztérium is hasonlóan van megszervezve.

Főtiszt

Az őrnagyokat, alezredeseket és ezredeseket a Magyar Néphadseregben közös néven főtiszteknek hívják. (11 words)

Katonai helyettes

A zászlóalj-, ezred-, hadosztály- és hadtestparancsnoknak a politikai helyettesén kívül van egy katonai helyettese is. Ha a pk. szabadságon, szolgálati úton, tanfolyamon van, vagy beteg, mindig a katonai helyettes a pk. (27 words)

Magasabbegység

Az ezrednél nagyobb egységeket, tehát a dandárt, a hadosztályt, a hadtestet és a hadsereget közös néven magasabbegységeknek hívják. (15 words)

Politikai helyettes

Századnál és attól felfelé minden parancsnoknak van egy politikai helyettese, aki a Párt képviselője. Feladata az egység ideológiai oktatásának a vezetése. - Ilyen beosztású tiszt nincs az amerikai hadseregben. (25 words)

Törzs

A parancsnokságon levő tiszteket és legénységet együtt törzsnek hívjuk. (9 words)

Supplement C

Esküttétel

A katona életének első nagy eseménye

A haza védelme aktív részvételt követel mindenkitől. A győzelem kivívása elvárja a társadalom minden tagjától, hogy mint katona jól felkészüljön. Fiatalok, idősebbek és a nők is politikai és erkölcsi szilárdsággal kell helytálljanak. Elsősorban azonban katonáinktól várjuk el, hogy áldozatkészen szolgáljanak. Erre teszik le a katonai esküt. (46 words)

Supplement D

Európa államai

Európa a legsűrűbben lakott kontinens. Területén a történelem folyamán sok ország keletkezett. Az országok nevüket általában az ott élő népről kapták. Európa államait társadalmi rendszerük szerint tőkésországokra és szocialista országokra osztjuk.

1. A tőkésállamokban a hatalom a tőkések kezében van. Az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés nagyrészt a tőkések tulajdona. A tőkések kizsákmányolják a dolgozókat. Nagy az ellentét a tőkések fényűző, kényelmes és a dolgozók sokszor szűkös életmódja között. Gyakori a munkanélküliség.

2. A szocialista országokban a hatalom a nép kezében van. Az ipart, a mezőgazdaságot, a közlekedést, a kereskedelmet a népi állam vette tulajdonába. A munkanélküliséget megszüntették. A szocialista országokban az ipar és a mezőgazdaság gyorsabban fejlődik, mint a tőkésállamokban. Az életszínvonal emelkedése állandó. A szocialista országok egymást kölcsönösen segítik. (91 words)

(Excerpted from a Hungarian textbook on Geography for the Fifth Grade of General Schools)

A MAGYAR NÉPHADSEREG SZERVEZÉSE

Egységek		Parancsnok	Létszám	Miből áll	Törzs	Közvetlen egységek
Alegység	Raj	Tisztes	8-10	-	-	-
	Szakasz	Tiszt vagy Tiszthelyettes	30-35	3 raj Törzs	Rádiós Hírvivő	-
	Század (üteg)	Százados	120-150	3 szakasz Törzs (15-20 fő) Vonat	Szolg. vez. Írnok Felv. tiszth. Rádiós Eü., járőr, szakács	-
	Zászlóalj (Osztály)	Főtiszt (Őrnagy vagy Alezredes)	600-800	3 Század Törzs Vonat Közvetlen egységek	Több tiszt és tiszthelyettes. PK: Törzsfőnök Eü. szakasz-Orvos Fegyvertiszt	Gp. század Könnyű tü. üteg Av. szd. Lgv. üteg Híradó szakasz Mű. szakasz
Egység	Ezred	Ezredes (Katonai és politikai helyettes)	2000-3000	3 zászlóalj Törzs Közvetlen egységek Vonat (Pk: Hadtápparancsnok)	PK: Törzsfőnök Pü. szolg. vezető Vezető orvos Személyügyi tiszt Hadtápparancsnok Sporttiszt Stb.	Lgv., tü. és gp. osztály Hk. and rohamlöveg szd. Könnyű tü. üteg Nehéz av. üteg Pct. tü. üteg Felderítő század Hír., mű., vegyiv. szd. Eü. szakasz
Magasabb-egység	Dandár	Ezredes vagy Vezérőrnagy	6000-8000	2 ezred közv. egységek Törzs, vonat		
	Hadosztály	Vezérőrnagy	11,000-14,000	3 ezred közv. egységek Törzs, vonat		
	Hadtest	Altábornagy	25,000-40,000	2-3 hadosztály/dandár közv. egys. törzs, vonat		
	Hadsereg	Vezérezredes		2-3 hadtest		

VIII. BESZÉDGYAKORLAT Speaking Exerci

A Margitszigeten

Ha Budapest a "Duna királynője", akkor a Margitsziget csa a "királynő legszebb gyöngye" nevet viselheti. Mindenkinek, ak Budapestet igazán meg akarja ismerni, legalább egyszer el kell mennie a Margitszigetre. A Margitsziget mindenki számára nyúj valami szépet és kellemeset, akár gyerek, akár felnőtt, akár f atal, akár öreg az illető.

Szabóék is elhatározták, hogy kimennek a szigetre. Már belefáradtak a vásárlásba és szerettek volna pihenni valahol. Nemzeti Színház mögött a körúton felültek a 12-es autóbuszra, ami elvitte őket egészen a sziget bejáratáig.

Amikor az autóbusz a Margit-híd közepére ért, a házaspár leszállt és elindult a sziget felé. Igen nagy volt a forgalom sziget közepén. Valahogy úgy látszott, hogy minden felől jönn az emberek, gyalog, autón, kerékpáron, villamoson, autóbuszon. Sok jármű fordult be a széles útra, amely a sziget szívébe veze A szigetről kifelé is sok ember jött, és a gyalogosok egy része egy aluljárón ment át a híd túlsó oldalára.

- Mit csinálhat ennyi ember ezen a kis szigeten? - kérdezt Szabóné.

- Nem olyan kicsi ez a sziget, mint amilyennek látszik - f lelte Szabó. - Aki már volt a Margitszigeten, az tudja, hogy m mindent nyújt a látogatónak. Már innen a bejárattól láthatjuk a sportpályát a tribünnel. Szemben velünk van egy nagy kávéhá ahol esténként tánc és zene van. Ott jobbra van a Magdolna-forrás, 85 fokos vizével.

- Gyönyörűek ezek a hatalmas, öreg fák. Nagyon kellemes alattuk sétálni ilyen meleg időben.

- Ott balra, az a nagy épület a Fedett Uszoda, s mellette van mindjárt a nagy nyitott versenyuszoda. Ott szoktak gyakorolni a versenyúszók és a vízipólózók.

- Én inkább valami strandra mennék, mint versenyuszodába..

- Az is van egy kicsit beljebb, a sziget közepén, a lovaspóló pálya mögött. Nemsokára odaérünk.

- Mennyi gyerek játszik itt a fűben és a bokrok között. D mi az a nagy ház ott a fák között?

- Az a sziget kertészének a háza. Menjünk arrafelé. Anny rózsát ritkán láthat az ember.

Sohasem hittem volna, hogy ennyi virágot fogok látni a Maritszigeten. És pávákat, őzeket... milyen édesek!

- Édesek, édesek, de én meg kezdek éhes lenni. Menjünk tovább.

- Menjünk vissza a kávéházba.

- Vissza? Ha tovább megyünk a sziget másik vége felé, hamar odaérünk a Margitszigeti Nagyszállóhoz, és annak is van étterme.

- Hát akkor menjünk. Messze van?

- Tizenöt perc alatt odaérünk. Amint elhagyjuk a golfpályát és a romokat, már ott is vagyunk.

- Milyen romokat? Itt is volt háború?

- Volt, de ezek nem a világháborúból maradt romok. Ezek ezeréves romok. III. Béla király leánya, Margit, élt itt egy zárdában. Annak a romjai láthatók még ma is.

- De az a nagy torony csak nem ezeréves?

- Ugyan, ugyan. Hiszen az a víztorony, drágám. A romokat itt láthatja a jobb oldalon, a nagy platánfa mögött.

- És az ott mi?

- A víztorony mellett?

- Igen.

- Szabadtéri színpad. Ott tovább pedig a Gyógyfürdő.

Amint így mentek, egyszerre csak eléjük állt egy kis cigánygyerek, alig lehetett hat éves. Kivette a hóna alól a hegedűjét és valami ismeretlen dalt kezdett játszani. Nagyon hamisan játszott. Szabóné befogta a fülét, Szabó úr pedig adott a gyereknek egy forintot, csak hogy hagyja abba a játékot. A gyerek szemtelen mosollyal zsebrevágta a pénzt, aztán eltűnt.

Szabóék meg-megálltak séta közben, de végül is meglátták a Palatinus szállodát. Át akartak menni a füvön, hogy gyorsabban odaérjenek, mert már nagyon éhesek voltak.

Amint a fűre léptek, meglátták egy kis táblát:

- Hát én nem megyek tovább - mondta Szabóné - én olyan fáradt vagyok, hogy leülök erre a padra és pihenek egyet. Amint le akar ülni, egy kis cédulát lát meg a padon:

VIGYÁZAT! MÁZOLVA!

- Pár lépés az egész. Most már nem érdemes itt leülni! - mondja Szabó és karonfogja a feleségét.

A szálloda főbejárata a Dunára nézett. Szabóék a szálloda déli szárnyához érkeztek és ott akartak bemenni egy mellékajtón Szabó úr éppen megfogta a kilincset, mikor meglátta az ajtón a feliratot:

IDEGENEKNEK TILOS A BEMENET!
GÉPHÁZ

- Nincs szerencsénk - mondta Szabó, de a felesége nem válaszolt egy szót sem. A bőbeszédű asszony olyan fáradt volt, hogy egy szót sem tudott már szólni. Amikor beértek az étteremben, még le sem ültek, Szabóné már odaszólt a pincérnek:

- Két jeges limonádét kérünk, de gyorsan!

The Hungarian Parliament

LESSON 103

MG13

I. PRIMARY TEXT

Hadkötelezettség, laktanyaélet, szolgálat

Magyarországon általános honvédelmi kötelezettség van. Mindenkinek, aki alkalmas, két-három évig katonai szolgálatot kell teljesíteni. Hogy ki alkalmas, azt a sorozóbizottság állapítja meg. A katonai szolgálatra alkalmas fiatalemberek a kiegészítő parancsnokságtól behívójegyet kapnak, amiből azt is megtudják, hogy hova és mikor kell bevonulniok.

Amikor az újonc bevonul, megkapja a beosztását, ruházatát és felszerelését. Fegyverét csak két-három hetes kiképzés után adják ki, amikor felesküszik a csapatzászlóra.

A katonák napirend szerint élnek. Ez pontosan megmondja, hogy az egységnek mikor, hol és mit kell csinálni. A napirend ébresztővel kezdődik és takarodóval végződik. A napi foglalkozás fő részei a délelőtti foglalkozás a gyakorlótéren és a délutáni foglalkozás a laktanyaudvaron. Vacsora után pedig kultúrfoglalkozáson kell résztvennie minden katonának.

A napirend pontos végrehajtását a belszolgálat ellenőrzi. Belszolgálat van a századnál, zászlóaljnál, ezrednél. Van az egész laktanya területére kiterjedő szolgálat is.

Más szolgálat a laktanyában az őrszolgálat és az ügyeletes alegység szolgálata. Az őrszolgálat fontosabb épületeket és területeket őriz, az ügyeletes alegység pedig állandó készenlétben van, hogy riadó esetén használni lehessen.

A kimenőn levő katonák ellenőrzése a helyőrségügyeletes tiszt feladata. (150 words)

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Mi a magyar honvédelem alapja?
2. Mit csinál a sorozóbizottság?
3. Ki közli a besorozott egyénnel, hogy mikor és hova kell neki bevonulni?
4. Magyarországon hány éves a katonai szolgálat?
5. Az újoncok a bevonulásuk után azonnal kapnak fegyvert?
6. Mit kap meg az újonc azonnal, amikor bevonul?
7. Mi írja elő azt, hogy egy egységnek mikor, hol és mit kell tenni?
8. Melyik a napirend három fő része (de., du. és este)?
9. Mivel kezdődik és mivel végződik a napirend?
10. Mit csinál a belszolgálat?
11. Melyik alegységeknél és egységnél van belszolgálat?
12. Egy laktanyában milyen szolgálatok vannak?
13. Mi az őrszolgálat feladata?
14. A készenlétben levő ügyeletes alegységre mikor van szükség?
15. Ki ellenőrzi a kimenőn levő katonákat?

I. PRIMARY TEXT

Várható feleletek - Anticipated Responses

1. Az általános honvédelmi kötelezettség.
2. Megállapítja, hogy ki alkalmas (katonai szolgálatra).
3. A kiegészítő parancsnokság, egy behívójegyen.
4. Két vagy három éves (attól függ, hogy ki milyen egységnél szolgál).
5. Nem, csak miután felesküdtek a csapatzászlóra.
6. A beosztását, a ruházatát és az egyéni felszerelését.
7. A napirend.
8. De. foglalkozás a gyakorlótéren, du. a laktanya udvaron, és este a kultúrfoglalkozás.
9. Reggel az ébresztővel, és este a takarodóval.
10. Ellenőrzi a napirend pontos betartását.
11. A századnál, a zászlóaljnál és az ezrednél.
12. Belszolgálat, őrszolgálat, ügyeletes alegységi és laktanya szolgálat.
13. Fontosabb épületek, területek és személyek őrzése.
14. Riadó esetén.
15. A helyőrségügyeletes tiszt.

II. VOCABULARY LIST

1.	állandó készenlét	continuous alert, readiness
2.	általános honvédelmi kötelezettség	compulsory military service
3.	behívójegy	draft notice
4.	belszolgálat	interior duty
5.	csapatzászló	organizational, troop colors
6.	ébresztő	reveille
7.	felesküszik, felesküdni vmire	swear allegiance to somethin to
8.	fiatalember	young male, young man, youth
9.	foglalkozás	scheduled (training) activit
10.	hadkötelezettség	compulsory military service
11.	helyőrség	garrison
12.	kiegészítő parancsnokság	replacement center
13.	kiterjed, -ni	stretch, extend, spread, to
14.	kultúrfoglalkozás	cultural and political train activity
15.	laktanyaélet	barracks life
16.	napirend	daily (training) schedule
17.	őrszolgálat	guard duty
18.	riadó	alert, alarm
19.	ruházat	clothing
20.	sorozóbizottság	draft board
21.	takarodó	taps
22.	teljesít, teljesíteni	perform, fulfill, do, to
23.	ügyeletes alegység	unit responsible for providi men for various essential duties (e.g., guard duty, police detail); detail unit, emergency detail
24.	ügyeletes tiszt	duty officer
25.	végződik, végződni	end, finish, cease, to

III. COMPLEMENTARY TEXT

Hadkötelezettség, laktanyaélet, szolgálat

Segment 1

Hadkötelezettség

Magyarországon általános honvédelmi kötelezettség van. Ezért minden egészséges férfinek 2 - 3 év katonai szolgálatot kell teljesíteni. Egyes fegyvernemeknél 2 év, a többinél 3 év a szolgálati idő.

Amikor egy fiatalember 18 éves lesz, sorozóbizottság elé kell állnia. A sorozóbizottság 3-4 emberből áll. A bizottság elnöke egy katonatiszt a kiegészítő parancsnokságtól. (50 words)

Segment 2

A sorozóbizottság tagjai egy kommunista párttag a városi vagy községi pártszervezettől, egy orvos (ha van, katonaorvos) és egy vagy két városi vagy községi tanácstag.

Az orvosi vizsga alapján a sorozóbizottság meghatározza, hogy a fiatalember alkalmas-e katonai szolgálatra, vagy nem. A sorozóbizottság határozza meg azt is, hogy kit melyik fegyvernemhez fognak behívni. Aki alkalmas lett katonai szolgálatra, az nemsokára megkapja a behívójegyét. A behívójegyből megtudja, hogy mikor és melyik laktanyába kell bevonulnia. (61 words)

Segment 3

Amikor az újonc bevonul, először a legénységi nyilvántartó tisztnél kell jelentkeznie. Az megmondja neki, hogy melyik zászlóalj melyik századához kell mennie. A századnál a szolgálatvezetőtől megkapja a felszerelését és ruházatát. A ruházatért nem kell fizetni még a tiszteknek sem. A ruházati norma állapítja meg, hogy meddig kell viselni egy ruhát. Az újonc a következő ruházatot kapja: tábori sapka, ingzubbony, csizmanadrág, csizma, és köpeny. Téli ruházat: vattakabát, vattanadrág és téli sapka. (59 words)

Segment 4

A tisztek gyakorló egyenruhája ugyanolyan, mint a legénységé. A tiszti kimenőruházat a következőkből áll: tányérsapka, khaki ing, nyakkendő, nadrág, barna cipő és kesztyű. Ha csizmát

visel, csizmanadrágja van, valamint vállszíjas derékszíja. A továbbszolgáló tiszthelyetteseknek is vállszíjas derékszíjuk van.

A ruházaton kivül minden újonc kap egyéni felszerelést is hátizsákot, evőcsészét, evőeszközt, sátorlapot, sebkötöző csomagot, tölténytáskát, gyalogsági ásót és gázálarcot. (52 words

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Magyarországnak nincs tengere, de több hajózható folyója csatornája van. A hajózható utak a következők:

1. a Duna (Rajka és Kölked között)
   a Mosoni-Duna (Győr és Gönyű között)
   a Szentendrei-Duna (Visegrád és Budapest között)
   A Ráckevei-Duna (Budapest és Tass között).

2. A Sió, Siófok és Bogyiszló között.

3. A Tisza, Vásárosnamény, illetve Tokaj és Szeged közöt

4. A Körös, Gyoma és Csongrád között.

5. A Balaton, Siófok és Keszthely között.

Nincs hajóút a Velencei tavon. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drills

1.	4099	11.	5885	21.	6244	31.	43 019	41.	12 521
2.	8147	12.	3409	22.	6529	32.	39 460	42.	57 734
3.	3348	13.	1252	23.	5241	33.	68 768	43.	30 252
4.	9143	14.	2523	24.	6876	34.	54 727	44.	91 581
5.	5696	15.	5723	25.	9009	35.	63 134	45.	27 078
6.	6846	16.	6084	26.	7087	36.	20 214	46.	94 426
7.	7737	17.	4076	27.	8748	37.	56 965	47.	96 786
8.	4614	18.	8770	28.	5734	38.	91 304	48.	62 336
9.	6091	19.	3285	29.	4031	39.	60 775	49.	56 965
10.	3946	20.	7764	30.	5017	40.	66 429	50.	31 448

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

1973-ban 2 millió szarvasmarha volt Magyarországon, de csak kevesebb, mint 200 000 ló, 2,3 millió juh, 7 millió sertés és körülbelül 32 millió szárnyas. 26 ezer tonna halat fogtak.

Az ország határainak hossza a következő:

Csehszlovákiával	679 km
a Szovjetunióval	141 km
Romániával	432 km
Jugoszláviával	631 km
Ausztriával	356 km
Összesen	2239 km

Az ország területe 93 030 km^2.

Aránylag sok ember lakik itt, pontosan 10 314 152 volt 1970. jan. 1-én. Az 5,06 millió dolgozó közül 2,2 millió az iparban és 1,2 millió a mezőgazdaságban dolgozik. (20 numbers)

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Aki állandó készenlétben van, aludhat?
2. Magyarországon általános honvédelmi kötelezettség van.
3. Postát kapni jó, de nem behívójegyet.
4. Sajnálni kell azt, aki belszolgálatban van.
5. Az újoncok ébresztőtől késő estig gyakorlatoznak.
6. Csak az alkalmas fiatalemberek lesznek katonák.
7. Minden katona felesküszik a csapatzászlóra.
8. A legtöbb katona nem szereti az éjjeli foglalkozást.
9. A hadkötelezettség nagyon régi dolog.
10. A budapesti helyőrségben nagyon sok laktanya van.
11. A kiegészítő parancsnokságon sok munka van.
12. A legfáradtabb katona is tud sietni kimenőre.
13. A katonai szolgálat három évre terjedhet ki.
14. Kultúrfoglalkozáson könnyű elaludni, mert későn van.
15. Mindenki, aki alkalmas, megismeri a laktanyaéletet.
16. Egyesek semmit sem tesznek napirend nélkül.
17. Nagyon kellemetlen, de szükséges az őrszolgálat.
18. Mikor riadó van, mindenkinek sietni kell.
19. Az újonc nyári és téli ruházatot kap.
20. Mindenkit alkalmasnak talált a sorozóbizottság.
21. Azt mondják, hogy a takarodó a legszebb katonai zene.
22. Nagy városban jó szolgálatot teljesíteni.
23. Az ügyeletes alegység nem alhat egész éjjel.
24. Mindenki fél az ügyeletes tiszttől.
25. A tanítás rendszerint négy órakor végződik.

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Laktanyaélet

A katonák napirend szerint élnek. A napirend pontosan megmondja, hogy az egységeknek mikor, hol és mit kell csinálniok.

A laktanyaélet minden nap ébresztővel kezdődik és takarodóval végződik. Az ébresztő nyáron 5 órakor, télen pedig 6 órakor van. A takarodó nyáron 22 ó-kor és télen 23 ó-kor van.

A napirend a tiszthelyettesek és rajparancsnokok ébresztőjével kezdődik. Ébresztő után 5 perccel kezdődik a reggeli torna, ami 30 percig tart. Miután ellenőrizték a katonák ruházatát, egyéni felszerelését és fegyverzetét, az egységek 8 órakor kivonulnak a gyakorlótérre vagy a lőtérre. A gyakorlótéren folyik a harckiképzés és a lőtéren a lőkiképzés.

Bevonulás után a katonák megtisztítják a ruházatukat, felszerelésüket és fegyvereiket. Ezután ebédelnek. Ebéd után kötelező pihenőjük van a katonáknak, s ez alatt az idő alatt senki sem zavarhatja őket.

A délutáni foglalkozást, ami rendszerint alaki kiképzés, a laktanyaudvaron vezeti a századellenőrző tiszt. Minden héten egyszer sportdélután van.

A vacsora este 7.30-kor van. Előtte félóra szabad foglalkozása van a katonáknak, s utána kultúrfoglalkozáson kell résztvenniük.

A takarodó előtt felolvassák a napiparancsot. Kiosztják a leveleket és létszámellenőrzést tartanak. (155 words)

Supplement B

Szolgálat

A napirend pontos végrehajtását a belszolgálat ellenőrzi. kétfajta belszolgálatot ismerünk: tiszti és legénységi belszolgálatot. Tiszti belszolgálat: századellenőrző tiszt, zászlóalj-, ezred- és laktanyaügyeletes tiszt. Legénységi belszolgálat: a zászlóalj-, ezred- és laktanyaügyeletes tiszthelyettes, a század napos és a század ügyeletes. A belszolgálat 24 órás.

A laktanyában lévő fontosabb épületek - lőszerraktár, üzemanyagraktár, repülőtér, stb. - őrzése az őrség feladata. Az őrszolgálat külszolgálatnak számít. Az őrszobában levő őrutasítás pontosan meghatározza az őrök felállítási helyeit és mozgási körzeteit. Az őröknek az őrparancsnok adja ki a jelszót.

Az ügyeletes alegységre akkor is szükség van, ha riadó van vagy ha a laktanyához közel tűz, árvíz vagy valami más baj van. Az ügyeletes alegység rendszerint egy szakasz vagy század. Ez is 24 óráig van szolgálatban. Az ügyeletes alegység reggel nem vonul ki. A délelőtti foglalkozást a laktanyaudvaron vezeti a szakasz- vagy századparancsnok.

Ha egy helységben több laktanya van, ezeket egy helyőrségnek nevezett szervezetbe foglaljuk össze. A kimenőn lévő katonák ellenőrzése a helyőrségügyeletes tiszt feladata. A helyőrségügyeletes tiszt nemcsak a saját egységéhez tartozó katonákat, hanem az egyéb fegyveres alakulatok egyenruhás személyeit is ellenőrzi. (148 words)

Supplement C

Notes

Belszolgálat

A belső szolgálat rövidítése. A belszolgálat feladata az egység vagy laktanya belső rendjének, tisztaságának és a napirend betartásának ellenőrzése. A század belszolgálata: a szd. ellenőrző tiszt, a napostizedes és az ügyeletes őrvezető. (25 words)

Fegyverkarbantartás

Ez más szóval a fegyverek tisztán tartását jelenti. A katonák megtisztítják az egyéni fegyvereiket és a század fegyvereit illetve karbantartják azokat. A fegyverkarbantartást a századellenőrző tiszt ellenőrzi. (21 words)

Felesküdni a csapatzászlóra

Az újoncok bevonulása után két-három hétre az egész ezred előtt felolvassák a katonai esküt. A katonák egyszerre, hangosan mondják az esküt. Az esküt a "magyar dolgozó népre" teszik le. Az eskü végén a katonák elvonulnak az ezredparancsnok előtt. A katonai eskü előtt nem lehet az újoncot őrségbe küldeni. Amerikában is felesküsznek a katonák, de nem a csapatzászlóra, hanem az amerikai zászlóra. (49 words)

Gyengélkedő

A gyengélkedő a katonai orvosi rendelő a laktanyában. Csak a súlyosabb betegeket viszik katonai kórházba. A könnyebb betegek a gyengélkedő szobában fekszenek. Az ezred gyengélkedőjében 2-3 szoba és ezekben rendszerint 10-12 ágy van. (29 words)

Helyőrségügyeletes tiszt

Ez 24-órás helyőrségi szolgálat. A helyőrségügyeletes tiszt feladata az, hogy ellenőrizze a katonák viselkedését a laktanyán kívül. (18 words)

Supplement D

Notes

Kultúrfoglalkozás

A katonáknak nincs esti kimenőjük, hanem ideológiai nevelést kapnak a kimenő helyett. A kultúrfoglalkozást a politikai tisztek vezetik. A kultúrfoglalkozás alatt gyakorol az egység népi tánccsoportja. Az amerikai hadseregben nincs se kultúrfoglalkozás, se politikai oktatás. (28 words)

Takarodó

Takarodókor minden katonának le kell feküdni. A Magyar Néphadseregben nyáron 10 órakor, télen 11 órakor van takarodó. Takarodó után nem éghet a villany a hálótermekben és beszélgetni sem szabad. Az amerikai hadseregben este 9 órakor hívják vissza a katonákat a barakkba, 10-kor oltják el a villanyt és 11-kor mindenkinek ágyban kell lenni. (45 words)

Ingzubbony

A magyar katonák zubbonya olyan, mint a szovjet hadseregé. Magas nyakú, elől 3 gombos ing, amit a derékszíj segítségével húznak össze. A tisztek gyakorlóruhája is ingzubbony. Ilyen Amerikában nincs. Legközelebb van ehhez a ruhadarabhoz az amerikai katona ún. "fatigue" zubbonya, amit általában munkában és kiképzésnél használnak. (41 words)

VIII. Tolmácsolási Gyakorlat — Interpretation Exercise

István Temesváry was a recruit for a short while in the People's Army. He recently escaped from Hungary and is now being interrogated in Vienna.

Interrogator: I understand that you had been a member of the Hungarian People's Army. Would you tell us something about the army?

Temesváry: Csak 3 hétig voltam katona, így sokat nem tudok róla. De tessék kérdezni, megpróbálok felelni a kérdésekre.

I: Tell me something about the Daily Schedule of Activity. When is reveille in the Hungarian Army?

T: Nyáron 5-kor, télen 6-kor van az ébresztő.

I: What happens after reveille?

T: 5 perccel ébresztő után a század sorakozik a laktanyaudvaron, és megkezdődik a reggeli torna.

I: Everybody has to take part in the calisthenics? What happens to those who, for example, don't feel well in the morning?

T: Mindenkinek részt kell vennie. Akik betegek, azok gyengélkedő vizsgára jelentkeznek.

I: What did you usually get for breakfast?

T: Valamilyen húslevest és gulyást.

I: Isn't that somewhat unusual to have goulash for breakfast?

T: Oh, ez csak a katonaságnál van így. A civilek inkább csak tejet isznak vagy levest esznek.

I: Would you go on and tell me what went on after breakfast?

T: Reggeli után a szakaszparancsnokok reggeli szemlét tartanak. Megvizsgálják a katonák ruházatát és felszerelését.

I: Were you on pass?

T: Nem kérem. Újonc nem kaphat kimenőt az első 3 hónap alatt, nem is beszélve kimaradásról.

I: Tell me, when did your unit usually leave the barracks for the exercise field?

T: A napirend szerint 7-kor kellett volna kivonulni, de rendszerint csak 7:10-kor indultunk el.

I: Why? Did the morning inspection last so long?

T: Nemcsak az, de amíg az ügyeletes őrvezető megszámolta a századot és a napostizedes beadta a jelentést a századellenőrző tisztnek, mindig eltelt néhány perc.

I: OK. But say, what happened at noon? When did you usually arrive back at the barracks?

T: Kb. 2 órakor vonultunk be. Az első dolog a fegyverkarbantartás volt. A szakaszparancsnokok megvizsgálták a puskákat, és ha tiszták voltak, mehettünk ebédelni.

I: I heard that every soldier had to rest after lunch. Is that true?

T: Igen. Ebéd után kötelező egyéni pihenő következett. Ilyenkor mindenkinek le kellett feküdni az ágyára és még beszélni se volt szabad.

I: What did you do in the evening?

T: Minden este vacsora után kultúrfoglalkozás volt 10:40-ig, amit politikai tisztek vezettek. Azon mindenkinek ott kellett lennie.

I: Have you ever missed the seminar?

T: Igen. A politikai tiszt jó barátom volt. Így nem kellett mindig ott lennem.

I: Well, this is rather interesting. The political officer was your good friend....

T: Ó kérem, egy kicsit túloztam. A politikai tiszt inkább jó ismerősöm volt.

I: Where did you get acquainted with him?

T: Egy utcában laktunk Pesten.

I: Well, you have an answer for everything, haven't you? But tell me only one more thing: How did you receive your mail?

T: Az esti létszámellenőrzés idején osztották ki a postát.

I: Thank you and good-bye.

We are still in Vienna. A Hungarian border guard escap through the border and is being interrogated now.

Interrogator: What is your name, rank, and serial number?

Border guard: Magyar János honvéd, azonossági számom 145799

I: You told us that you had been drafted only a few weeks a When did you receive your draft notice?

B: Nem vagyok egészen biztos benne, de azt hiszem, hogy szep tember 25-én kaptam meg a behívójegyet.

I: Where was the recruiting center where the draft board ex- amined you?

B: Az kérem Győrben, a Frigyes laktanyában volt.

I: When and where did you have to report for military servic

B: Hegyeshalomra a határőrséghez.

I: How come? Are you a member of the Communist Party?

B: Nem kérem! Csak egyszerűen oda osztottak be. Valószínű szükségük van katonákra.

I: As far as I know, one can only volunteer for that outfit.

B: Higgye el, nem jelentkeztem önként. Egyszerűen behívtak zöld ÁVO-hoz.

I: OK. We will talk about that later. But now, tell me wha items of clothing did you receive?

B: Megkaptam a teljes határőregyenruhát. Csizmát, zoknit, vattanadrágot, ingzubbonyt, vattakabátot és köpenyt.

I: Haven't you received underclothes?

B: De igen. Alsóinget és alsónadrágot.

I: What kind of individual equipment was issued to you?

B: Sok mindent kaptam. Nem is nagyon emlékszem rá!

I: Please, try to remember. You could help by giving us thi information.

B: Megpróbálom. Természetesen kaptam hátizsákot és derékszí tölténytáskával.

I: OK. Let's continue. How about the entrenching tool and shelter half? Did you get those?

B: Úgy látszik, hogy ön jobban tudja, hogy mit kaptam. Miért kérdezi akkor?

I: OK. You are right. I was a little bit impatient. Please tell me, what other equipment did you receive?

B: Hát kaptam persze evőcsészét és evőeszközöket, sebkötöző-csomagot és azonossági jegyet.

I: Is that all? Haven't you received a compass and field glasses to?

B: Nem kérem. Tájolót és távcsövet csak a tisztek kapnak.

I: Well. All right. Could you tell me what kind of individual weapons are issued to a recruit?

B: Igen. Az attól, függ hogy milyen egységnél szolgál és mi a beosztása. De általában minden újonc puskát és szuronyt kap.

I: When are the weapons issued to the recruit?

B: Csak miután már felesküdött a csapatzászlóra.

I: OK. I only want to ask one more question.

B: Na jó. Mit akar kérdezni?

I: Where did you get those officer's insignias which were found in the pocket of your overcoat?

B: Nem tudom, hogy miről beszél.

I: OK. We will come back to that point later. For today it is enough. Thank you for the information.

B: Szívesen.

IX. BESZÉDGYAKORLAT

Elérik a pénztárt

Szabóék megittak egy limonádét, utána megebédeltek és eb[illegible] után kiültek egy padra a partmenti fák alá. A Dunát nézték.

A folyó közepén versenyevezősök gyakorlatoztak, és egy emb[illegible] motorcsónakból kiabált feléjük valamit. Ennek nem nagyon örültek azok a halászok, akik nagy türelemmel eresztették a vízbe és emelték ki hálójukat a híd alatt.

Nem sokáig tartott az evezősök szórakozása, mert egy nagy fehér személygőzös közeledett észak felől és egy teherhajó délről. Az evezősök közelebb jöttek a parthoz, és a motorcsónak kikötött közel ahhoz a helyhez, ahol Szabóék ültek.

- Ezek a személyhajók csak a Dunán közlekednek, ugye, drágám? - kérdezte Szabóné.

- Igen, Passau és a Fekete-tenger között. De van olyan teherhajó, amely a Dunán és a tengeren is jár.

- Igazán?

- Az ú.n. Duna-tengerjáró hajók, amelyek lemennek a Dunán a Földközi-tengerre és feljönnek egészen idáig.

- Tovább nem?

- Tovább nem tudnak menni, mert nem elég mély a víz.

- Szeretnék egyszer hajón érkezni Budapestre. Azt mondják gyönyörű látvány.

- Igen, főként este, amikor a város ki van világítva.

- De azt mondják. hogy az út is elég szép Bécstől Pestig.

- Szép is, meg olcsó is, de természetesen lassú is. Nagyon ajánlatos azoknak, akik ráérnek, mert hajóról lehet legjobban megismerni a Dunavölgy páratlan szépségét.

Szabó megunja a beszélgetést, lemegy a vízhez, és köveket dobál a vízbe. Laposan dobja a köveket, hogy többször ugorjanak a víz színén. Kacsázik, de nem nagy eredménnyel. Ő ugyan tökéletesen meg van elégedve, s ez a fontos. Visszamegy a feleségéhez, és lassan elindulnak visszafelé, a sziget belseje felé. Céljuk nincsen.

Amint elmennek a gyógyfürdő épülete mellett, Szabóné a hőmérőre néz és egyszerre melege lesz:

- Rettenetes melegem van. Tulajdonképpen miért nem megyünk a strandra?

- Nagyon helyes, menjünk a strandra. De ne itt menjünk, ezen a forró kövezeten.

- Nem olvasta, hogy a füre lépni tilos?

Szabó nem érti, hogy miért féltik úgy a füvet, de nem ellenkezik és az úton megy tovább a fürdő felé.

Szép lassan el is érik a pénztárt.

- Egy felnőtt, egy gyerek! - mondja Szabó mosolyogva. A pénztáros is nevet a tréfán, mert látja hogy Szabó valóban nagyon kicsi és kövér.

Miután átadják a jegyeiket a jegyszedőnek, belépnek a fürdő területére. Szabóné balra megy, Szabó pedig jobbra. Az öltözőkbe mennek. A női öltöző balra van, a férfi öltöző jobbra.

- A fagylaltosnál találozunk - kiáltja vissza Szabóné.

- Jó - feleli Szabó, és már megy is a hosszú kabin-sor előtt az öltöző felé.

Természetesen ő lett készen először. Amíg a feleségére várt, elbeszélgetett a fagylaltossal.

- Hja, kérem, én már harminc éve dolgozom itt a szigeten. Már akkor frissítőket árultam itt, amikor még lóvasúton jártak az emberek. Bizony, a lovaknak is én adtam friss vizet. Aztán jött az autóbusz és tönkrementem. Most már huszonhat éve itt vagyok a strandon, és újból jól megy ez a kis üzletem.

- Mit csinál télen?

Kérem, télen is jönnek az emberek a "melegbe". Ott a budai hegyek még havasok, itt is hó van az úszodában, de a melegben télen is fürödnek az emberek.

- Hóban, jégben fürödnek az emberek?

- A meleg víznek itt nagy gyógyereje van, kérem. Aztán a beteg ember nem várhat a jó időre, azért eljön ide, télen is. Télen persze nem fagylaltot árulunk, hanem forró teát, meg forralt bort.

- Sok vevője van télen?

- Van kérem bőven. Persze inkább a hétvégeken, de hétköznap is akad. Meg tudok élni belőle.

- Sohasem hittem, hogy télen is lehet fürödni a szabadbar
De most ebben a melegben jól esik beszélgetni hóról, jégről.
Adjon még egy jeges málnaszörpöt, kérem.

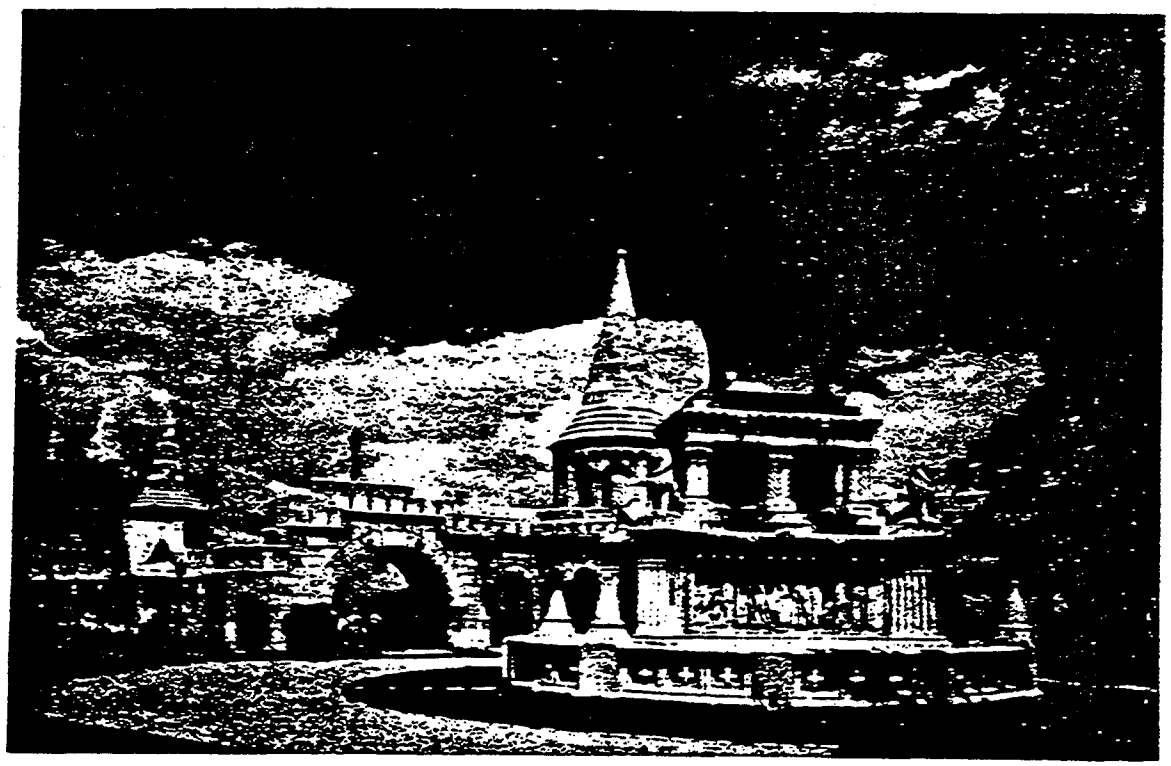

Halászbástya a Szent István szoborral

Fishers' Bastion with St. Stephen's Monument

Éleslövészet a sivatagban

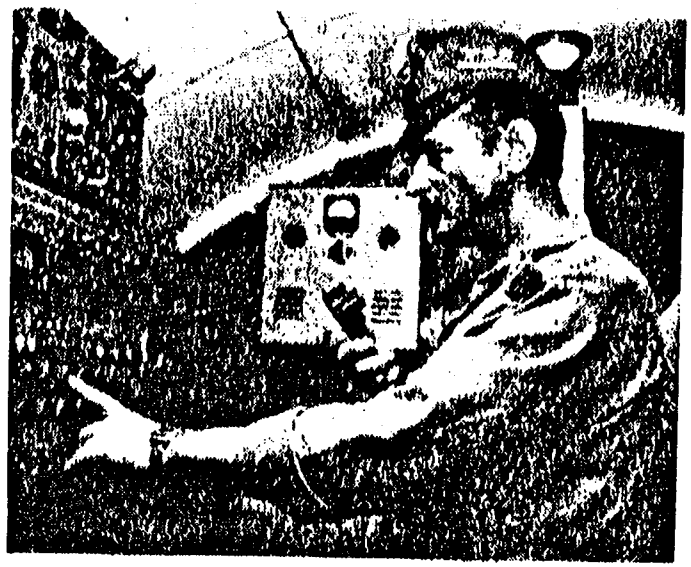

A zavartalan elektromos energiaellátás Hatvani Sándor főtörzsőrmesternek köszönhető

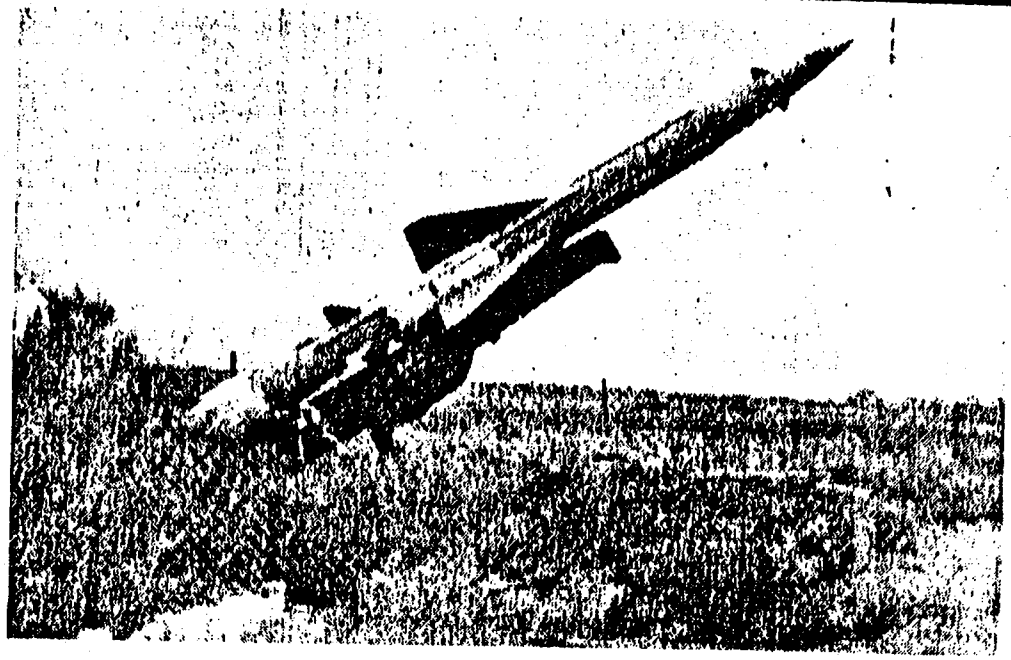

Bevetésre kész rakéta a tüzelőállásban

Live firing in the desert

Maneuver of an air defense rocket-artillery unit.

I. PRIMARY TEXT

Személyleírások

A személyleírásnak fontos szerepe van úgy a civil, mint a katonai életben. Polgári és katonai személyek gyakran kerülnek olyan helyzetbe, hogy személyleírást kell adniuk valakiről Ilyenkor az a legfontosabb, hogy valakinek jó megfigyelőképessége legyen.

Ezt a képességet ki lehet fejleszteni. A legjobb az, ha tisztában van az ember azzal, hogy mit akar látni. Le kell tudni írni az illető termetét és testrészeit, járásmódját, szokásait, beszédét, ruházatát, ékszereit, stb. Így meg kell tudni mondani, hogy kb. milyen magas és hány kiló, milyen a feje formája, a haja és a szeme színe, az arcbőre és a nyaka. Le kell tudni írni a vállát, a kezét, lábát, ujjait, stb. A ruházatáról is pontos adatokra van szükség. Egyszóval az egész emberről hű képet kell kapjunk, ami alapján fel lehet ismerni őt még akkor is, ha álruhában és álszakállal jelenik meg valahol.

Nagyon sokszor nincs elég időnk arra, hogy hosszú ideig figyelhessünk valakit. Ezért szükséges az, hogy kiképezzünk embereket arra, hogy egy "szempillantás" alatt meglássanak mindent úgy, hogy később pontos leírást tudjanak róla adni. Ebben a leckében sok fajta emberről fogunk személyleírást olvasni, nőkről, férfiakról, öregekről és fiatalokról vegyesen.

I. PRIMARY TEXT

Kérdések - Questions

1. Hol van fontos szerepea személyleírásnak?
2. Miért van fontos szerepe a személyleírásnak?
3. Mi a legfontosabb olyankor?
4. Mivel kell az embereknek tisztában lenniük?
5. Mit kell tudni leírni, amikor személyleírást adunk?
6. Mire kell kiképezni az embereket?
7. Hány fajta emberről kell személyleírást adni?

II. VOCABULARY LIST

1.	a fej formája	the shape of the head
2.	álruha	disguise
3.	arc	face
4.	az illető vmi-je	the belongings of a certain person
5.	bajusz	mustache
6.	beszéd	speech
7.	bőr	skin
8.	egy szempillantás alatt	within a moment a wink
9.	ékszer	jewel
10.	hű képet kap (vmiről/ vkiről)	to get a true picture (about something, somebody
11.	járásmód	way, manner of walking
12.	kiló	unit of weight (2.2 lbs)
13.	Láb	foot, leg
14.	megfigyelőképesség	observation ability
15.	nyak	neck
16.	polgári (élet)	civilian (life)
17.	ruházat	clothing
18.	sok fajta	many types, kinds
19.	szakáll	beard
20.	személyleírás	personal description
21.	szerep	roll, part
22.	szokása vkinek	somebody's habitual way of acting
23.	termet	stature, build

24.	testrész	a part of the body (limb)
25.	tisztában van (vki/ vmivel)	sbdg. is clear about something
26.	ujj	finger
27.	vállt	shoulder

II. COMPLEMENTRY TEXT

Személyleírások

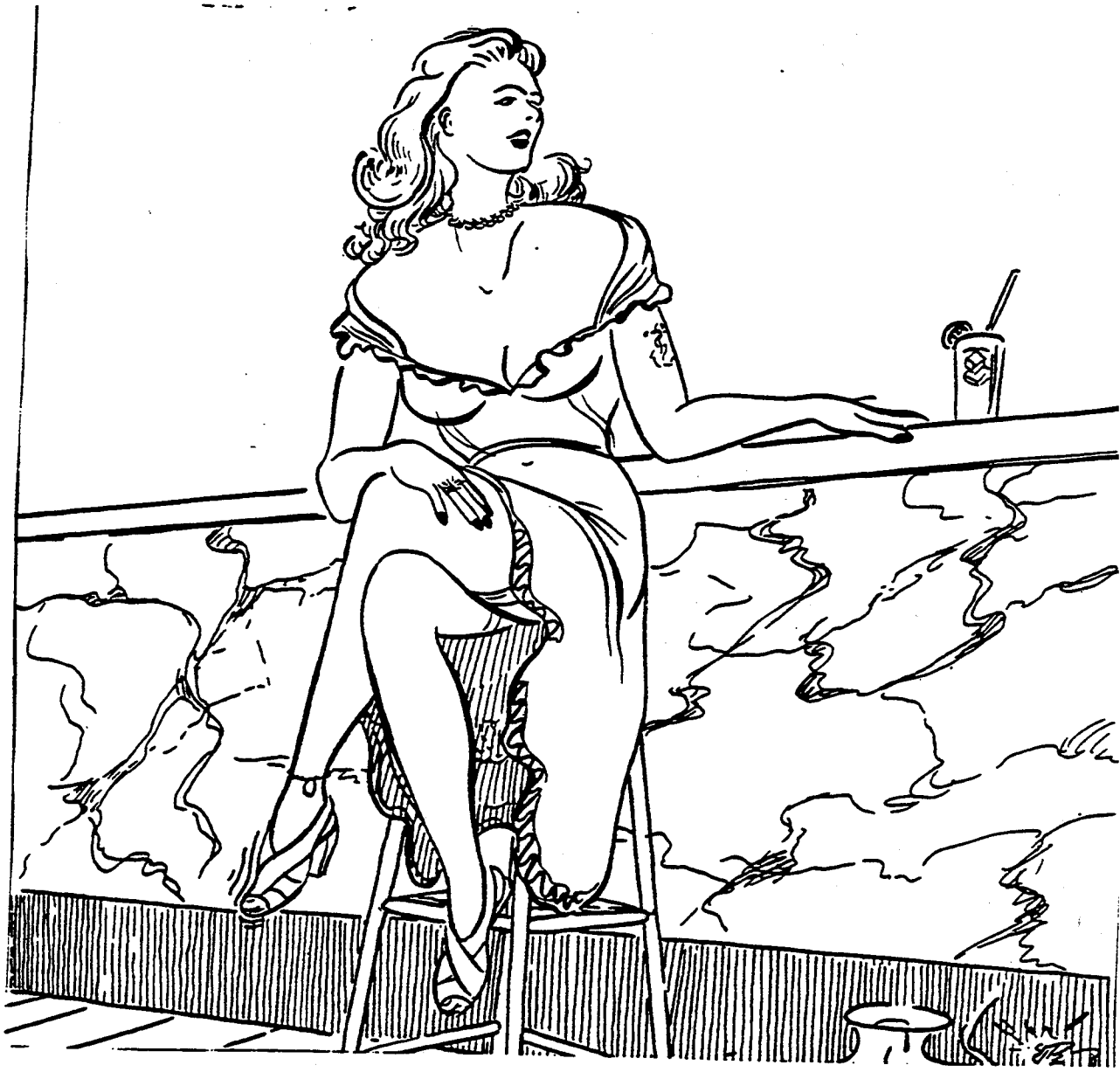

Tábori Zsuzsi. Ez a csinos nő Tábori Zsuzsi. Nincs rajta sok ruha. Szőke, göndör haja majdnem hosszabb, mint a ruhája. De jó alakja van! Karcsú, vékony dereka, hosszú karja és lába. Arca se nem hosszú, se nem kerek, inkább ovális és természetesen ki van festve. Vékony, festett szemöldöke van és nagy kék szemei. Vörös rúzst használ. Orra, füle kicsi. Fogai egyformák és gyönyörűek. Lehet, hogy műfogsora van. Ruházata, amint már mondtuk, nem sok: rövid estélyi ruha egy kis övvel, harisnya, magassarkú cipő és egy kis ékszer. No meg egy kis piros festék a körmein és az arcán. Balkarján van valami, amit nem látni jól. Lehet, hogy tetoválás, de lehet, hogy csak egy anyajegy.

Bőrvágó Tamás autószerelő. Ez a kerekfejű, munkáskinézésű ember Bőrvágó Tamás autószerelő. Miután ajtó mellett áll, jól látni, hogy nem nagyon magas és nem is kövér ember. Piros, kerek arca van. Göndör, barna haja fésületlen és nincs elválasztva. Vastag szemöldökei alatt jól látni kis szürke szemeit. A füle egy kicsit elál a fejétől. Nyaka rövid, válla széles. Karjai aránylag rövidek, keze nagy. Úgy látszik vastag ujjai vannak, de a körmei nem látszanak. Rövid ó-lábai vannak és ruházata egyszerű. Nyakkendőt nem visel, de a munkásruhája tiszta és rendes. Félcipőt hord és valami csíkos zoknit.

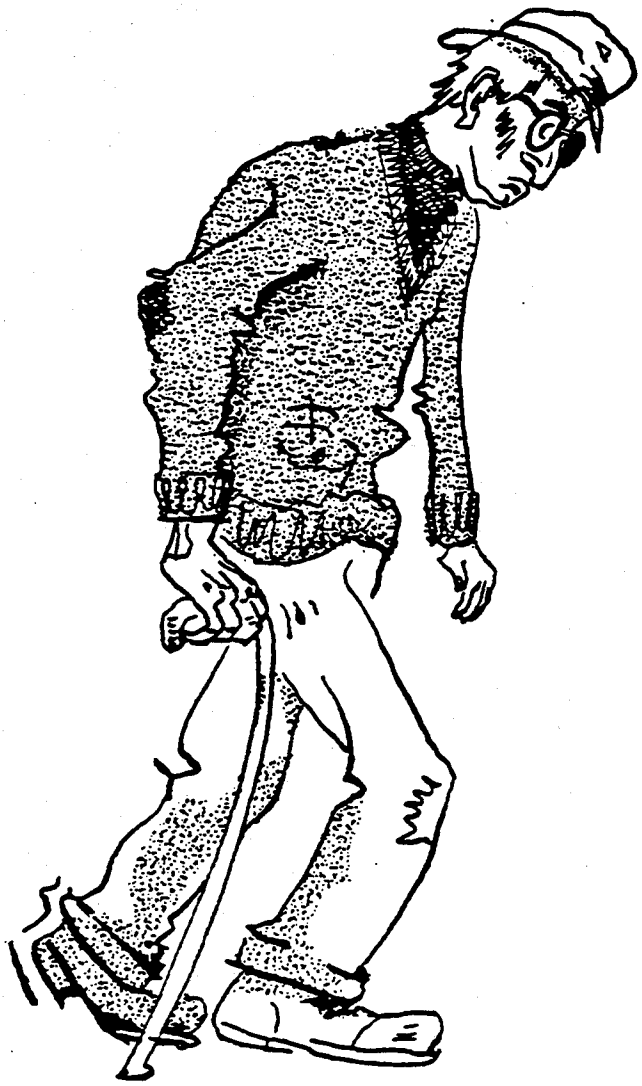

Egy nyomorék ember. Ez a szegény ember nyomorék. Azért visel fekete szemüveget, mert félszemére vak,és a másik szeme is igen gyenge. Görbe, hajlott háta van, majdnem púpos. Azt mondják, hogy beszélni sem tud rendesen. Nem néma, de erősen dadog, nehezen ejti ki a szavakat. Az egyik kezében bot van. A bal karja béna. Ruházata szegényes. A pulóvere lyukas és öreg. Egyszer láttam egy sánta embert, csak azt sajnálom jobban ennél a nyomoréknál.

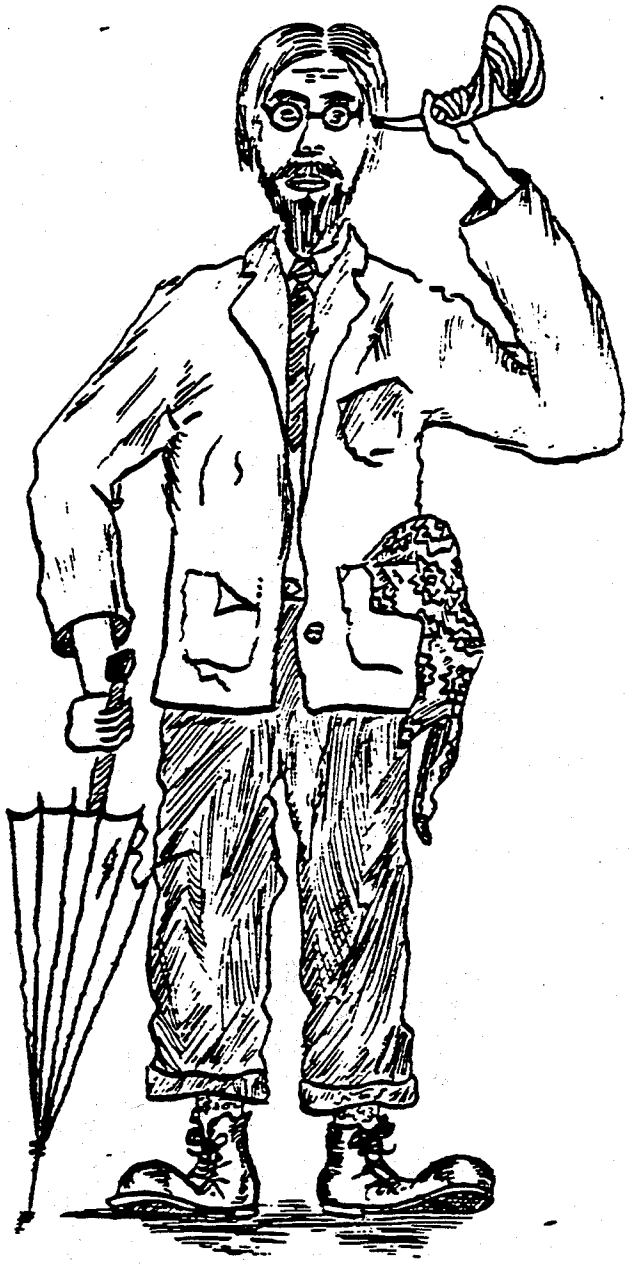

Dr. X. Ez az alak Dr. X. Könnyű személyleírást adni róla, mert hasonlít egy ismerősünkre. Termete közepes. Súlya 82 kg. Nagy fekete bajusza és szakálla van. Ősz haját középen választja. Rövidlátó és ezért mindig szemüveget visel. Az orra rendes, de a bal fülére nagyot hall. (Majdnem süket.) A ruházata ízléstelen és kopott. Kabátujja és nadrágszára rövid. Látszik, hogy magasszárú cipőt visel. Kabátzsebében egy nagy tarka zsebkendő van. Hogy miért viszi ezt a csúnya, nagy esernyőt, senki sem tudja. Csuda alak!

Mária

Péter

Mária. János már több mint egy éve udvarol Máriának. Ezen a nyári hétvégen békésen vitorláznak. Mária nagyon csinos és kedves lány. Nem csoda, hogy tetszik Jánosnak. Amint a csónak ban állva gyönyörködik a tájban, Mária arcáról csak úgy sugárzi a fiatalság,boldogság. Szőkés-barna haját kis kontyba fonva viseli. Ez a hajviselet szabadon hagyja formás kis fülét és szép magas homlokát. Szemét huncutul összehonyorítja. Sötét, dús szempillája és keskeny szemöldöke van. Egész arckifejezése meg elégedettséget árul el. Hófehér, szabályos fogsora mint egy gyöngysor villog szépen metszett,meggypiros ajkai között. Bal kezét a vitorla tartófájára támasztja, a jobbját pedig kacéran a csípőjére téve tartja. Színes blúzát mellén csokorba kötve hordja, így látni lehet hullámos, napbarnított derekát, sőt a köldökét is. Nyaka szépen ívelt. Rövid kis napozó nadrágját keskeny, tarka öv tartja. Jánosnak nagyon tetszik a lány. Le se veszi a szemét róla. Közben talán éppen arra gondol, hogy nemsokára talán egy pár lesz belőlük.

Péter. Péter éppen egy rövid cigarettaszünetet tart, miközben egy kicsit elgondolkozik. Micisapka van a fején. Sapkaellenzőjéről nem is vette le a védőlemezt, ami kissé beárnyékol ráncos homlokát. A haja kilóg a sapkája alól. Szürke, távolba néző szeme nyíltságot, határozottságot mutat. Szeme felett ali látható keskeny szemöldök húzódik. Orra enyhén hajlott, a füle rendes, szabályos. Kidolgozott, izmos kezét cigarettázás közben éppen a szájához emeli. A szája, ahogy a cigarettát mélyen beszívja, talán még a szokottnál is keskenyebbnek látszik. Arca borostás. Úgy látszik, hogy ma reggel nem volt ideje megborotválkozni. Tarka, flanel ingje félig nyitva van. Izmos nyakán az izzadság gyöngyözve gördül le széles, férfias mellére. Arckifejezéséből látni, hogy Péter keménykötésű, izmos legény, aki nem íjed meg a saját árnyékától.

III. VOCABULARY LIST

1.	anyajegy	birthmark
2.	arcbőre színe	complexion (of skin)
3.	arckifejezés	facial expression
4.	béna	lame
5.	dadogni	to stutter
6.	derék	waist
7.	dús	thick
8.	eláll a füle	be jug-eared
9.	elválasztani (hajat)	to separate, to part
10.	ferde	oblique, slanting
11.	félcipő	shoes (oxford)
12.	fésületlen	uncombed
13.	félszem, félkar, stb.	one out of two eyes, arms, etc.
14.	fonni (hajat)	to braid
15.	göndör	curly
16.	görbe	crooked, curved
17.	gyöngysor	string of pearls
18.	hajlott	bent
19.	huncutul	mischievously
20.	ízléses	tasteful
21.	izléstelen	distasteful, lacking good taste
22.	konty	bun, chignon
23.	kopott	shabby, worn
24.	köldök	navel
25.	köröm	nail
26.	különös ismertetőjel	special distinguishing mark
27.	magasszárú cipő, csizma	boots
28.	micisapka	cloth cap
29.	műfogsor	dental plate
30.	nagykabát	overcoat
31.	nagyot hallani	to be hard of hearing
32.	néma	mute
33.	nyomorék	cripple
34.	ovális	oval
35.	összehunyorítani a szemét	to narrow one's eyes to slits
36.	pulóver	pullover
37.	púpos	hunchback
38.	ráncos	wrinkled
39.	rendes	regular, normal
40.	rövidlátó	shortsighted
41.	sapkaellenző	visor of cap
42.	sánta	limping, lame
43.	sebhely	scar
44.	síma	smooth
45.	sugározni	to radiate
46.	süket	deaf
47.	szemöldök	eyebrow
48.	szempilla	eyelash
49.	szőrös	hairy
50.	tetoválni	to tattoo
51.	udvarolni vkinek	to court somebody

52.	vak	blind
53.	váll	shoulder
54.	vitorlázni	to sail

IV. QUESTIONS AND INSTRUCTIONS TO COMPLEMENTARY TEXT

1. Ki ez a csinos nő?
2. Sok ruha van rajta?
3. Milyen a haja?
4. Milyen az alakja?
5. Milyen a dereka, karja és lába?
6. Írd le az arcát!
7. Milyen a szemöldöke és szeme?
8. Használ rúzst?
9. Milyen az orra és füle?
10. Szépek a fogai?
11. Műfogsora van?
12. Írd le a ruházatát!
13. Festi az arcát és a körmeit?
14. Mi van a balkarján?
15. Milyen kinézésű ember Bőrvágó Tamás?
16. Milyen a termete?
17. Milyen az arca?
18. Írd le a haját!
19. Milyen a szemöldöke és a szeme?
20. A füle rendes?
21. Milyen a nyaka és a válla?
22. Milyen a karja és a keze?
23. Látszanak a körmei?
24. Milyen a ruházata?
25. Miért visel fekete szemüveget a nyomorék ember?
26. Milyen a háta?

27. Hogyan beszél?
28. Mi van az egyik kezében?
29. Melyik karja béna?
30. Írd le a ruházatát!
31. Lehet sajnálni ezt az embert?
32. Miért könnyű személyleírást adni Dr. X-ről?
33. Milyen a termete és mennyi a súlya?
34. Írd le a bajuszát, szakállát és haját.
35. Miért visel szemüveget?
36. Milyen az orra?
37. Jól hall?
38. Írd le a ruházatát!
39. Miért viszi ezt a csúnya, nagy esernyőt?
40. Milyen alak Dr. X?
41. Mióta udvarol János Máriának?
42. Mit csinálnak ezen a nyári hétvégen?
43. Milyen lány Mária?
44. Tetszik Jánosnak?
45. Hol áll Mária?
46. Mi sugárzik az arcáról?
47. Hogyan viseli a haját?
48. Mit hagy szabadon ez a hajviselet?
49. Mit csinál a szemével?
50. Milyen a szempillája és szemöldöke?
51. Mit árul el az arckifejezése?
52. Írd le a fogait és az ajkát!
53. Hol van a bal és hol van a jobb keze?

54. Hogyan hordja a blúzát?

55. Mijét lehet látni?

56. Milyen a nyaka?

57. Mi tartja rövid kis napozó nadrágját?

58. Kinek tetszik a lány?

59. Ránéz János Máriára?

60. Mire gondol most János?

61. Mit csinál most Péter?

62. Milyen sapka van a fején?

63. Írd le a sapkáját!

64. Lehet látni a haját?

65. Mit mutat a szeme?

66. Lehet látni a szemöldökét?

67. Milyen az orra és a füle?

68. Milyen a szája?

69. Milyen az arca?

70. Volt ideje ma reggel megborotválkozni?

71. Be van gombolva az inge?

72. Milyen a nyaka és a melle?

73. Mit lehet látni az arckifejezéséből?

74. Félénk ember Péter?

V. TOPICS FOR DISCUSSION

1. Írd le Tábori Zsuzsi termetét, derekát, karját, lábát, stb
2. Beszélj az arcáról, hajáról, szeméről orráról, füléről, st
3. Milyen a ruházata?
4. Van-e ismertetőjele?
5. Írd le Bőrvágó Tamás termetét.
6. Beszélj a hajáról, szemöldökéről, szeméről, stb.
7. Írd le a ruházatát.
8. Mondd el, hogy miért hívjuk ezt a szegény embert nyomoréknak?
9. Beszélj a ruházatáról.
10. Írd le Dr. X termetét részletesen.
11. Beszélj a ruházatáról.
12. Jól ismeri egymást János és Mária?
13. Írd le Mária alakját és testrészeit.
14. Beszélj a hajáról, szemöldökéről, szempillájáról, stb.
15. Hogyan áll Mária a csónakban?
16. Írd le a ruházatát.
17. János mire gondol?
18. Írd le Péter termetét, testrészeit, haját, stb.
19. Beszélj a ruházatáról.

VI. SUPPLEMENTS

Kovács őrnagy

Visy Károly disszidált százados a következő személyleírást adta volt parancsnokáról.

A parancsnokom Kovács Tibor őrnagy volt, aki egy jelentéktelen külsejű, sovány, középtermetű katona. Fejformája ovális, az arca sápadt. Sűrű, vöröses-szőke, hátrafésült haja a homlokánál kopaszodni kezd. Keskeny kis bajusza van. Szeme zöldesszürke. Erősen rövidlátó, ezért állandóan fémkeretes szemüveget visel. Szája keskeny, parancsoló, ritkán húzódik mosolyra. Egy foga hiányzik és van néhány arany foga is. Beszéde gyors, dadogó. Az orra egyenes, a füle rendes. A bal füle tövében egy jól látható anyajegy van, alatta pedig egy mély sebhely húzódik. Természetesen ez a legjellegzetesebb ismertetőjele. Erre a fülére különben nagyot hall a sebesülése óta. Vékony, hosszú nyaka, keskeny válla és görbe háta egyáltalában nem kölcsönöz neki katonás külsőt. Hosszú karja és vékony x-lába van. Valószínűleg nagyon ideges. Sokat dohányzik. Ujjai sárgák a nikotintól.

Olga

Megkértek arra, hogy adjak egy rövid személyleírást a zászlóaljunknál levő hírhedt női politikai tisztről. Őszintén szólva nem könnyen álltam kötélnek, mert nem szeretek valakit kritizálni és róla nagyon nehéz lenne szépeket mondani.

Olga alacsony termetű, formátlan katonanő, aki után nem sokan fordulnak meg az utcán. Feje lapos és az arca erősen szeplős, ápolatlan. Hosszú, görbe orra egyáltalán nem nőies. Vastag, húsos ajkait rendszerint lilára festi. Vöröses, természetes göndör haja rövidre van vágva. Elálló fülei vannak és csontkeretes szemüveget visel. Nagy, sárga fogai kiállnak. Beszéde lassú, vontatott. Karja rövid, a keze pedig férfiasan nagy. Hosszú körmeit vérpirosra festi. A lába rövid és görbe. Mondhatnánk azt is, hogy ó-lába van. Járása nehézkes, mert lúdtalpa van. Legtöbbször egyenruhában jár, ami mindenhol feszül rajta. Nagy mellei majdnem szétfeszítik a zubbonyát, kövér hasa pedig kidomborodik szűk szoknyáján keresztül. Este át szokott öltözni, de akkor sem valami elegáns megjelenés. Ilyenkor persze felteszi az ékszereit is, amik talán értékesek, de nem ízlésesek és nem állnak jól neki. Gyűrűi vastagok, fülbevalói nagyok és nehezek. Nem lehet csodálkozni, hogy ő a Néphadsereg egyik legunszimpatikusabb politikai tisztje.

VI. SUPPLEMENTS

VOCABULARY

1.	ápolatlan	unkempt, slovenly
2.	csontkeretes	horn-rimmed
3.	egyáltalán nem	not at all
4.	feszülni	to be tight, to fit tightly
5.	fülbevaló	earring
6.	hírhedt	infamous
7.	húsos	fleshy, meaty
8.	ismertetőjel	distinguishing mark
9.	jelentéktelen (külsejű)	undistinguished
10.	jellegzetes	characteristic
11.	kidomborodni	to bulge
12.	kopaszodni	to become bald
13.	kölcsönözni (külsőt)	to give (an appearance)
14.	kötélnek állni	to agree to do something
15.	külső	outward appearance
16.	lila	purple
17.	lúdtalp	flatfoot
18.	megjelenés	outside appearance
19.	szeplős	freckled
20.	szétfeszíteni	to burst, to pull apart
21.	szoknya	skirt
22.	unszimpatikus	disliked, unattractive
23.	vontatott	drawn

VI. SUPPLEMENTS

Questions and Instructions to Supplements

1. Írd le Kovács Tibor őrnagy külsejét.
2. Van különös ismertetőjele?
3. Katonás megjelenés az őrnagy?
4. Lehet szépeket írni Olgáról?
5. Milyen Olga alakja?
6. Írd le az arcát, haját, szemét, fogát, stb.
7. Milyen a lába és a járása?
8. Jól áll neki az egyenruha?
9. Hogy néz ki Olga civil ruhában?
10. Beszélj az ékszereiről.

VII. SUPPLEMENTARY READING

A Bárdy-család

Mélyen benn az erdélyi havasok között vagyunk.

Fölséges táj! A hegytetőről belátni tiszta időben Magyarországba egész a Réz aljáig. Az összecsatolt hegyek, egymás tetejébe hágva, mind sűrű, vad erdővel vannak benőve, mely éppen most kezdi tavaszi világoszöld színét felölteni. Napszállta felé kékes, lilaszín ködben mosódnak el a távolabbi ormok, csupán széleik maradnak kirajzolva gyöngéd aranyszínnel.

Messze, egy irtott hegyoldalban egy kastély fehérlik. Alant a völgy legfenekén szétszórt falu látszik, melynek estharangja csodásan zeng szét a hallgató természetben.

A kastély maga egy ízlésesen épült úri lak, zöld ablakredőnyökkel. A tér, melyen épült, óriási vén gesztenyefákkal van itt beültetve. A kastélyt minden oldalról sűrű vasrács-kerítés fogja körül.

1848 tavasz elején a kastély ebédlőtermében tizenhárman ültek egy asztalnál. Mind egy család tagjai. Mind a Bárdy név viselői.

Elől egy agg, élemedett asszony, Bárdy Antalné, túl a nyolcvan éven, egészen ősz és igen különösen fésült hajjal, fehér főkötőben. Arcán semmi nyoma már az elevenségnek, halvány, ráncos, beesett szemű kép, a termet egészen összeesve, szemei szüntelen fölfelé néznek. bárkire tekint, mint azok szoktak, akik már nem látnak semmit, keze reszket, hangja még inkább, s valami különös megható van nagy, sűrű, hófehér szemöldökeiben.

Mellette jobbfelől legidősebb fia ül, Bárdy Tamás, ötven és hatvan közt levő férfi. Büszke, tekintélyes arc, örökké ráncolt homlokával, haja még most is sűrű, és alig őszülő szakálla hosszú, fekete, szemei áthatók, kemény tekintetűek, termete magas, egyenes, dacos. Eleven típusa az ős arisztokrata példányoknak.

Vele szemben ül a család kegyence, Jolánka, szende, angyalszép, tizenöt éves lány. Nagy kék szemeit hosszú selyempillák tartják árnyékban, arca tiszta átlátszó fehér, csak mikor mosolyog, hajnallik át rajta gyöngéd rózsafuvallat, haja sűrű, de finom, mint a selyem, ezüstszőke, mint az árvalányhaj.

Odább két férfi ült egymás mellett, az egyik József, szép, szabályos arcú, fekete bajuszú férfi, boldog arca örökké mosolyog.

(A Bárdy-család, cont.)

A másik ragyás arcú, zömök, vállas férfi. Barnabás a neve. Hírhedt erejű, komor, szótlan ember, szörnyű kezeit felrakja az asztalra, hosszú haját hátra szokta fésülni parasztosan, bajúszt, szakált nem visel a himlőhely miatt, vállai herkulesiek.

Melette egy szegény kis elnyomorodott gyerek ül. Halvány, idétlen arcán szenvedő szelídség honol. Ritka haja, csontkezei és félrenőtt válla a szánalmat idézik fel láttára. Ez az agg nő árva unokája, kinek apja s anyja évek előtt meghaltak.

Az asztal túlsó végén egy húszéves ifjú ül, Bárdy Imre. Szép, életteljes arcú, kifejlett, arányos termetű, kellemes modorú ember, szakálla, bajusza csak most pelyhedzik.

Emellett egy öreg ember ül. Fehér megőszült haja és borvirágos, piros képe van. Rokon a családfővel, ki itt őszült meg vele együtt. Bárdy Simon. Minden Bárdy arcában van valami közös családi tulajdon, az a magas homlok és azok a nagy, beszédes kék szemek a sűrű, erős szemöldök alatt.

Szemelvény Jókai Mór: A Bárdy-család c. regényéből. Magyar Elbeszélők, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1961, 860-863.

Személyleírásnál használt egyéb szavak

Termete:
magas
alacsony
nőnek: alak (jó alakja van)
karcsú (a dereka)

Súlya:
... kg
kövér
sovány

Feje:
kerek
hosszú
lapos
kopasz
kopaszodik

Arca:
széles
keskeny
hosszú
kerek
ovális
szeplős
himlőhelyes (ragyás)
bajusza van (nincs)
szakálla van (nincs)
ki van festve (nőknél)
ki van készítve (nőknél)

Arcszíne:
sápadt
piros
barna
napbarnított
fehér (arcbőr)

Haja:
fekete
szőke
barna
világosbarna
vörös
fehér
ősz
őszülő

Haja:
sima
göndör
hullámos
dús
hosszú
rövid
fésületlen
oldalt elválasztott
hátrafésült
rövidre nyírt/vágott

Szeme:
nagy
kicsi
kék
szürke
barna
zöld
vak
félszemére vak
rövidlátó
kancsal
szemüveges
fekete szemüveget visel
napszemüveget visel
vastag/vékony a szemöldöke

Szempillája:
hosszú
dús
rövid

Szája:
vékony
keskeny
vastag
piros
kicsi
nagy
nőknél: festett

Beszéde:
gyorsbeszédű
lassú beszédű
hangos
halk
dadog
néma
idegen kiejtése van
vontatott

Orra:
kicsi
nagy
egyenes
hajlott
görbe
vörös
sasorrú
fújja az orrát

Füle:
nagy
kicsi
elálló
lapos
süket
bal/jobb fülére süket
bal/jobb fülére nagyot hall

Nyaka:
hosszú
rendes
rövid
vastag
vékony

Foga:
fehér
sárga
egyenes
ferde
műfogsora van
aranyfoga van
hiányzik a foga
rossz fogai vannak
fogsora hiányos

Válla:
széles
keskeny
ferde
húzogatja a vállát
rángatja a vállát

Homloka:
magas
alacsony
széles
ráncos

Háta:
egyenes
hajlott
púpos

Karja:
hosszú
rövid
félkarú
béna

Keze:
nagy
kicsi
szőrös
finom

Ujja:
hosszú
rövid
vékony
vastag
hiányzik.... ujja

Körme:
piszkos-
széles
hosszú
rövid
ápolt
ápolatlan
nőknél: festett

Lába:
- rövid
- hosszú
- ó-lábú
- x-lábú
- sánta
- rövideket lép
- hosszúakat lép
- lassan jár
- állandóan siet
- nagyokat lép
- lúdtalpas

Különleges ismertetőjelek:
- sebhely
- anyajegy
- beteges
- egészséges
- operálás helye
- tetoválás, tetovált

IX. Kikérdezési gyakorlat

Interrogation Exercise

Captain Charles Visy has defected to the West. Now he is asked to give a personal description of his former battalion commander.

Interrogator: Last week you mentioned that Major Tibor Kovács was your battalion commander. Could you please give us his exact personal description.

Capt. Visy: Nem magas, nem alacsony. Középtermetű. Inkább sovány ember.

I: What is the shape of his head and face?

V: Az arca és fejformája inkább hosszúkás. Kis, keskeny bajusza van.

I: What is his complexion?

V: Sápadt.

I: What color is his hair?

V: Vöröses-szőke. Hátrafésült. A homlokánál kezd kopaszodni.

I: How about his eyes?

V: Zöldes-szürke. Egyébként rövidlátó.

I: Does he wear glasses?

V: Igen. Fémkeretes szemüveget visel. Egyszer, amikor eltört a szemüvege, meg sem tudott mozdulni, amíg nem kapott újat.

I: Could you describe his mouth, nose, and ears?

V: Keskeny szája van. Egyenes orra és kis füle van. A bal fülére nagyot hall.

I: Can you tell us something about his teeth?

V: A felső fogsorából elől hiányzik egy foga és az alsó fogsorában van egy pár fémfoga.

I: Tell us something about his neck, shoulders, and back.

V: Hosszú, vékony nyaka van. Keskeny vállát állandóan rángatja. A háta egy kicsit hajlott.

I: What are his arms like? Describe his hands and nails.

V: Karja hosszú, keze is hosszú, ujjai vékonyak, körmét röv vágja.

I: What about his feet?

V: X-lába van és úgy megy, mintha mindig sietne valahove. zán nem gyalogos tiszt típus.

I: Does he have any special characteristics or distinguishi marks?

V: Gyorsbeszédű, sőt néha dadog is. A jobb füle alatt van anyajegy. Az egész ember beteges kinézésű.

I: Now, we would like you to tell us something about the bat talion's political officer. What was his name?

V: Nagy Vilma alhadnagy.

I: How was it possible that a woman was the political office

V: Mi se értettük. A múlt hónapban osztották be a zászlóalj hoz. A hadosztályban ő volt az egyetlen női politikai ti Mondhatom, csúnya alak.

I: Please, give us a description of her.

V: Először is nagyon rossz alaja van. Alacsony termetű kövér. Nagy mellei vannak. A feje lapos, az arca széles Görbe orra van és jól látható bajusza.

I: What is her mouth like? Does she wear makeup?

V: A szája nagy. Vastag ajkait lilára festi. Haja göndör é rövidre vágott. Nagy, elálló fülei vannak, és vastag, csc keretes szemüveget hord.

I: What are her speech characteristics?

V: Gyorsan beszél, sőt néha dadog is.

I: Can you tell us something about her teeth?

V: Azt hiszem, műfogsora van, mert fütyül, amikor beszél.

I: What can you tell us about her arms, hands, and feet?

V: A karja rövid, és a keze nagy. Balkezes. Ujjai vastagok, körme hosszú. Nehézkesen jár, mert lúdtalpa van.

I: Does she have any distinguishing marks?

V: Van egy sebhely a nyakán. Talán valami operálás helye. Nem tudom.

I: Could you describe her clothing?

V: Természetesen egyenruhában jár. Az is mindig piszkos, mint a cipője. Nem lehet megállapítani róla, hogy fekete-e vagy barna.

I: How is she dressed when she is in civilian clothes?

V: Akkor is piszkos, és nagyon ízléstelen ékszereket hord. Nagy fülbevalója, vastag gyűrűi és karkötői vannak.

I: Can you say something else about her?

V: Azt hiszem ez minden....

I: Thank you for you information.

Városi fiatalok

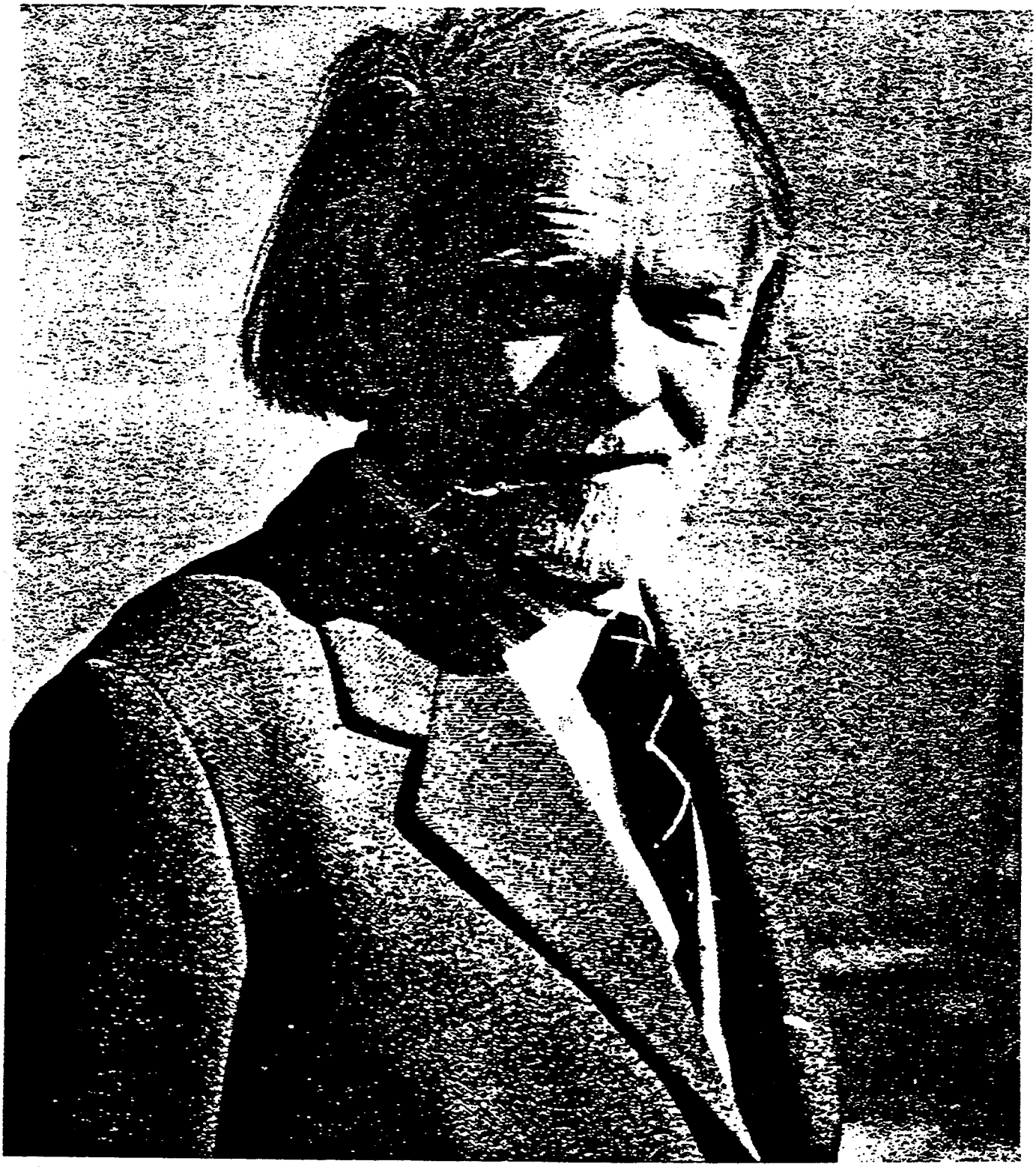

Kodály Zoltán
1882 - 1967

X. BESZÉDGYAKORLAT

Situational Speaking Exerci

HELYZET:

1. Egy volt iskolatársa és jó barátja jön ma meglátogatni magát. Maga azonban ma szolgálatban van és nem tudja őt várni az érkezésnél. Én megyek ki maga helyett a repülőtérre (az állomásra/az autóbusz végállomásra) érte.

Írja le szóban, hogy hogyan néz ki a barátja, hogy megisme hessem.

Használja a "Személyleírásnál használt egyéb szavak" jegyzékét.

2. Markotányos Árpádék Gizike nevű 9 éves gyermeke ma nem érkezett haza iskola után. A kiadott rendőrségi jelentés után a Petőfi rádió egyik munkatársa elment Markotányosékhoz és részletes leírást akar kapni az eltűnt kislányról, hogy a közérdekű hírsorozatban leadják.

Most maga a rádió munkatársa, és én játszom Gizike apjának a szerepét. A maga feladata az, hogy egy részletes személyleírást szerezzen az eltűnt kislányról - a ruházatát is belértve.

Használja a "Személyleírásnál használt egyéb szavak" jegyzékét.